

Januari 2024

Evaluatie Screen Flanders

Eindrapportage

Januari 2024

Evaluatie Screen Flanders

Eindrapportage

Elmar Cloosterman – Technopolis Group, elmar.cloosterman@technopolis-group.com

Christian Erven – Technopolis Group

Bauke van der Veldt – Technopolis Group

Jan Willis Nillissen – Technopolis Group

Geert van der Veen – Technopolis Group

Joep Koning – VIVE, KU Leuven & Nazarbayev University School of Business

Glenn Magerman, Université libre de Bruxelles & CEPR Londen

Inhoudsopgave

Tabellen	4
Figuren	4
Managementsamenvatting	6
1 Inleiding	9
1.1 Aanleiding evaluatie	9
1.2 Evaluatievragen	9
1.3 Evaluatieaanpak	10
1.4 Leeswijzer	11
2 Screen Flanders	12
2.1 Wat is Screen Flanders?	12
2.1.1 Ontstaan regeling en maatschappelijke behoefte	12
2.1.2 Doelstellingen Screen Flanders	13
2.2 Hoe werkt Screen Flanders?	14
2.2.1 Werking van het steuninstrument en uitvoering	14
2.2.2 Beoordelingscriteria	15
2.2.3 Samenwerking met het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF)	16
2.2.4 Veranderingen in het instrument	16
2.2.5 Aanvraag en uitvoeringsproces	17
2.3 Gebruik van Screen Flanders	18
2.3.1 Globaal overzicht	18
2.3.2 Evolutie steunaanvragen en toekenningen	19
2.3.3 Uitbetaalde steun en terugbetaling	20
2.3.4 Situering Screen Flanders tegenover andere steunmaatregelen	22
2.3.5 Verdeling steunaanvragen en toekenningen	23
2.3.6 Aangevraagde en toegekende hefboom	25
2.3.7 Toegekende juryscores en toegekende steun	26
2.3.8 Verdeling per genre	27
3 Het functioneren en de impact van Screen Flanders	28
3.1 Rationale en interventielogica	28
3.1.1 Mogelijk evaluatiekader	29
3.2 Relevantie	30
3.3 Het functioneren van Screen Flanders	31
3.3.1 Het aanvraagproces en de beoordeling	31
3.3.2 Inzichten rondom teruglopende aanvraagomvang	31
3.3.3 Beoordelingscriteria; economisch vs. culturele beoordeling	32

3.3.4	Hefboom	33
3.3.5	Recoupment procedure	34
3.4	De impact van Screen Flanders	34
3.4.1	Lokale multiplicator	34
3.4.2	Impact: difference-in-difference benadering (event study)	37
3.4.3	Resultaten synthetic DiD	39
3.4.4	Analyse niet gehonoreerde producties	40
4	Coherentie met andere regelingen	42
4.1	Positionering ten opzichte van VAF	42
4.2	Positionering ten opzichte van Wallimage	43
4.2.1	Doelstelling en werking	43
4.2.2	Vergelijking Screen Flanders	44
4.3	Positionering ten opzichte van Screen Brussels	45
4.3.1	Doelstelling en werking	45
4.3.2	Vergelijking Screen Flanders	46
4.4	Positionering ten opzichte van Film i Väst	47
4.4.1	Regionale context	47
4.4.2	Doelstelling en werking	47
4.4.3	Vergelijking Screen Flanders	48
5	Efficiëntie van Screen Flanders	50
5.1	Administratieve lasten voor aanvragers	50
5.2	Uitvoering	50
5.3	Opvolging in relatie tot recoupment	51
5.4	Uitbetaling	51
6	Conclusies en aanbevelingen	53
6.1	Conclusies	53
6.2	Aanbevelingen	54
Bijlage A	Vergelijking Wallimage	57
Bijlage B	Vergelijking Screen Brussels	59
Bijlage C	Vergelijking Film i Väst	61
Bijlage D	Interviews	64
Bijlage E	Analyse scoringscriteria	65
E.1	De bijdrage van individuele criteria op de kans van slagen	67
E.2	De relevantie van criterium 1 en 2 binnen het beoordelingsproces	69
E.3	Gelijke weging criteria	72

Tabellen

Tabel 1 Evaluatievragen	9
Tabel 2 Voorwaarden aan de aanvrager voor toekenning financiële steun	14
Tabel 3 Voorwaarden aan het project voor toekenning financiële steun	15
Tabel 4 Voorwaarden aan de uitgaven voor toekenning financiële steun	15
Tabel 5 Kerncijfers gebruik Screen Flanders 2012-2021	19
Tabel 6 Verdeling per genre	27
Tabel 7 Totaal aangevraagd en toegekend bedrag per genre per jaar (x€1.000)	28
Tabel 8 Evaluatiekader	30
Tabel 9 Resultaten regressievergelijking	36
Tabel 10 Resultaten Difference in Differences event study	38
Tabel 11 resultaten synthetic DiD	40
Tabel 12 correlatie tussen scoringscriteria	67
Tabel 13 Resultaten LPM – relatie scoringscriteria en gunstige beoordeling	68
Tabel 14 Resultaten Logitregressie - relatie tussen scoringscriteria en gunstige beoordeling	69

Figuren

Figuur 1 Schematische weergave werking Screen Flanders	17
Figuur 2 Evolutie aanvragen, beschikbaar en toegekend per jaar	19
Figuur 3 Evolutie van het aantal dossiers en percentage gunstige dossiers	20
Figuur 4 Steun uitbetaald en terugbetaald via recoupmentprocedure per jaar	21
Figuur 5 Percentage terugbetaald van uitbetaalde bedrag percentage per jaar na release	22
Figuur 6 Omvang steunmaatregelen en totale projectbudgetten	23
Figuur 7 Overzicht omvang steunaanvragen per jaar	24
Figuur 8 Overzicht omvang toegekende steun per jaar	24
Figuur 9 Verdeling hefboom gunstige en ongunstige aanvragen	25
Figuur 10 Ontwikkeling hefboom bij aanvragen 2012 - 2021	26
Figuur 11 Toegekende juryscores aanvragen	27
Figuur 12 Interventiologica Screen Flanders	29
Figuur 13 Impact op arbeidsproductiviteit en impact op toegevoegde waarde	39
Figuur 14 Productie niet-gehonoreerde producties films	41
Figuur 15 De uitgebrachte films en hun activiteit in Vlaanderen/België	41
Figuur 16 Verdeling van de scoringscriteria, herschaald naar 25 punten per criterium	66
Figuur 17 Verdeling van de scoringscriteria door de tijd	67
Figuur 18 Correlatie tussen scores per individueel dossier. Huidige scoringsmethode vs enkel criterium 3 en 4	70

Figuur 19 Correlatie tussen ranking dossiers per call. Huidige scoringsmethode vs enkel criterium 3 en 4 _____	71
Figuur 20 Vergelijking effectieve scores tussen huidige scoringmethode en indien enkel criterium 3 en 4 worden meegenomen _____	71
Figuur 21 Correlatie tussen scores per individueel dossier. Huidige scoringsmethode vs gelijke weging _	72
Figuur 22 Correlatie ranking dossiers per call. Huidige scoringsmethode vs gelijke weging _____	73
Figuur 23 Vergelijking effectieve scores tussen huidige scoringmethode en gelijke weging _____	73

Managementsamenvatting

In het kader van de periodieke evaluaties van haar beleidsinstrumenten onderzoekt het Agentschap Innoveren & Ondernemen (VLAIO) de impact, effectiviteit en efficiëntie van deze instrumenten. Dit stelt VLAIO in staat om het instrumentarium bij te sturen indien nodig. Deze evaluatie richt zich op Screen Flanders, een economische steunmaatregel vanuit VLAIO voor de audiovisuele sector in Vlaanderen. De regeling werd eind 2012 goedgekeurd door de Vlaamse Regering en de eerste oproep werd gelanceerd in 2013. Deze maatregel is met haar economische regionale steun een aanvulling op de culturele steun van het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF).

In deze evaluatie ligt de nadruk op een analyse van de werking van het steuninstrument, de relevantie ervan en de coherentie met andere steunmaatregelen. Daarnaast is ook de efficiëntie en effectiviteit van het steuninstrument geanalyseerd. Binnen de evaluatie is gebruik gemaakt van een combinatie van kwantitatieve en kwalitatieve methodes om de evaluatievragen te beantwoorden. De gebruikte methoden betreffen een deskstudie, portfolioanalyse van de aanvragen, interviews met onder meer beleidsuitvoerders en productiebedrijven en een econometrische analyse naar de economische impact van de maatregel. Ook zijn casestudies uitgevoerd van twee binnenlands regelingen, Wallimage en Screen Brussels, en een regionaal filmfonds in Zweden, Film i Väst.

Coherentie en gebruik

Wat betreft de coherentie met andere regelingen kan geconcludeerd worden dat Screen Flanders effectief samengewerkt heeft met andere regelingen, zoals het VAF, om een coherent en complementair ondersteuningsstelsel te bieden. Deze synergie heeft geleid tot een versterkte en meer geïntegreerde benadering van de ondersteuning van de audiovisuele sector in Vlaanderen. De regeling is zeer complementair aan de federale Tax Shelter. Complementair in deze context houdt in dat het mogelijk is om per project op meerdere fondsen aanspraak te maken. Screen Flanders is zowel competitief als complementair met regelingen zoals Wallimage en Screen Brussels.

Het gebruik van Screen Flanders weerspiegelt een actieve en betrokken audiovisuele gemeenschap in Vlaanderen. De regeling heeft een breed bereik gehad en is benut door een divers scala aan producenten binnen verschillende doelgroepen, namelijk speelfilms, series en documentaires. Dit wijst op een sterke vraag naar en behoefte aan dergelijke steun binnen de sector. Daarbij wordt de regeling structureel overvraagd wat verder duidt op de behoefte aan de regeling. Echter, er is een duidelijke trend waarneembaar in het verloop van steunaanvragen. In de loop der jaren zijn het aantal en de omvang van aanvragen veranderd, waarbij de gemiddelde omvang van de aanvragen is afgenomen. Dat wijst op een verschuiving in de focus en de benadering van de aanvragers, mogelijk beïnvloed door de veranderende dynamiek van de sector en de competitieve aard van de regeling.

Effectiviteit

Met de groeiende competitie van de regeling verandert ook de werking en toepassing van de beoordelingscriteria. Binnen de beoordelingscriteria is de hefboomwerking, één van de criteria, een kritisch aspect van de regeling. De hefboom refereert hier naar de verhouding van de aangevraagde steun bij Screen Flanders en de uitgaven die het productiehuis van plan is te gaan doen binnen Vlaanderen: het productiehuis bepaalt de hefboom door de hoogte van de subsidie die zij aanvraagt: hoe lager het subsidiepercentage, hoe hoger de hefboom. De door aanvragers verwachte sterke competitie tussen aanvragers bij een beperkt budget resulteert in een streven naar een hogere hefboom (want daardoor meer kans op een goedgekeurde aanvraag). Hierdoor wordt dus het subsidiepercentage steeds lager en moet het productiehuis dus per subsidie-euro steeds hogere uitgaven committeren binnen het

Vlaams gewest. In vergelijking met de andere Belgische fondsen Wallimage en Screen Brussels en het Zweedse Film i Väst, heeft Screen Flanders, hoewel ze geen vooraf bepaalde hefboomvereiste heeft, in de praktijk een relatief hoge hefboom. Het is belangrijk om te erkennen dat een toenemende hefboom zowel voor- als nadelen heeft. Het concept van het genereren van aanzienlijke economische activiteit voor elke geïnvesteerde euro heeft bewezen effectief te zijn. Echter, de toenemende druk op de hefboom kan leiden tot uitdagingen voor aanvragers, vooral voor internationale coproducties, die daardoor wellicht uitwijken naar andere regio's met aantrekkelijker regelingen. Hierdoor nemen niet alleen de investeringen in Vlaanderen af, maar vermindert ook de mogelijkheid voor Vlaamse partners om kennis op te doen in internationale producties.

Om dit te veranderen zou het beoordelingsproces van aanvragen kunnen worden aangepast met meer nadruk op variabiliteit en specifieke sterke punten van elk project (en minder nadruk op de hefboom). Een benadering vergelijkbaar met het Zweedse regionale filmfonds Film i Väst kan hierbij van toegevoegde waarde zijn. Film i Väst hanteert verschillende criteria voor het toekennen van steun, afhankelijk van de unieke eigenschappen en bijdragen van een project, waarbij ze naast de economische meerwaarde via een aanzienlijke hefboom, ook kijken naar de additionaliteit van een project voor de sector (bijvoorbeeld door het verhogen van de internationale zichtbaarheid van de Zweedse audiovisuele sector) en de kwaliteit van de investeringen. Een mogelijkheid hierbij is om een meer flexibel 'óf-of' beoordelingssysteem in plaats van een 'en-en' systeem te introduceren. Dit houdt in dat projecten op basis van één overheersend criterium kunnen worden beoordeeld en geselecteerd, wat de diversiteit en het specifieke potentieel van elke aanvraag beter tot zijn recht laat komen. Deze aanpak zou ruimte bieden voor een meer op maat gemaakte beoordeling van elk project, waardoor de algehele impact en effectiviteit van Screen Flanders kan worden verhoogd.

Efficiëntie

Kijkend naar het functioneren van Screen Flanders is er ruimte voor verbetering in de administratieve efficiëntie van Screen Flanders. Hoewel recente stappen naar digitalisering van het aanvraagproces positief zijn ontvangen, blijven de langere doorlooptijden en hoge administratieve lasten een uitdaging. Deze factoren kunnen de toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van de regeling voor potentiële aanvragers beïnvloeden. Mogelijke verbeteringen zitten in het aanvraag-, uitbetalings- en het recoupmentproces. De administratieve last wordt door een deel van de partijen als hoog ervaren, ook in vergelijking met de andere regionale fondsen, Wallimage en Screen Brussels. Het recoupmentproces brengt voor zowel VLAIO en aanvragers substantiële administratieve lasten met zich mee. De uitdaging ligt in het vinden van een evenwicht tussen effectieve terug- en uitbetaling van steun in verhouding tot de administratieve lasten van zowel aanvragers als Screen Flanders en het behoud van een aantrekkelijk financieringsklimaat voor producenten. Nieuwe methoden voor het recoupmentproces die minder belastend zijn kunnen overwogen worden, zoals een royalty-fee (op basis van kijk- en/of verkoopcijfers) of een omzet gerelateerde uitkering.

Conclusies en aanbevelingen

In zijn algemeenheid heeft Screen Flanders, opgericht als een economische maatregel ter versterking van de Vlaamse audiovisuele sector, haar primaire doelstellingen bereikt. Daarbij is de economische impact van Screen Flanders significant en veelzijdig. De regeling heeft een aanzienlijke hefboomwerking gegenereerd in de Vlaamse economie, waarbij investeringen in de audiovisuele sector positieve spill-over effecten hebben gecreëerd in aanverwante sectoren. Uit de econometrische analyse blijkt dat de toegevoegde waarde en arbeidsproductiviteit van bedrijven die Screen Flanders hebben ontvangen ongeveer dubbel zo hard gestegen is als bedrijven binnen de controlegroep die dit niet hebben.

De bevindingen benadrukken daarnaast de economische impact van de audiovisuele sector. Volgens de econometrische analyse levert elke euro toegevoegde waarde in de audiovisuele sector 4,3 extra euro aan toegevoegde waarde op in andere sectoren in de regio. Dit onderstreept, naast het culturele belang van de sector, het economische belang en de effectiviteit van de regeling als economische stimulans. Gezien de vastgestelde effectiviteit en de impact van Screen Flanders op de Vlaamse audiovisuele sector, wordt aanbevolen om de regeling te continueren en waar nodig verder te versterken. Verwacht wordt daarom ook dat het voortzetten van deze regeling zal bijdragen aan behoud en/of de duurzame groei van de sector. Echter, gezien de dynamiek van het audiovisuele landschap is het essentieel om de regeling niet alleen te handhaven, maar ook te blijven ontwikkelen in lijn met de veranderende behoeften van de industrie. Hierbij is het van belang om de balans tussen economische stimulans en culturele verrijking te blijven bewaken en te zorgen voor een regeling die zowel aantrekkelijk als effectief is voor de gehele sector.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding evaluatie

In het kader van de periodieke evaluaties van haar beleidsinstrumenten onderzoekt het Agentschap Innoveren & Ondernemen (VLAIO) de impact, effectiviteit en efficiëntie van deze instrumenten. Dit stelt VLAIO in staat om het instrumentarium bij te sturen indien nodig. Deze evaluatie richt zich op Screen Flanders, een economische steunmaatregel voor de audiovisuele sector in Vlaanderen. De regeling werd eind 2012 goedgekeurd door de Vlaamse Regering en de eerste oproep werd gelanceerd in 2013.

1.2 Evaluatievragen

In deze evaluatie ligt de nadruk op een analyse van de werking van het steuninstrument, de relevantie ervan en de coherentie met andere (buitenlandse) steunmaatregelen. Daarnaast vindt er ook een analyse plaats van de efficiëntie en effectiviteit van het steuninstrument. De evaluatievragen die centraal staan binnen deze evaluatie zijn weergegeven in Tabel 1.

Tabel 1 Evaluatievragen

Evaluatievragen	
Werking instrument	
1	Hoe kan de interventielogica van het instrument worden geformuleerd (met daarin de doelstellingen en de impact-pathways)?
2	Hoe kan de interventielogica worden vertaald naar een evaluatiekader als richtlijn voor het beoordelen van de doelstellingen van het instrument?
3	Wat zijn de kerncijfers van het instrument? (<i>bereik, toegekende steun, totale subsidiabele audiovisuele uitgaven, terugbetalingen</i>)
4	Hoe is het volledige bereik van het instrument te omschrijven? (<i>directe begunstigden en de bredere audiovisuele sector</i>)
Relevantie	
5	Hoe verhoudt de inzet van het instrument zich tot geïdentificeerde knelpunten in het landschap en de beleidsdoelstellingen?
Coherentie	
6	Hoe is het instrument gesitueerd ten opzichte van ander beleid binnen Vlaanderen?
7	Hoe is het instrument gesitueerd ten opzichte van gelijkaardige instrumenten van andere gewesten in België, in de buurlanden en in andere relevante regio's?
Effectiviteit	
8	Wat is de additionaliteit van het instrument, met daarbij aandacht voor de rol van het instrument in het kader van go/no-go-beslissingen? (<i>realisatie van projecten i.r.t. gesteunde en niet gesteunde initiatieven</i>)
9	Wat is de impact van het instrument, met daarbij aandacht voor de effecten voor begunstigde, de bredere audiovisuele sector en bredere effecten?
Efficiëntie	
10	Wordt de regeling op een efficiëntie manier uitgevoerd? (<i>aanvraag- en behandelingsprocedure, opvolging, uitvoeringskosten en administratieve lasten</i>)

Evaluatievragen	
11	Wordt het instrument efficiënt ingezet? (<i>relatie tussen inzet van middelen, resultaten/impact en terugbetaling</i>)
12	Welke rol speelt de terugbetalingsaanpak (recoupment) in de efficiëntie van de regeling?
Aanbevelingen	
13	Wat zijn de krachten en (mogelijke) tekortkomingen van het instrument?
14	Wat zijn mogelijke verbeterpunten voor de toekomst?

1.3 Evaluatieaanpak

Binnen de evaluatie is gebruik gemaakt van een combinatie van kwantitatieve en kwalitatieve methodes om de evaluatievragen te beantwoorden. De gebruikte methoden zijn:

- **Deskstudie:** met de deskstudie is de werking en de uitvoering van het instrument in kaart gebracht. Daarnaast hebben er verschillende vergelijkingen plaatsgevonden met andere (internationale) steunmaatregelen om de positionering van Screen Flanders in kaart te brengen.
- **Portfolioanalyse:** op basis van de beschikbare data van aanvragen is een analyse uitgevoerd om de kenmerken van de aanvragen in kaart te brengen.
- **Interviews:** er hebben circa 30 diepte-interviews met aanvragers van de regeling en actoren binnen de bredere audiovisuele sector. Hiermee hebben wij circa een derde van de aanvragers van de regeling bereikt. Daarnaast hebben er een zestal interviews plaatsgevonden met alle beleidsbetrokken medewerkers van VLAIO en het VAF.
- **Econometrische analyse:** middels econometrische analyse is de economische impact van de maatregel bepaald. Deze analyse bestaat uit twee hoofdcomponenten:
  - **Lokale multiplicatoreffecten:** Er is een statistische analyse uitgevoerd om de indirecte impact van de audiovisuele sector op de lokale economie te beoordelen. Dit omvat het onderzoeken van hoe toegevoegde waarde of tewerkstelling in de sector bijdraagt aan de economische activiteit in andere sectoren binnen dezelfde regio.
  - **Difference-in-difference benadering:** Voor het beoordelen van de impact op individuele ondernemingen die steun van Screen Flanders hebben ontvangen, is een 'event study difference-in-differences analyse' toegepast. Dit houdt in dat economische indicatoren zoals werkgelegenheid, toegevoegde waarde en productiviteit van gesteunde ondernemingen worden vergeleken met een controlegroep van ondernemingen zonder steun. Met deze aanpak zijn de directe en indirecte economische voordelen van het steuninstrument gekwantificeerd.

1.4 Leeswijzer

Dit rapport is als volgt gestructureerd:

- **Hoofdstuk 1:** Introduceert Screen Flanders en de doelstellingen van de evaluatie.
- **Hoofdstuk 2:** Presenteert een gedetailleerde feitelijke analyse van de werking en het bereik van het steuninstrument.
- **Hoofdstuk 3:** Bespreekt de relevantie en coherentie van het steuninstrument in de huidige context.
- **Hoofdstuk 4:** Evalueert de effectiviteit en efficiëntie van Screen Flanders.
- **Hoofdstuk 5:** Bevat conclusies en aanbevelingen voor toekomstige verbeteringen.

2 Screen Flanders

2.1 Wat is Screen Flanders?

Screen Flanders is een economische maatregel die de audiovisuele sector ondersteunt, met als doel om Vlaanderen als audiovisuele regio internationaal op de kaart te zetten. Het is een initiatief van het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) in samenwerking met het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF). De regeling is in 2012 gelanceerd als economische aanvulling op de culturele steun van het Vlaams Audiovisueel Fonds, dat de sector ondersteunt via een Filmfonds, een Mediafonds en een Gamefonds. Screen Flanders is een economische steunmaatregel, dat in tegenstelling tot de VAF-fondsen niet onder de Ministers van Cultuur, Media en Onderwijs valt, maar onder de Minister van Economie en het Agentschap Innoveren & Ondernemen (VLAIO). De regeling maakt de productie van fictiefilms, documentaire- en animatiefilms en animatiereeksen, met een minimumlengte van 60 minuten, en van fictieseries met maximaal 13 afleveringen mogelijk.

Van 2012 tot 2014 was het jaarlijks budget van Screen Flanders 5 miljoen euro. Tussen 2015 en 2019 was er een jaarlijks budget van 4,5 miljoen per jaar, dit is vanaf 2020 bijgesteld naar 3,5 miljoen euro. Dit budget is beschikbaar voor Belgische en buitenlandse producties, mits er een Belgische (co)producent is en er uitgaven worden gedaan in het Vlaamse Gewest. Screen Flanders werkt met een wedstrijdformule, waarbij twee keer per jaar een oproep wordt georganiseerd met een vooraf vastgelegd budget. De ingediende dossiers worden op basis van vastgelegde beoordelingscriteria en in verhouding tot elkaar beoordeeld. Dit houdt in dat de ingediende projecten tegen elkaar worden afgewogen en aan de best scorende projecten die binnen het beschikbare budget vallen steun wordt toegekend. De beoordelingscriteria zijn vooral gefocust op het economisch potentieel van het project en op de impact van de productie op de Vlaamse audiovisuele sector. Bij de beoordeling zijn ook culturele experts betrokken, waarvoor wordt samengewerkt met het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF). Het maximale steunbedrag per project is 400.000 euro. In 2022 is er aan 20 projecten steun toegekend.

2.1.1 *Ontstaan regeling en maatschappelijke behoefte*

In 2012 initieerde de Vlaamse Regering Screen Flanders. Toen werd gesteld dat de culturele en economische wereld in Vlaanderen in vele opzichten nog gescheiden werelden waren. Er werd daarom in meer brede zin beleid opgezet om samenwerkingen te ondersteunen en verdere professionalisering en innovatie binnen de audiovisuele sector te bevorderen. Er werd de ambitie geformuleerd in het Vlaamse regeerakkoord dat 'Vlaanderen tegen 2020 moest uitgroeien tot een vooruitstrevende informatiemaatschappij en dat Vlaanderen gepromoot moest worden als filmlocatie'. Hiermee zouden het cultureel erfgoed en de kunsten binnen Vlaanderen in de internationale belangstelling worden geplaatst.¹

Op het moment van de ontwikkeling van de regeling werd een toename in het succes van de Belgische (en ook Vlaamse) filmindustrie geconstateerd, gedeeltelijk toe te schrijven aan de federale Tax Shelter en diverse initiatieven van het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF). Niettemin suggereerde een intergewestelijke vergelijking dat er ruimte was voor verbetering in het instrumentarium ter ondersteuning van de audiovisuele industrie om zowel het cultureel versterkend karakter als het economisch belang van de sector te optimaliseren. Specifieke

---

¹ Bisnota aan de Vlaamse Regering (2012). Ontwerp van besluit tot toekenning van steun aan audiovisuele werken van het type lange fictie-, documentaire- of animatiefilm of van animatiereeksen.

aandacht werd gevestigd op de impact van Wallimage, die een significante groei van de Waalse audiovisuele industrie had gestimuleerd.

Wallimage/Screen Brussels, initiatieven van het Waalse en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, streefden ernaar de audiovisuele industrie te versterken door investeringen in producties die beloofden in deze regio's te investeren, en door het kapitaal van vernieuwende bedrijven binnen de sector te ondersteunen. Deze regelingen, in combinatie met de Tax Shelter, trokken internationale producties naar België en specifiek naar Wallonië en Brussel.

Naar analogie met andere gewestelijke regelingen wordt er met Screen Flanders gestreefd om de audiovisuele sector van Vlaanderen te ontwikkelen. Het ontwerp van Screen Flanders kent dan ook overeenkomsten met Wallimage, dat al in 2001 is opgericht. Er wordt gestreefd om de audiovisuele sector in Vlaanderen zowel qua culturele uitstraling als qua economische impact te versterken. Daarmee speelt Screen Flanders ook in op de ambitie om het aantal buitenlandse directe investeringen in het Vlaamse Gewest te doen toenemen.

2.1.2 Doelstellingen Screen Flanders

Ten tijde van het opzetten van Screen Flanders is de doelstelling als volgt geformuleerd: "de aantrekkingskracht van Vlaanderen voor zowel binnenlandse maar ook voor buitenlandse producties te verhogen door middel van een economische steunmaatregel met culturele invalshoek ten gunste van de productie van audiovisuele werken en van de audiovisuele sector."²

Screen Flanders kent dus twee hoofdaspecten: een culturele en een economische dimensie. De culturele dimensie herkent de waarde van samenwerking met buitenlandse producenten, wat leidt tot een verrijking van de Vlaamse audiovisuele sector door uitwisseling van ervaringen en perspectieven. Deze samenwerking draagt bij aan het verbreden van het professionele netwerk en biedt Vlaamse makers kansen op internationaal niveau, wat bijdraagt aan de internationalisering van de sector en de ontwikkeling van een aantrekkelijk cultureel imago voor Vlaanderen.

Aan de economische kant ondervond de Vlaamse audiovisuele sector, ten tijde van het ontwerp van de regeling, financiële nadelen vanwege de neiging van buitenlandse producties om te profiteren van fiscale voordelen zoals de Tax Shelter in combinatie met regelingen zoals Wallimage en Screen Brussels in Wallonië en Brussel. Dit leidde tot een concentratie van investeringen in die gewesten. Dit resulteerde vervolgens in een verminderde economische activiteit voor Vlaamse toeleveranciers en dienstverleners. Het behouden en verder aantrekken van producties middels Screen Flanders zou dus de economische potentie en ontwikkeling binnen het eigen gewest moeten versterken.

---

² Bisnota aan de Vlaamse Regering (2012). Ontwerp van besluit tot toekenning van steun aan audiovisuele werken van het type lange fictie-, documentaire- of animatiefilm of van animatiereeksen.

2.2 Hoe werkt Screen Flanders?

2.2.1 Werking van het steuninstrument en uitvoering

Zoals beschreven in sectie 2.1 van deze rapportage steunt Screen Flanders de productie van fictiefilms, documentaire- en animatiefilms en animatiereeksen met als doel om de aantrekkingskracht van Vlaanderen te verhogen voor zowel binnenlandse als buitenlandse producties. Om in aanmerking te komen voor financiële steun onder het instrument dient aan een aantal voorwaarden voldaan te worden. Er worden voorwaarden verbonden aan:

1. De aanvrager;
2. Het project;
3. De uitgaven.

De aanvrager dient onder andere een onderneming te zijn (dat wil zeggen een entiteit die een economische activiteit uitoefent), een audiovisueel productiehuis en moet (financieel) gezond zijn. Een volledig overzicht van alle voorwaarden staat gegeven in Tabel 2.

Tabel 2 Voorwaarden aan de aanvrager voor toekenning financiële steun

	Voorwaarden
1	De steunaanvrager is een onderneming (dat wil zeggen een entiteit die een economische activiteit uitoefent)
2	De steunaanvrager is een audiovisueel productiehuis.
3	De steunaanvrager heeft een operationele exploitatiezetel met aantoonbare en continue activiteit in België.
4	De steunaanvrager is een onafhankelijke producent.
5	Een administratieve overheid heeft geen dominerende invloed op het beleid van de steunaanvrager.
6	De steunaanvrager is geen onderneming in moeilijkheden en heeft geen procedure lopen waarbij een toegekende steun wordt teruggevorderd.
7	De steunaanvrager heeft geen ingebrekestellingen of juridische procedures lopen die de realisatie van het project in de weg kunnen staan.

Bron: Screen Flanders (2020). Handleiding

Naast de voorwaarden die gesteld zijn aan de aanvrager, worden er ook inhoudelijke voorwaarden gesteld aan het project. Deze voorwaarden hebben onder andere betrekking op de aard van het project (documentaire, film, animatie etc.), de duur en enkele cultureel-inhoudelijke aspecten (Tabel 3).

Tabel 3 Voorwaarden aan het project voor toekenning financiële steun

	Voorwaarden
1	Het project betreft een lange fictie-, documentaire- of animatiefilm of een fictie-, documentaire- of animatiereeks. Een reeks moet bestaan uit minstens drie afleveringen
2	Het heeft een duur van minimaal 60 minuten
3	Er worden minimaal 250.000 euro (exclusief btw) aan in aanmerking komende uitgaven gerealiseerd
4	De aanvraag voor het project is ingediend vóór de eerste opnamedag
5	Op het moment van de aanvraag is voor het project al 50% van de financiering beschikbaar
6	Het project voldoet minstens aan drie (animatie) of aan vier (fictie en documentaire) van de culturele voorwaarden uit de 'culturele toets'
7	Het project is maximaal één keer eerder ingediend en kreeg bij de vorige indiening geen steun
8	Het staatssteunpercentage overschrijdt de maximaal toegelaten drempel niet

Bron: Screen Flanders (2020). Handleiding

Tot slot worden ook voorwaarden verbonden aan de beoogde uitgaven. Hierbij is het met name van belang dat de uitgaven verband houden met goederen of diensten binnen de audiovisuele sector en dat ze een directe bijdrage leveren aan de voltooiing van het beoogde audiovisuele werk. Een volledig overzicht van alle voorwaarden die verbonden zijn aan de uitgaven is weergegeven in Tabel 4.

Tabel 4 Voorwaarden aan de uitgaven voor toekenning financiële steun

	Voorwaarden
1	Uitgaven dienen gefactureerd en betaald te worden binnen de uitgavenperiode. De uitgavenperiode start bij indiening van de steunaanvraag en eindigt 18 maanden (of 24 maanden voor animatie) na de beslissing die de rangschikking van de oproep vastlegt.
2	Uitgaven dienen gefactureerd te worden vanuit een btw-plichtige onderneming met maatschappelijke zetel en operationele exploitatiezetel met aantoonbare en continue activiteit in het Vlaamse Gewest en betaald worden in het Vlaamse Gewest;
3	Uitgaven dienen rechtstreeks aan de steunaanvrager gefactureerd te worden
4	Uitgaven dienen als doel de voltooiing van het beoogde audiovisuele werk te hebben
5	Uitgaven dienen betrekking te hebben op (im)materiële goederen of diensten die verband houden met de audiovisuele sector
6	Uitgaven dienen realistisch en marktconform zijn wat betreft de prijs

Bron: Screen Flanders (2020). Handleiding

2.2.2 Beoordelingscriteria

De beoordelingscriteria voor steunaanvragen bij Screen Flanders zijn opgesteld om zowel aan culturele als economische beleidsdoelstellingen te voldoen. Deze criteria omvatten een mix van kwalitatieve en kwantitatieve elementen om het potentieel en de impact van audiovisuele projecten te beoordelen. De criteria zijn als volgt ingedeeld:

1. Maatschappelijke en culturele meerwaarde:

- Beoordeling van de kwaliteit en aantrekkelijkheid van het scenario van het audiovisuele werk.

2. Betrokken actoren:

- Evaluatie van het professionalisme en trackrecord van de steunaanvrager.
  - Beoordeling van de kwaliteit en aantrekkelijkheid van de cast en de regisseur.
- 3. Efficiëntie en output:**
- Analyse van commerciële troeven van het coproductiecontract.
  - Beoordeling van de gesloten distributieggaranties, zoals opgenomen in het financieringsplan.
  - Evaluatie van de efficiëntie in het gebruik van de voorgelegde middelen.
  - Beoordeling van de haalbaarheid van de productie binnen het voorgestelde budget.
  - Kwaliteitsanalyse van de distributeurs en de reeds verkochte territoria.
  - Beoordeling van vrije territoria, die inkomsten genereren bij verkoop.
  - Inschatting van de kansen op financiële return en terugbetalingscapaciteit.
- 4. Effectiviteit en outcome:**
- Beoordeling van de mate waarin een hefboomeffect gecreëerd wordt.
  - Evaluatie van de impact van het project op de Vlaamse productiefirma en de bredere Vlaamse audiovisuele sector.
  - Analyse van de impact op de filmcrew en de Vlaamse facilitaire dienstverleners.
  - Beoordeling van de impact op Vlaanderen als audiovisuele en filmregio.

2.2.3 Samenwerking met het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF)

Voor de uitvoering van de steunmaatregel Screen Flanders wordt sinds de opstart door VLAIO nauw samengewerkt met het VAF. Er wordt op het VAF beroep gedaan gelet op zijn specifieke kennis en expertise van de audiovisuele sector. Daarnaast is het van belang dat Screen Flanders gepromoot wordt om de steunmaatregel en de Vlaamse audiovisuele sector aantrekkelijk te maken. Hieronder valt ook bijvoorbeeld deelname aan beurzen en het bezoeken van evenementen. Hier ligt ook synergie met het VAF. Verder wordt ook samengewerkt met het VAF binnen het beoordelingsproces van de aanvragen. De jury die die aanvragen beoordeelt bestaat namelijk uit medewerkers van zowel het VAF als het Screen Flanders-team bij VLAIO.

2.2.4 Veranderingen in het instrument

Het besluit van de Vlaamse Regering tot lancering van Screen Flanders werd goedgekeurd op 9 november 2012 en trad dezelfde dag in werking³. De eerste oproep werd in 2013 gelanceerd. De regeling kende bij aanvang een jaarlijks budget van 5 miljoen euro, met drie jaarlijkse oproepen, wat in 2015 naar beneden werd bijgesteld naar 4,5 miljoen euro. Met ingang van 2020 is het budget wederom verlaagd, van 4,5 miljoen euro naar 3,5 miljoen euro, verdeeld over twee oproepen.

Vanaf 2017 ressorteerde Screen Flanders onder de verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard (de Europese algemene groepsvrijstellingsverordening). Dat had als voordeel dat de regeling niet apart

---

³ Nota aan de Vlaamse regering: Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van steun aan audiovisuele werken van het type lange fictie-, documentaire- of animatiefilm, of animatiereeksen - Steunmaatregel Screen Flanders. Principiële goedkeuring.

moet worden aangemeld aan de Europese Commissie. Bij dit nieuwe gecoördineerde besluit van de Vlaamse Regering zijn een aantal kleine aanpassingen doorgevoerd:

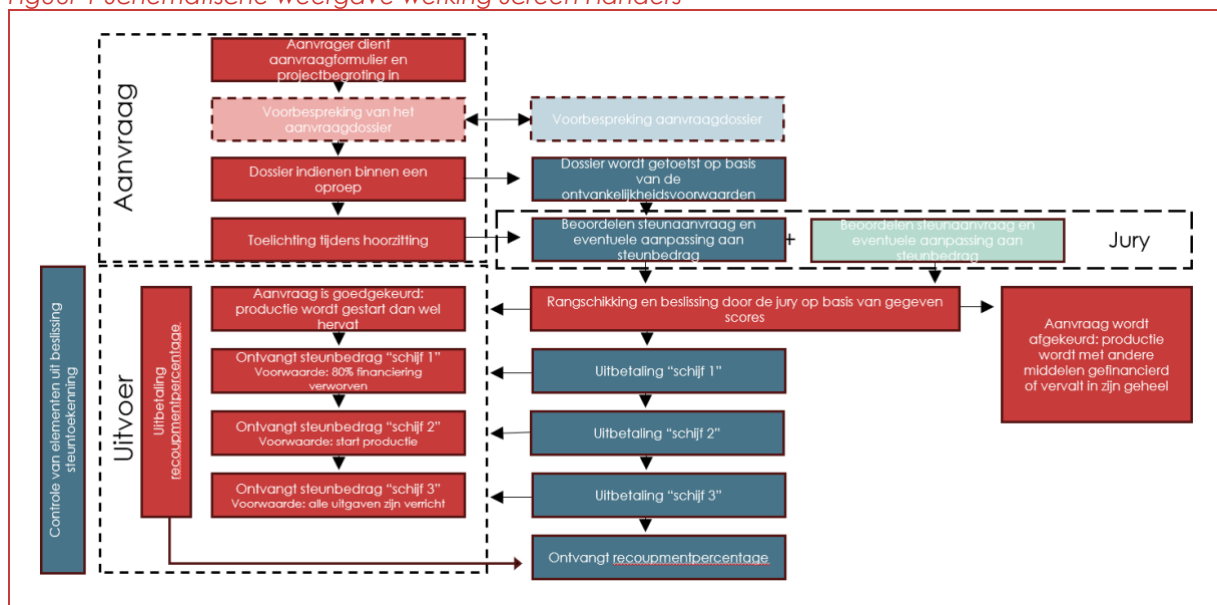
- Een wijziging van de culturele toets voor animatiefilms en -reeksen
- Een wijziging in het uitbetalingschema
- Een mogelijkheid voor producenten om af te wijken van de bepalingen omtrent de terugbetalingsregeling

Vanaf 2023 is het voor aanvragers mogelijk om delen van de aanvraag digitaal bij VLAIO aan te leveren. Daarvoor moesten deze nog in papieren vorm worden aangeleverd. In 2024 is gestart met het verder digitaliseren de indieningsprocedure, mede door ontwikkeling van een digitaal platform. Deze ontwikkeling zou eraan moeten bijdragen dat de indienprocedure voor zowel aanvragende partijen als het beoordelings- en dossierbehandelingsproces voor VLAIO/VAF efficiënter verloopt. Bij de opstart van een digitale aanvraag worden een aantal geautomatiseerde checks uitgevoerd waardoor zowel aan de zijde van de aanvrager als de administratie de administratieve last wordt verminderd.

2.2.5 Aanvraag en uitvoeringsproces

Jaarlijks worden door VLAIO twee oproepen georganiseerd voor het indienen van steunaanvragen. Steunaanvragen moeten aan de in sectie 2.2.1 genoemde voorwaarden voldoen. In Figuur 1 is het aanvraag- en uitvoeringsproces schematisch weergegeven.

Figuur 1 Schematische weergave werking Screen Flanders

Technopolis B.V., Konings en Magerman, 2024

Iedere steunaanvrager kan gebruik maken van een facultatieve voorbespreking van het aanvraagdossier. Dit moment biedt aanvragers de kans om het dossier vooraf te doorlopen samen met een dossierbehandelaar van Screen Flanders waardoor de kans op een vlotte dossierbehandeling wordt vergroot.

Vervolgens wordt het definitieve dossier digitaal ingediend. Het is niet meer mogelijk om het dossier hierna aan te passen. Na het verstrijken van de indieningsdeadline worden de dossiers beoordeeld op basis van vastgelegde ontvankelijkheids- en beoordelingscriteria en in verhouding tot elkaar door middel van een puntensysteem. Daarnaast worden de aanvragers uitgenodigd om mondeling toelichting aan de jury te geven tijdens de hoorzitting. De jury

bestaat hierbij uit een gelijk aantal beoordelaars van VAF en VLAIO. De aanvragen worden vervolgens op basis van de beoordelingscriteria gerangschikt. De hoogst beoordeelde projecten krijgen subsidie toegekend, totdat het totale subsidiebudget is uitgeput. Daarnaast wordt door de jury op basis van het aanvraagdossier het voorlopige recoupmentpercentage vastgesteld. Dit is het percentage dat het agentschap ontvangt van alle netto-ontvangsten die gegenereerd worden door de productie waarvoor steun aangevraagd is. Het recoupmentpercentage wordt vastgesteld op basis van het toegekende steunbedrag in verhouding tot het totale productiebudget. Tijdens de inspectie voorafgaand aan de uitbetaling van de derde schijf kan het recoupmentpercentage aangepast worden indien het totale budget daalt of wanneer de uitgaven fors lager blijken dan geschat. Het agentschap staat bij elke steunaanvraag bovenaan in het recoupmentschema wat wil zeggen dat het in principe eerste in lijn is voor wat betreft terugbetalingen.

Wanneer een steunaanvraag goedgekeurd wordt, geschiedt de uitbetaling over 3 schijven. De eerste kan ten vroegste 30 dagen na de beslissing tot steuntoekenning worden uitbetaald en staat gelijk aan 40% van de totale toegekende steun. Hiervoor moet echter eerst aangetoond worden dat minstens 80% van de totale financiering én minstens 50% van het bedrag aan Belgische federale Tax Shelter definitief verworven zijn.

De tweede schijf staat gelijk aan 30% van het totale steunbedrag en wordt uitbetaald wanneer de draaiperiode is gestart.

De derde schijf bevat de laatste 30% van het totale steunbedrag en kan worden uitbetaald wanneer alle uitgaven uit het aanvraagdossier volledig bewezen zijn. Ook vindt er voorafgaand aan de uitbetaling van de laatste schijf een controle door de inspectiedienst van VLAIO plaats. Naar aanleiding van de controle wordt de mate van naleving van de steunvoorwaarden vastgesteld. Op basis hiervan zijn er vier scenario's mogelijk:

1. Er zijn meer of evenveel in aanmerking komende uitgaven ten opzichte van de beslissing tot steuntoekenning. Het steunbedrag wordt dan integraal uitbetaald. Een hoger in aanmerking komend bedrag kan echter niet leiden tot een hoger steunbedrag.
2. Er zijn minder in aanmerking komende uitgaven ten opzichte van de beslissing tot steuntoekenning, maar de in aanmerking komende uitgaven bedragen meer dan 250.000 euro. Het uit te betalen steunbedrag wordt dan naar verhouding verminderd.
3. Er zijn minder dan 250.000 euro in aanmerking komende uitgaven. In dat geval vervalt de steun en worden reeds uitbetaalde bedragen teruggevorderd.
4. Andere steunvoorwaarden zijn niet nageleefd. In dat geval vervalt de steun en worden reeds uitbetaalde bedragen teruggevorderd.

Tot slot wordt door middel van de controle het definitieve recoupmentpercentage vastgesteld op basis van het uiteindelijke totaalbudget en de bewezen uitgaven.

2.3 Gebruik van Screen Flanders

2.3.1 Globaal overzicht

Een algemeen overzicht van het gebruik van Screen Flanders is weergegeven in Tabel 5. Over de periode 2012-2021 vonden 2 of 3 oproepen ("calls") per jaar plaats, voor een totaal van 25 oproepen over deze periode. Er zijn in totaal 376 dossiers ingediend, waarvan er 231 gunstig zijn beoordeeld (61% gunstig). Er is voor in totaal 74,4 miljoen euro steun aangevraagd en 43,9 miljoen euro toegekend (circa 59% toegekend). Eind 2021 was er voor 32,5 miljoen euro uitbetaald aan de aanvragers, en werd er 1,2 miljoen euro terugbetaald aan VLAIO.

Tabel 5 Kerncijfers gebruik Screen Flanders 2012-2021

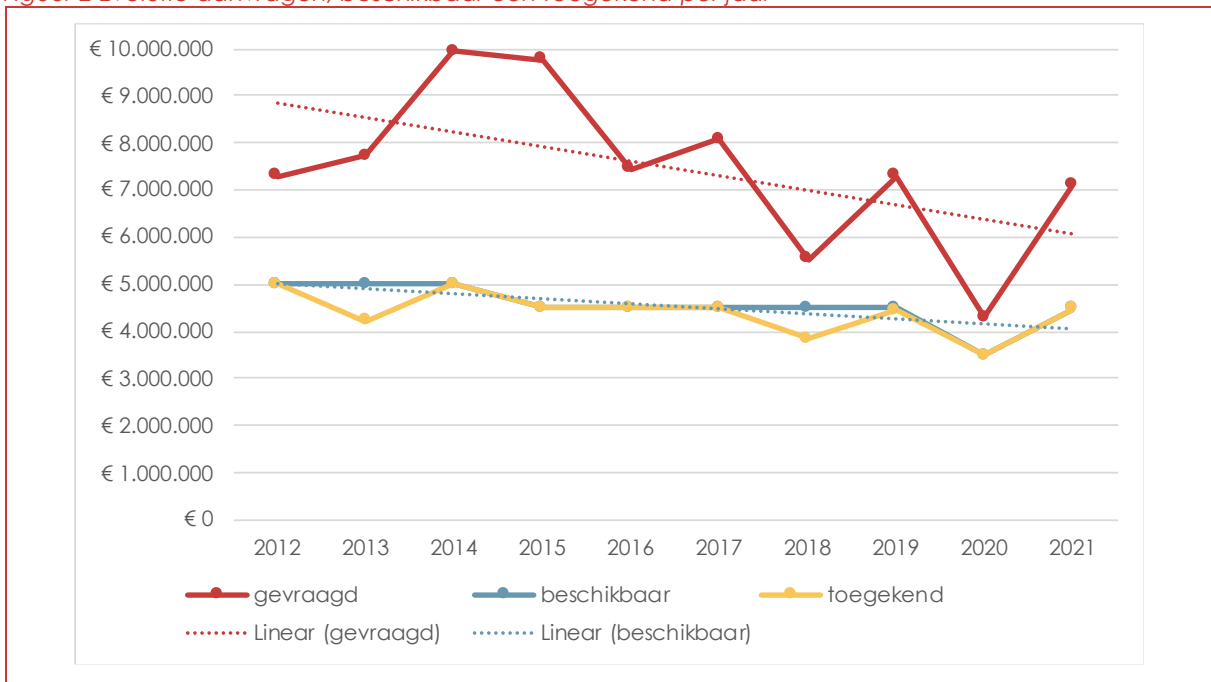
Periode 2012-2021		
Aantal dossiers	Ingediend	376
	Gunstig	231
Totaalbedragen	Aangevraagd	74,4 miljoen euro
	Toegekend	43,9 miljoen euro
	Uitbetaald	32,5 miljoen euro
	Terugbetaald	1,2 miljoen euro (3,6% v toegekend bedrag)
Dossierkenmerken	Aantal titels	333
	Aantal producenten	91
	Aantal genres	4

Over de hele periode zijn er 333 unieke dossiers ingediend. 43 van de 376 projecten die niet gunstig werden gerangschikt in een vorige ronde, werden in een volgende ronde opnieuw ingediend. Deze aanvragen zijn verspreid over 91 verschillende producenten en 4 genres.

2.3.2 Evolutie steunaanvragen en toekenningen

Figuur 2 toont hoe de steunaanvragen door de tijd heen zijn geëvolueerd, alsook de totale beschikbare budgetten en toegekende bedragen.⁴ Hier is te zien dat er een piek is in de totaal aangevraagde steun in 2014-2015. Dit wijst op een toenemende populariteit van het instrument na de lancering in 2012. Over het geheel is er echter een neerwaartse trend waar te nemen. Ook het beschikbare budget kent gedurende de looptijd een daling: van 5 miljoen (2012-2014) over 4,5 miljoen (2015-2019) naar 3,5 miljoen euro (2020). In reële termen (gecorrigeerd voor inflatie, die sterk aantrekt vanaf de 2e helft van 2021) zijn de beschikbare bedragen dus nog meer gedaald.

Figuur 2 Evolutie aanvragen, beschikbaar en toegekend per jaar

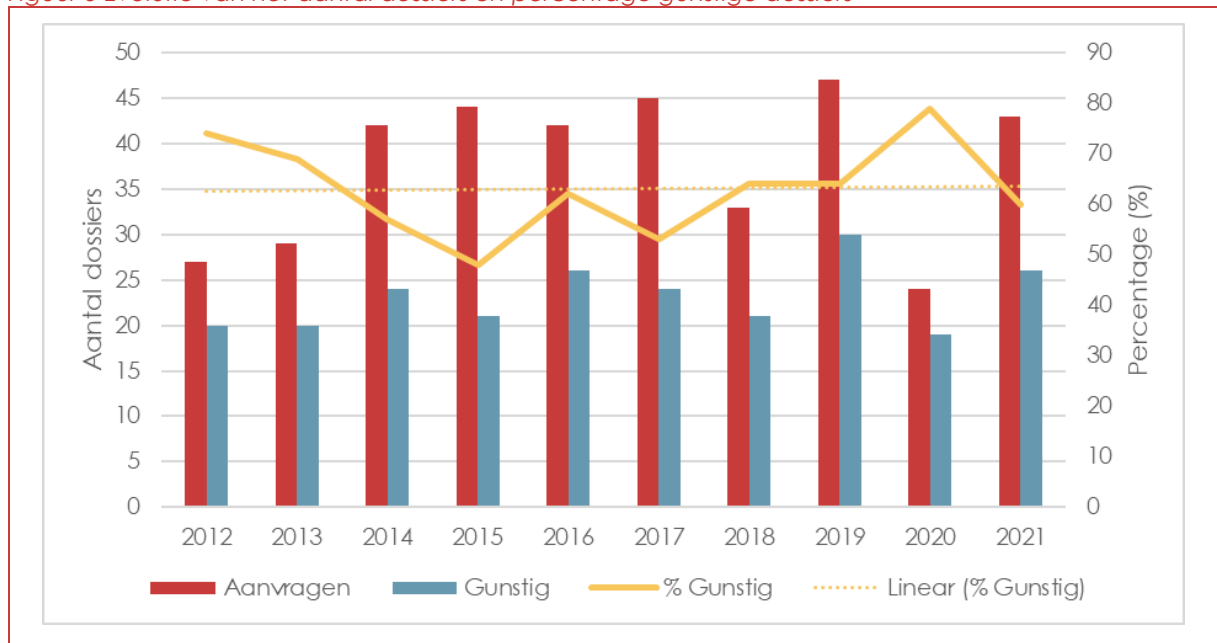
Technopolis B.V., Konings en Magerman, 2024

⁴ Toekenningen vinden plaats op basis van de rangschikking in de jurybeoordeling. De dossiers met de hoogste beoordelingen krijgen de gevraagde steun uitgekeerd totdat het totale budget is uitgeput. Aangezien enkel volledige aanvragen worden uitgekeerd, kan het voorkomen dat er een restant in het budget overblijft dat niet uitgekeerd kan worden.

Gemiddeld gezien is er een sterkere daling in de aanvragen (~4,5% per jaar) dan in beschikbaar/toegekende gelden (~2,5% per jaar). Dat kan duiden op een afnemende interesse in het instrument en/of een grotere competitie tussen aanvragers: indien de competitie tussen aanvragers toeneemt, neemt de kans af dat aanvragers steun toegekend krijgen. Daarnaast waren er eerst jaarlijks drie oproepen om aanvragen tot steun in te kunnen dienen, later slechts twee per jaar. Ook dit kan bijdragen aan een vermindering van aanvragen omdat het aanvraagmoment en de planning van de productie soms lastig op elkaar afgestemd kan worden. Hierdoor zullen aanvragers minder snel een aanvraag indienen. In sectie 3.3.2 worden de mogelijke redenen van de afname van aanvragen verder besproken.

Figuur 3 laat het aantal aangevraagde en gunstige dossiers per jaar zien. De grafiek toont een duidelijke groei in het aantal aangevraagde dossiers per jaar (rode balken), van 27 aanvragen in 2012 tot 47 aanvragen in 2019. 2020 kent vervolgens een dip vanwege de COVID-crisis. Het aantal gunstige dossiers (gele lijn) varieert tussen de 48% in 2015 tot 79% in 2020. Toch is er geen trend in het percentage gunstige dossiers doorheen de tijd (gele stippellijn), en is het gemiddelde percentage gunstige dossiers 61%.

Figuur 3 Evolutie van het aantal dossiers en percentage gunstige dossiers

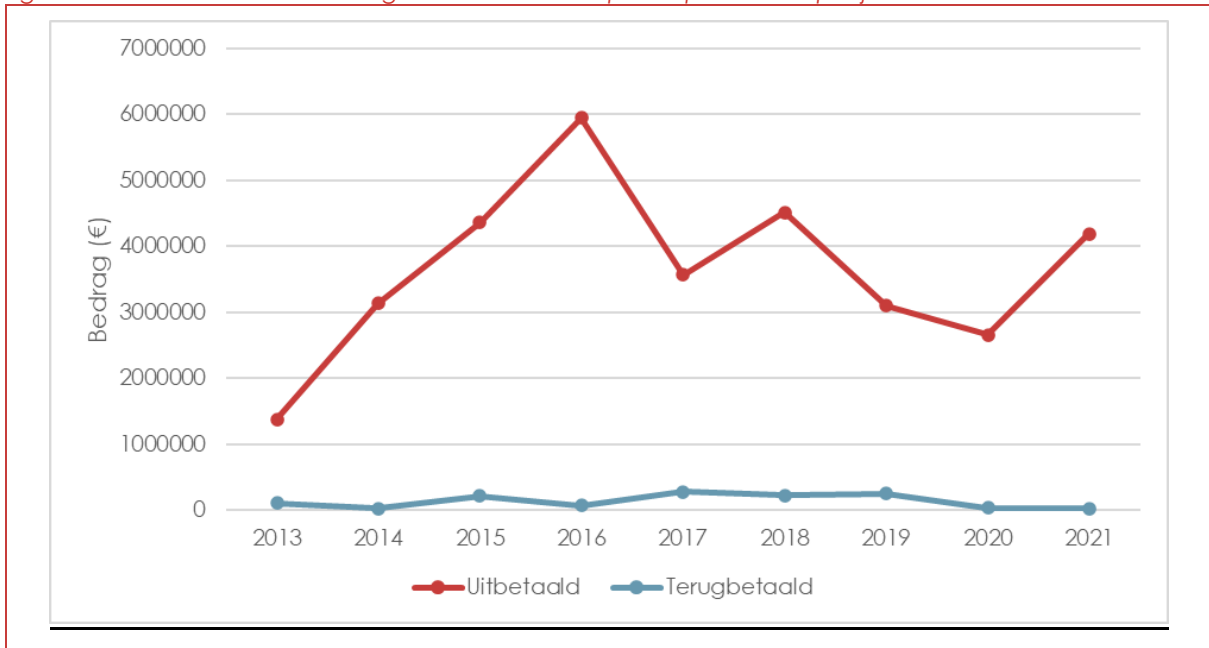
Technopolis B.V., Konings en Magerman, 2024

2.3.3 Uitbetaalde steun en terugbetaling

Van de in totaal 43,9 miljoen euro toegekende steun is er op eind 2021 voor 32,8 miljoen binnen de verschillende uitbetalingsschijven uitbetaald. Hier tegenover staat ongeveer 1,2 miljoen euro die is terugbetaald aan VLAIO via de recoupmentprocedure (Figuur 4) tussen 2012 en 2021. In de jaren 2017, 2018 en 2019 komt dit neer op gemiddeld rond de 245.000 euro per jaar. In de jaren 2020 en 2021 zijn de opbrengsten een stuk lager. Dit wordt deels verklaard door producties die in recente jaren zijn uitgekomen nog niet hun volledige opbrengsten hebben kunnen bewerkstelligen. Na toekenning van Screen Flanders kan het nog een paar jaar duren voordat een productie getoond kan worden, en de terugbetalingsregeling loopt tot vijf jaar na toekenning. Echter, in Figuur 5 is te zien dat de opbrengsten (en daarmee ook terugbetalingen) voornamelijk voortkomen uit de eerste drie jaar na release, in de jaren daarna gaat het slechts over enkele procenten van de totaal terugbetaalde steun.

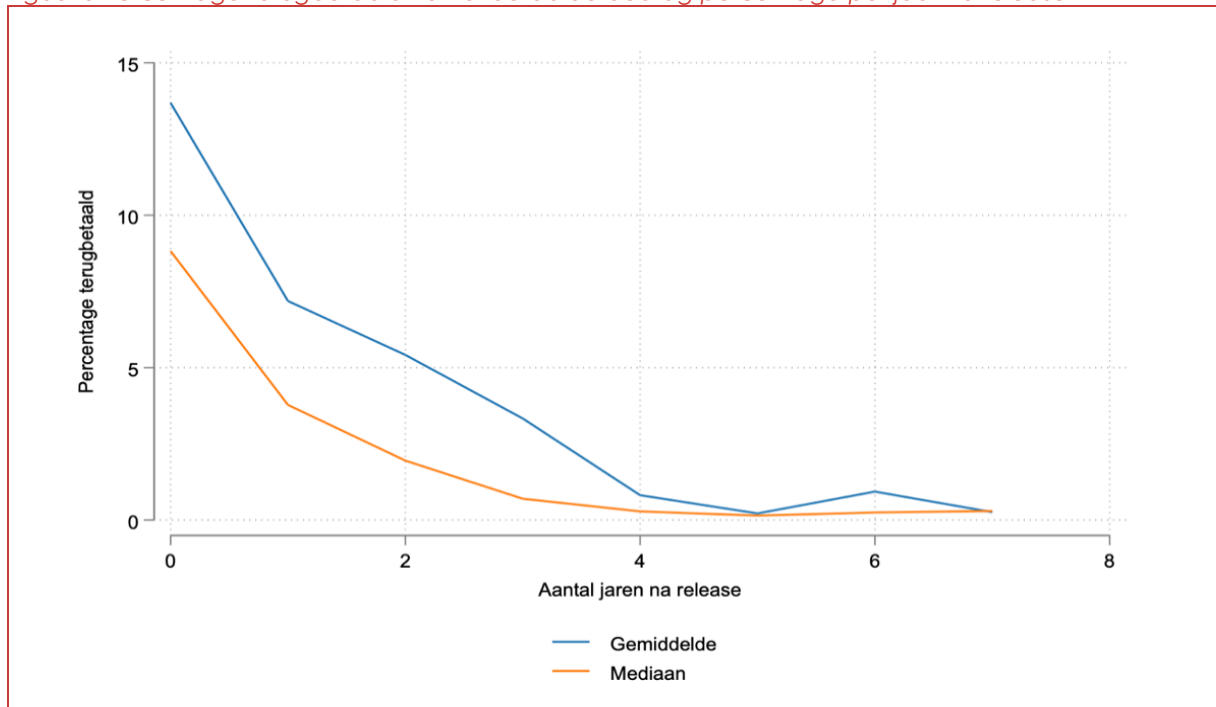
Een vergelijking tussen Figuur 2 (toegekende bedragen) en Figuur 4 (uitbetaalde bedragen) laat daarbij ook zien dat er door de jaren heen minder steun is uitbetaald dan toegekend. Mogelijke redenen hiervoor zijn dat er een herziening van het budget plaatsvindt op basis van de aanvaarde kosten na inspectie. Op basis hiervan wordt de steun van Screen Flanders pro rata herberekend. Daarnaast komt het voor dat sommige dossiers uiteindelijk worden teruggevorderd wegens stopzetting van het project, het verstrijken van de opgelegde termijnen, het niet-uitvoeren van het project of het faillissement van de aanvrager. Het totaalbedrag van die herzieningen is 2,78 miljoen euro.

Figuur 4 Steun uitbetaald en terugbetaald via recouplementprocedure per jaar

Technopolis B.V., Konings en Magerman, 2024

Figuur 5 Percentage terugbetaald van uitbetaalde bedrag percentage per jaar na release

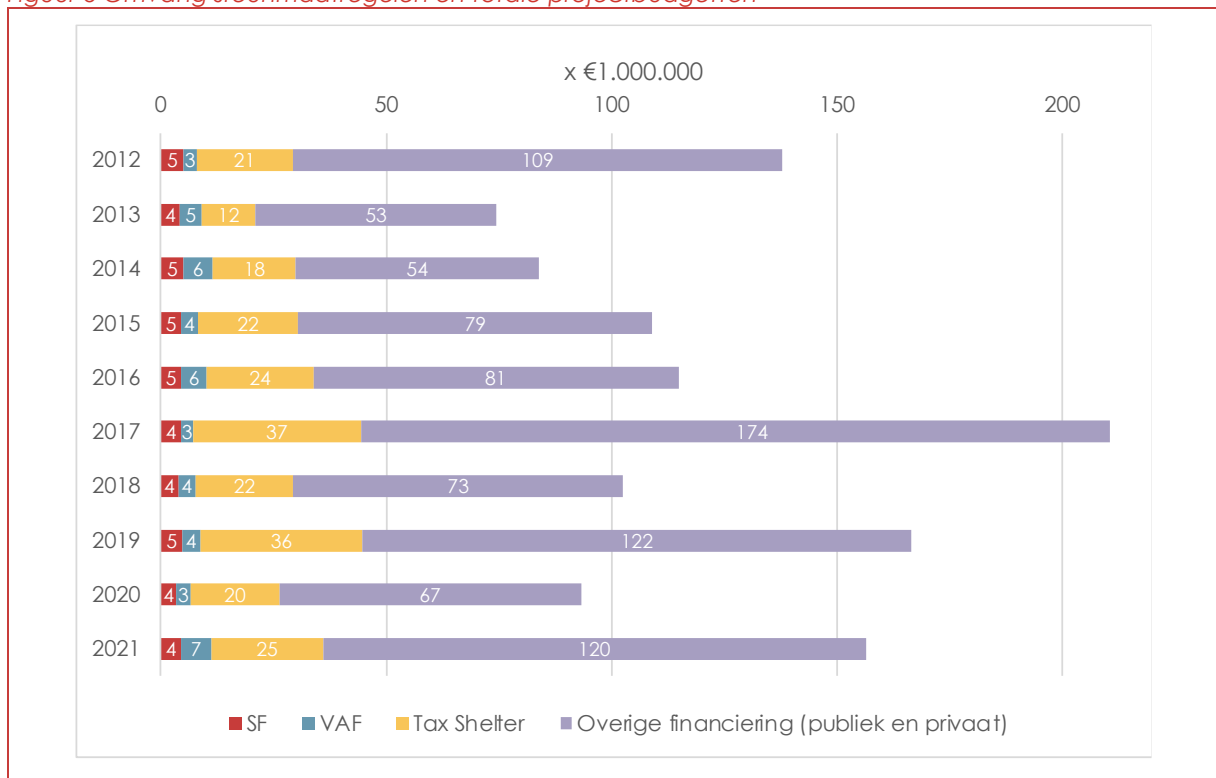
Technopolis B.V., Konings en Magerman, 2024

2.3.4 Situering Screen Flanders tegenover andere steunmaatregelen

Op basis van de data van de Screen Flanders dossiers met steuntoekenning is een overzicht gemaakt van steun die is toegekend aan deze projecten vanuit andere steunmaatregelen. Hieruit blijkt dat Screen Flanders veelal een relatief klein aandeel van de totale budgetten van de producties beslaat. De totale investeringsomvang (zowel publiek als privaat) voor gesteunde projecten over de looptijd is 1,252 miljard euro, waarvan 43,9 miljoen euro komt vanuit Screen Flanders. Dit komt neer op 3,5 procent van het totaalbudget.

Figuur 6 geeft een overzicht van het gebruik van de verschillende steunmaatregelen door de jaren heen voor Screen Flanders-projecten. Hieruit blijkt dat de totaal toegekende gelden vanuit Screen Flanders ongeveer even hoog zijn als de gelden die door aanvragers worden ontvangen vanuit het VAF. Screen Flanders heeft over de periode 2012-2021 43,9 miljoen euro toegekend. 42% van de Screen Flandersprojecten kreeg ook VAF-steun, voor een totaal van 43,7 miljoen euro. Het aandeel Tax Shelter is significant hoger: in totaal is er voor 237 miljoen euro aan steun vanuit de Tax Shelter gebruikt. De Tax Shelter wordt op federaal niveau toegekend.

Figuur 6 Omvang steunmaatregelen en totale projectbudgetten

Technopolis B.V., Konings en Magerman, 2024

Van alle ingediende Screen Flanders dossiers is er geen enkel project dat geen beroep gedaan heeft op andere steunmaatregelen. Van de 231 gunstige Screen Flanders dossiers hebben er 96 VAF funding ontvangen (42%). Van de 83 ongunstige Screen Flanders dossiers hebben er uiteindelijk 28 wel VAF funding ontvangen (28%). Van de Tax Shelter wordt door vrijwel elke aanvrager gebruikgemaakt. Ook wordt er geregeld gebruikgemaakt van Europese steunmaatregelen zoals Eurimages en Creative Europe Media.

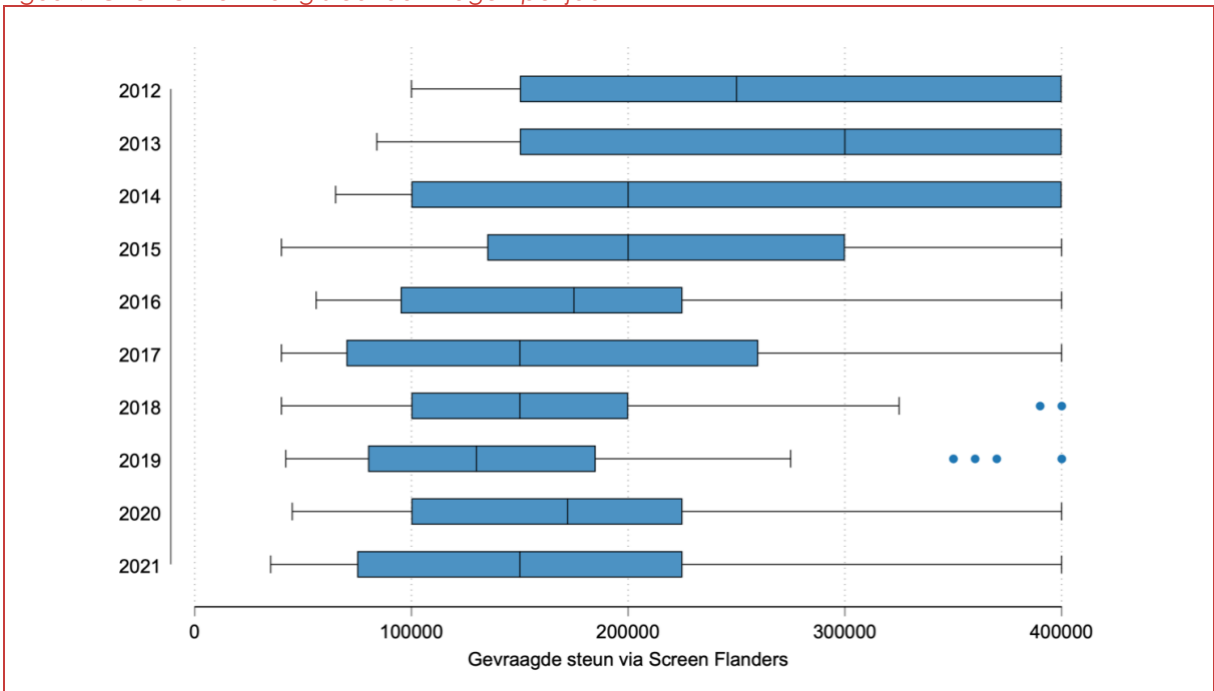
2.3.5 Verdeling steunaanvragen en toekenningen

Er is op basis van de beschikbare data van steunaanvragen ook gekeken naar de verdeling van de aanvragen over aangevraagd steunbedrag, toegekend steunbedrag, de hefboom die wordt aangevraagd en de toegekende scores, alsook de verdeling over de verschillende genres.

Van de 376 aanvragen zijn er 54 (14%) die het maximum steunbedrag van 400.000 euro hebben aangevraagd. Het gemiddelde van een aanvraag ligt op 198.000 euro en de mediaan op 175.000. Figuur 7 geeft de aangevraagde bedragen per jaar weer voor alle dossiers. Hierin is te zien dat het mediaan aangevraagd steunbedrag in 2013 300.000 euro bedroeg en gehalveerd is naar 150.000 euro in 2021.

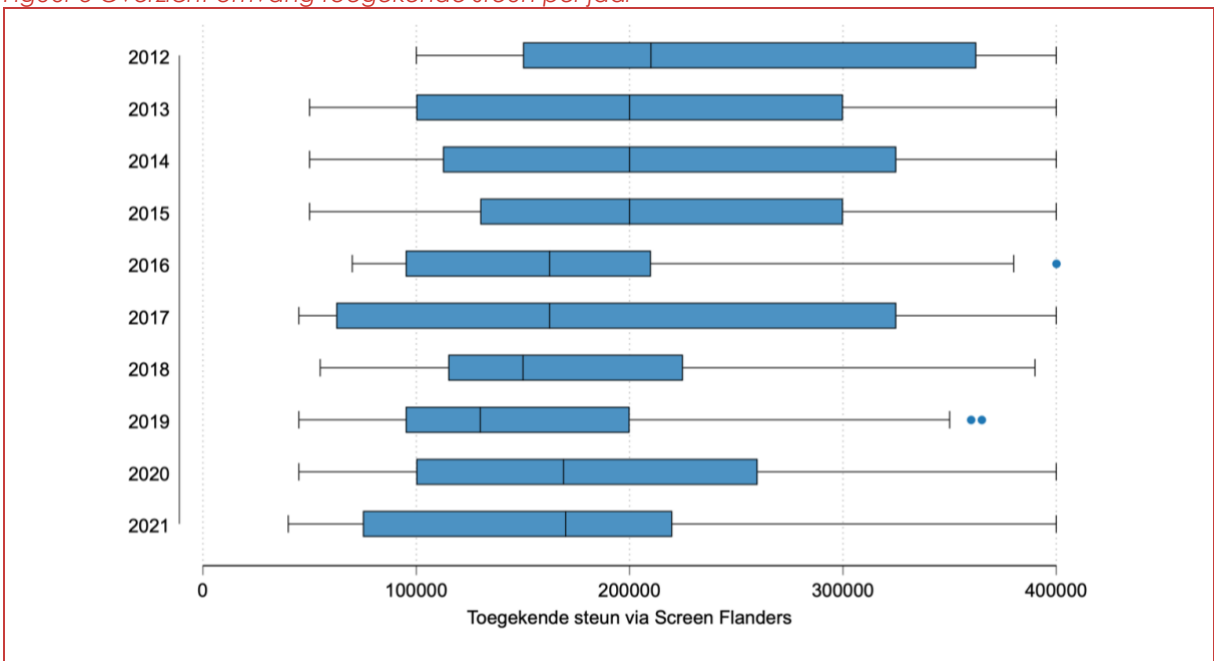
Figuur 7 Overzicht omvang steunaanvragen per jaar

Technopolis B.V., Konings en Magerman, 2024. Noot: de blauwe balken tonen het bereik van het eerste en derde kwartiel, (alle aanvragen tussen het 25^e en 75^e percentiel). De verticale lijn in de blauwe balk geeft de mediaan (50^e percentiel) weer. De uitlopers buiten de balken tonen de 1,5x interkwartiel afstand tussen het 1^e en 3^e kwartiel. De blauwe cirkels tonen uitschieters die buiten deze kwartielafstanden vallen.

Daartegenover staat de verdeling van de toegekende steunbedragen. Deze zijn door de jaren heen slechts licht gezakt. Het gemiddelde toegekende bedrag is 192.000 euro en de mediaan 175.000. Van de 321 gunstige dossiers zijn er 19 dossiers die het maximum van 400.000 toegekend hebben gekregen. Figuur 8 toont de verdeling van toegekende steunbedragen per dossier doorheen de tijd.

Figuur 8 Overzicht omvang toegekende steun per jaar

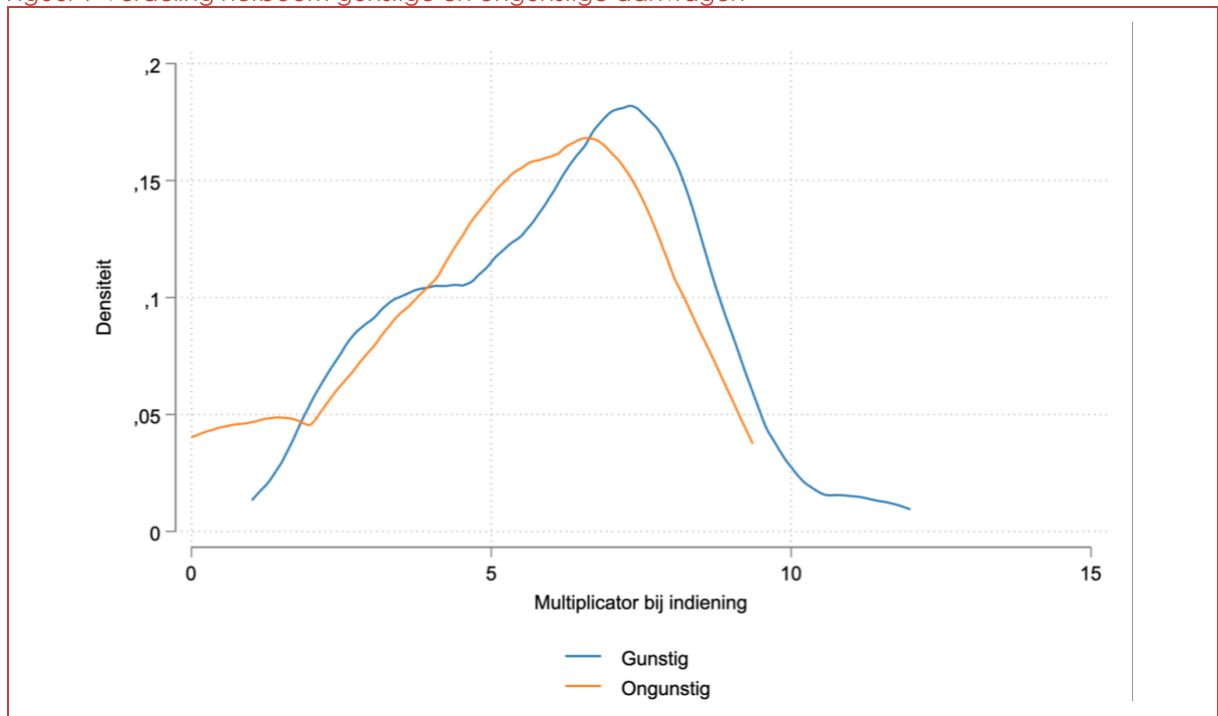

Technopolis B.V., Konings en Magerman, 2024. Noot: de blauwe balken tonen het bereik van het eerste en derde kwartiel, (alle aanvragen tussen het 25^e en 75^e percentiel). De verticale lijn in de blauwe balk geeft de mediaan (50^e percentiel) weer. De uitlopers buiten de balken tonen de 1,5x interkwartiel afstand tussen het 1^e en 3^e kwartiel. De blauwe cirkels tonen uitschieters die buiten deze kwartielafstanden vallen.

2.3.6 Aangevraagde en toegekende hefboom

Bij het indienen van dossiers, dienen aanvragers een schatting te maken van welke hefboom zij willen bereiken met de aangevraagde steun. Hierbij gaat het over de uitgaven die zullen worden gedaan in het Vlaamse Gewest over het gevraagde steunbedrag. Een hogere hefboom zorgt over het algemeen voor een gunstigere rangschikking van de aanvraag (maar betekent ook een lager subsidiepercentage). Figuur 9 laat de verdeling van de gemiddelde hefboom voor gunstig gerangschikte en ongunstig gerangschikte aanvragen zien. Hierin is op te merken dat gunstig gerangschikte aanvragers gemiddeld een licht hogere hefboom nastreven. De gemiddelde hefboom bij gunstige aanvragen ligt rond de 8.

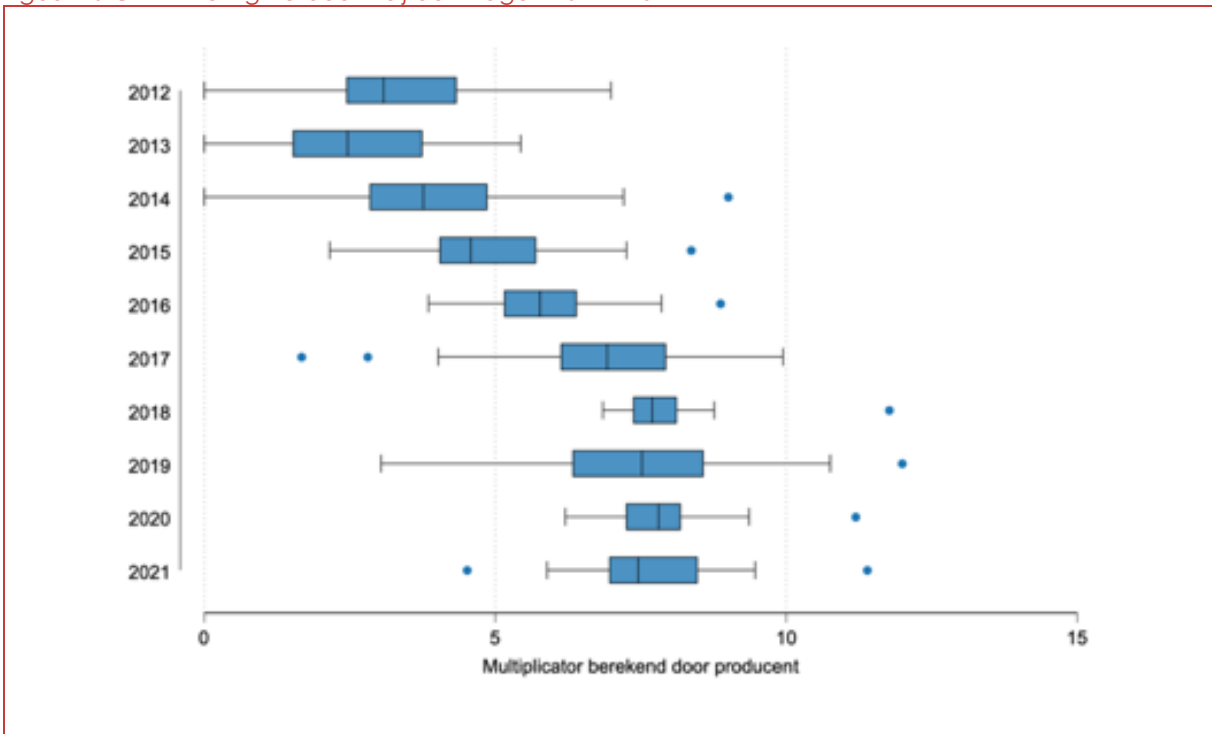
Figuur 9 Verdeling hefboom gunstige en ongunstige aanvragen

Technopolis B.V., Konings en Magerman, 2024

Als we vervolgens kijken naar de evolutie van de (door aanvragers) nagestreefde hefboomen doorheen de tijd is er een duidelijke stijging waar te nemen (Figuur 10). Waar de gemiddelde hefboom in 2012 4 was, is deze in 2021 gestegen naar ongeveer 8. Ook de maximum hefboomen die worden ingediend zijn gestegen. Tot 2015 was de maximum aangeboden hefboom circa 8, terwijl in meer recente jaren ook hefboomen van 13 worden aangeboden. In paragraaf 3.3.2 wordt dieper ingegaan op mogelijke verklaringen voor deze toename. In aanvulling is er gekeken naar de verschillende typen producenten en de hoogte van de hefboomen die worden ingediend. Hierbij wordt geen significante correlatie tussen de grootte van het productiebedrijf (in termen van omzet, toegevoegde waarde en aantal werknemers) en de voorgestelde hefboom waargenomen. Er zijn dus geen aanwijzingen dat grotere productiemaatschappijen significant grotere hefboomen aanvragen dan kleinere productiemaatschappijen.

Figuur 10 Ontwikkeling hefboom bij aanvragen 2012 - 2021

Technopolis B.V., Konings en Magerman, 2024

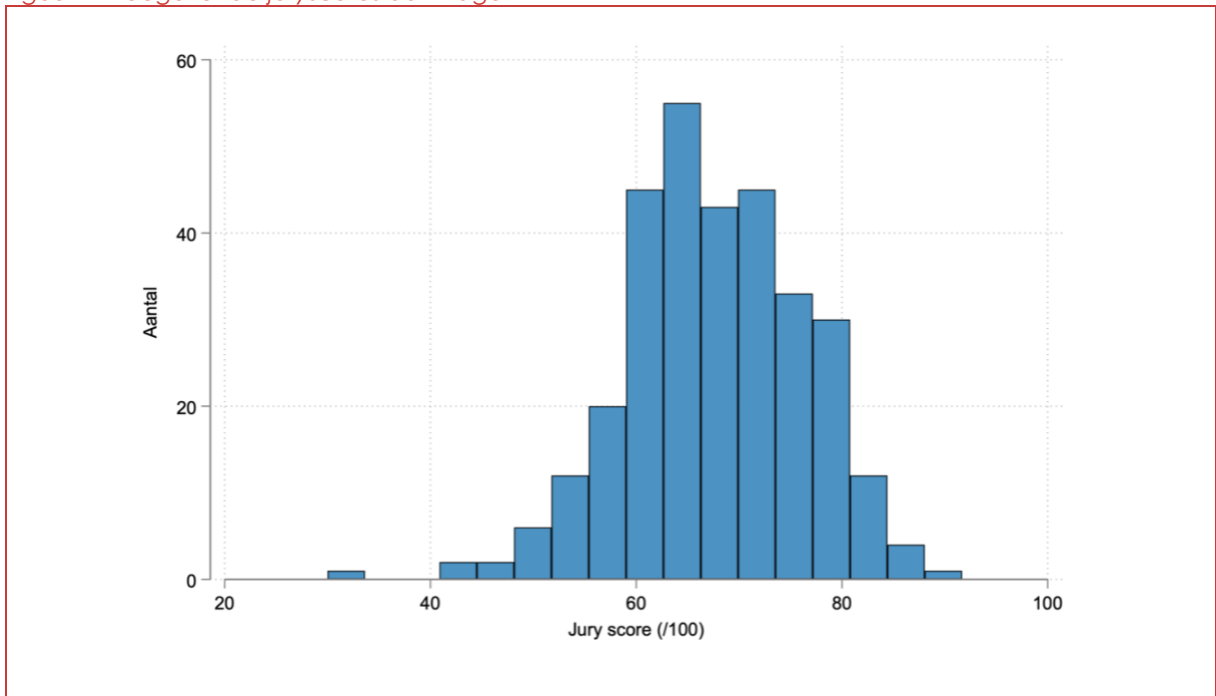
2.3.7 Toegekende jury scores en toegekende steun

Bij beoordeling van de dossiers wordt door de jury een score toegekend tussen 0 en 100. Figuur 11 geeft de verdeling van de scores van alle ontvankelijke aanvragen weer. Hieruit blijkt dat het grootste deel als voldoende wordt beoordeeld (score >60). Van de dossiers die voldoende worden beoordeeld, zijn er 36 dossiers die toch niet gunstig zijn gerangschikt vanwege beperkte middelen.

Op basis van de kenmerken van de aanvragers en de gunstig beoordeelde aanvragen is een analyse uitgevoerd naar welke kenmerken de kans vergroten op een gunstige beoordeling van de aanvraag. Hieruit is te concluderen dat er geen significante correlatie bestaat tussen de grootte van de productiemaatschappij en de slaagkansen binnen Screen Flanders. Daarnaast is er gekeken naar de weging van de verschillende beoordelingscriteria in relatie tot de slaagkansen van een aanvraag. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de beoordelingscriteria met betrekking tot efficiëntie en output (onder andere de mate waarin efficiënt wordt omgegaan met de middelen en de kansen op financiële return) en de effectiviteit en outcome (onder andere de hefboom en de impact op de audiovisuele sector) relatief zwaarder wegen dan de criteria rondom de maatschappelijke en culturele meerwaarde en de betrokken actoren bij de productie. Dit is ook het geval wanneer er gecorrigeerd wordt voor de bestaande weging voor elk van de beoordelingscriteria. Dit houdt in dat de efficiëntie en output en effectiviteit en outcome relatief belangrijker zijn voor positieve beoordeling dan de overige beoordelingscriteria (zie 0).

Een verdieping leert zelfs dat wanneer de criteria rondom maatschappelijke en culturele meerwaarde en de betrokken actoren bij de productie weggelaten zouden worden uit de beoordeling in de afgelopen jaren er vrijwel geen andere aanvragen steun ontvangen zouden hebben. Met andere woorden: deze twee beoordelingscriteria lijken geen significant effect te hebben op de kans dat een aanvraag steun ontvangt. De volledige analyse van de scoringscriteria is te vinden in 0.

Figuur 11 Toegekende juryscores aanvragen

Technopolis B.V., Konings en Magerman, 2024

2.3.8 Verdeling per genre

Binnen de aanvragen zijn vier hoofdcategorieën aan te duiden: lange fictiefilm of -reeks, animatiefilm, animatiereeks of documentaire. Veruit de meeste aanvragen en gunstige dossiers vallen onder het genre 'lange fictiefilm of -reeks'. Hierbij gaat het om 289 van de 376 aanvragen (77%) en 177 van de 231 gunstige dossiers (77%). Tabel 6 geeft de kerncijfers van aanvragen en beoordelingen van de verschillende genres weer. Hierbij is het goed om te benadrukken dat het voor de genres animatiefilm, animatiereeks en documentaire over enkele aanvragen (<6) per jaar gaat. Voor documentaires is er in zeven van de negen jaar niet meer dan een enkele aanvraag gedaan.

Tabel 6 Verdeling per genre

Genre	Aanvragen	Gunstig	% gunstig
lange fictiefilm of fictiereeks	289	177	61
Animatiefilm	38	26	68
Animatiereeks	31	17	55
Documentaire	18	11	61
Totaal	376	231	61

Wanneer we kijken naar de gemiddeld aangevraagde steunbedragen per genre zien we dat deze relatief gelijk zijn. De steunvragers van Lange fictiefilms of -reeksen, animatiefilms en animatiereeksen vragen allemaal gemiddeld rond de 200.000 euro aan. Voor documentaires is dit een stuk lager, rond de 120.000 euro. Dat heeft waarschijnlijk te maken met de lagere productiekosten van een documentaire ten opzichte van de andere genres.

Tabel 7 laat de aangevraagde (Aang.) en toegekende (Toeg.) steun per genre zien. Ook hierin is te zien dat het overgrote deel van de aangevraagde en toegekende steun voor lange fictiefilms of -reeksen is. De verhouding tussen de genres blijft over de jaren heen ongeveer gelijk.

Tabel 7 Totaal aangevraagd en toegekend bedrag per genre per jaar (x€1.000)

jaar	Lange film of fictiereeks		animatiefilm		animatiereeks		documentaire	
	Aang.	Toeg.	Aang.	Toeg.	Aang.	Toeg.	Aang.	Toeg.
2012	4.530	2.570	1.800	1.625	950	800	-	0
2013	6.250	3.235	485	400	668	330	325	250
2014	8.245	4.735	800	0	750	165	130	100
2015	8.108	3.675	1.020	700	625	125	-	0
2016	6.546	4.085	685	415	200	0	-	0
2017	5.764	2.970	1.325	755	875	770	100	0
2018	4.025	2.605	765	600	650	625	100	0
2019	4.945	3.110	890	880	803	360	657	455
2020	3.940	3.360	-	0	225	0	140	140
2021	5.425	3.520	460	340	515	40	700	560
Tot.	57.778	33.865	8.230	5.715	6.261	3.215	2.152	1.505

3 Het functioneren en de impact van Screen Flanders

3.1 Rationale en interventielogica

Zoals beschreven in sectie 2.1.2 is Screen Flanders opgestart met als hoofddoel de versterking van de aantrekkingskracht van Vlaanderen op zowel nationale als internationale audiovisuele producties. Dat wordt bereikt door economische steunmaatregelen aan te bieden die een culturele dimensie hebben, gericht op de productie van audiovisuele werken en de ondersteuning van de sector. Deze benadering heeft niet alleen een economisch motief, gericht op de duurzame versterking van de Vlaamse audiovisuele sector, maar beoogt ook een positieve culturele impact. De volledige interventielogica is weergegeven in Figuur 12.

Figuur 12 Interventiologica Screen Flanders

Technopolis B.V., Konings en Magerman, 2024

Een cruciaal knelpunt in de ontwikkeling van de audiovisuele sector van Vlaanderen is het aantrekken en behouden van essentiële componenten, zoals voldoende talent en investeringen in infrastructuur. Screen Flanders wordt ingezet om de sector te ontwikkelen en dit knelpunt deels weg te nemen. Zonder deze interventie zou de sector mogelijk verschuiven naar andere regio's met vergelijkbare steunmaatregelen, wat ten koste zou gaan van de duurzame groei van de sector in Vlaanderen.

Door de halfjaarlijkse oproepen en opvolgende toekenningen van de steunaanvragen wordt de audiovisuele sector gesteund en is het voor hen gemakkelijker om audiovisuele producties binnen Vlaanderen te realiseren. Hiermee gepaard gaat een toename van productiecapaciteiten en een toename van werkgelegenheid in de sector (outcomes). De sector wordt hiermee in bredere zin versterkt. Daarnaast kunnen de opbrengsten uit de vertoning van de gesteunde producties als een van de *intermediate outcomes* worden gezien.

Dit alles zou moeten leiden tot een duurzame groei van de audiovisuele industrie, verhoogde internationale erkenning van de Vlaamse industrie (door het verhoogde aantal producties en internationale coproducties) een positieve economische en culturele bijdrage aan het Vlaams Gewest.

3.1.1 Mogelijk evaluatiekader

Op basis van de interventiologica kan een evaluatiekader worden opgesteld. Hierin wordt aangegeven hoe de verschillende outputs, outcomes, intermediate outcomes en impacts in kaart kunnen worden gebracht en daarmee bijdragen aan de doelstellingen van het instrument. De opzet van dit evaluatiekader is weergegeven in Tabel 8.

Tabel 8 Evaluatiekader

Niveau	Onderdeel	Methode	Beschrijving
Input	Administratieve infrastructuur en expertise	-	Monitoring op basis van gegevens van VLAIO
	Ureninzet juryleden en beoordelaars	-	
	Financiële middelen	-	
Output	Toegekende financiële steun	Portfolioanalyse	Op basis van data van toekenningen
	Stimulering van de audiovisuele sector	Portfolioanalyse	Totaal steunpercentage producties in verhouding tot andere steunmaatregelen
Outcome	Realisatie van producties in het Vlaams gewest	Interviews	Kwalitatieve benadering op basis van interviews: in hoeverre had de productie doorgang gevonden zonder steun?
	Creatie werkgelegenheid en groei in de sector in Vlaanderen	Econometrische analyse	Analyse multiplicatoreffecten binnen de sector
	Toename lokale productieactiviteiten	Econometrische analyse	Analyse groei van de sector en difference-in-differences analyse
Intermediaire Outcome	Versterking Vlaamse audiovisuele industrie	Interviews	Kwalitatieve benadering op basis van interviews
	Opbrengsten uit vertoning gesteunde producties	Recoupmentprocedure	Data recoupmentproces
Impact	Duurzame groei van de audiovisuele sector in Vlaanderen	Interviews	Kwalitatieve benadering op basis van interviews
	Verhoogde internationale erkenning van Vlaamse producties	Deskstudie en interviews	Interviews met mogelijk aangevuld internationale analyses ⁵
	Positieve economische en culturele bijdrage aan de Vlaamse samenleving	Econometrische analyse	Analyse multiplicatoreffecten aangevuld met interviews voor culturele dimensie

Technopolis B.V., Konings en Magerman, 2024

3.2 Relevantie

Door de steunaanvragers wordt Screen Flanders breed erkend als een relevant instrument. 20 van de 29 geïnterviewden benadrukken expliciet het belang van de regeling voor de ontwikkeling van de sector en/of hun projecten. Ondanks de uitdaging om de directe impact op de sector te kunnen herleiden, wordt de positieve invloed van het steuninstrument op de recente ontwikkelingen binnen de sector breed erkend.

De combinatie met de Tax Shelter wordt vaak gezien als een versterkende factor, waardoor Vlaanderen concurrentieel blijft met andere regio's in België en daarbuiten. De Tax Shelter is een fiscale regeling op federaal niveau die de productie van audiovisuele werken binnen België aanmoedigt. Investeerders kunnen via deze regeling belastingvrijstelling krijgen op hun geïnvesteerde bedrag in audiovisuele projecten. Deze vrijstelling betekent dat ze een aanzienlijk deel van hun investering kunnen aftrekken van hun belastbaar inkomen, wat

⁵ Zie bijvoorbeeld Olsberg rapport, via: <https://www.filmfestival.nl/nieuws/olsberg-rapport-van-het-nederlands-filmfonds-over-de-zichtbaarheid-van-de-nederlandse-speelfilm>

resulteert in lagere belastingen. De Tax Shelter poogt daarmee de audiovisuele sector binnen België te versterken. Aangezien zowel Wallonië als Brussel eigen steunmaatregelen hebben die ook aanvullend zijn op de Tax Shelter, wordt Screen Flanders als essentieel gezien om de concurrentiepositie van Vlaanderen ten opzichte van Wallonië en Brussel te handhaven of te verbeteren. Veelal wordt vernoemd dat indien Screen Flanders niet zou bestaan de audiovisuele sector op (middel)lange termijn zal 'weglekken' naar deze of andere regio's.

De economische focus van Screen Flanders wordt over het algemeen als aanvullend beschouwd op het aanbod van VAF. De rol van Screen Flanders in het verder aantrekken en/of rondkrijgen van financiering wordt als cruciaal gezien; verschillende aanvragers geven aan dat het steuninstrument een sleutelrol heeft gespeeld in het realiseren van financiering, resulterend in producties van hogere kwaliteit of grotere omvang. In sommige gevallen wordt aangegeven dat de productie zonder Screen Flanders niet van de grond zou zijn gekomen. Ook wordt veelal aangegeven dat Screen Flanders een belangrijke rol heeft gespeeld in de ontwikkeling van de brede audiovisuele sector en dat er mede door Screen Flanders duurzame investeringen zijn gedaan (bijvoorbeeld investeringen in belangrijke 'infrastructuur' zoals filmstudio's of het kunnen aantrekken en behouden van productiemaatschappijen en leveranciers zodat talent is behouden) binnen Vlaanderen.

3.3 Het functioneren van Screen Flanders

Uit de feedback van aanvragers blijkt dat het steuninstrument over het algemeen positief wordt ontvangen en als adequaat functionerend wordt beschouwd. Ondanks deze overwegend positieve perceptie zijn er ook een aantal aandachtspunten naar voren gekomen. Deze punten worden in de onderstaande paragrafen beschreven.

3.3.1 *Het aanvraagproces en de beoordeling*

Screen Flanders kent momenteel twee oproepen per jaar, een vermindering ten opzichte van de oorspronkelijke drie. De huidige frequentie heeft volgens aanvragers een negatieve invloed op de effectiviteit van het programma. 10 respondenten hebben expliciet genoemd dat 2 aanvraagmomenten te weinig is. De aanvraagmomenten zijn lastig in te passen op de planning van de films. Verklaring is dat veel films in het voorjaar en (in mindere mate) het najaar worden gedraaid en de huidige aanvraagmomenten hier niet goed op aansluiten. De noodzaak om productieschema's af te stemmen op de oproepmomenten kan leiden tot gemiste kansen voor potentiële projecten. Dit wordt versterkt door specifieke voorwaarden, zoals de vereiste dat een productie al minimaal 50% van de financiering moet hebben veiliggesteld en nog niet gestart mag zijn. Dit kan het aantrekken van buitenlandse coproducties bemoeilijken, omdat er minder zekerheid kan worden geboden over het verkrijgen van steun. Een aanbeveling van een van de respondenten was om de aanvraagmomenten op te schuiven, waardoor de planning van de films goed afgestemd kan worden op de aanvraagmomenten.

3.3.2 *Inzichten rondom teruglopende aanvraagomvang*

In sectie 2.3 is opgemerkt dat de gemiddelde omvang van steunaanvragen de afgelopen jaren is gedaald. Hiervoor kunnen verschillende oorzaken worden aangeduid. De meest voor de hand liggende is dat de totale budgetomvang is gedaald (van 5 miljoen euro in 2014 naar 3,5 miljoen euro vanaf 2020). Er is echter ook beschreven dat er gemiddeld een sterkere daling is waar te nemen in de aanvragen dan de daling in de totale budgetomvang. Hiervoor worden vanuit de interviews verschillende oorzaken gevonden:

- **Verandering van het landschap waarin producenten opereren:** In de afgelopen jaren is de context van de audiovisuele sector sterk veranderd door onder andere de opkomst van streamingdiensten en teruglopend bioscoopbezoek. Deze laatste trend is eveneens

versterkt door de COVID-19 pandemie. Mede daardoor is het financieringslandschap van audiovisuele producties meer versnipperd geworden. Waar in eerdere jaren het voor producenten mogelijk was om bij enkele grote partijen financiering op te halen, wordt gesteld dat het in meer recente jaren bij meer verschillende partijen een kleinere financieringsbijdrage moet worden opgehaald. De marges voor producenten (en daarmee ook voor financiers) zijn kleiner geworden en de opbrengsten komen uit meer versnipperde bronnen dan voorheen. Daarmee is de gemiddelde omvang van producties gedaald en daarmee ook de omvang van de aanvragen bij Screen Flanders.

- **Toenemende concurrentie tussen aanvragers:** producenten geven aan dat er een toenemende concurrentie gevoeld wordt op het aanvragen van Screen Flanders. Hierdoor voelen zij zich genoodzaakt een hogere hefboom na te streven (i.c. in te dienen). Deze hogere hefboom correspondeert vervolgens weer met een lager steunpercentage waardoor de *cost-benefit* (de mogelijk te ontvangen steun in relatie tot de tijdsinvestering van de aanvraag) voor de aanvrager minder gunstig wordt.
- **Toenemende concurrentie tussen steunmaatregelen:** de minder voordelige *cost-benefit* voor aanvragers interacteert ook met hoe Screen Flanders zich verhoudt tot andere bestaande steunregelingen in binnen- en buitenland. Uit de interviews komt naar voren dat de administratieve lasten voor Screen Flanders vrij hoog zijn in vergelijking met andere steunmaatregelen (zie ook Hoofdstuk 4).

3.3.3 *Beoordelingscriteria; economisch vs. culturele beoordeling*

De beoordelingscriteria van Screen Flanders, die zowel economische als culturele aspecten omvatten, zijn ontworpen om de regeling een brede focus te geven. Zo wordt er, naast het genereren van een hefboom voor de Vlaamse economie en de impact op de audiovisuele sector, gescoord op de 'maatschappelijke en culturele meerwaarde van het audiovisuele werk in termen van de kwaliteit en aantrekkelijkheid van het scenario'. Daarnaast zijn er verschillende criteria die betrekking hebben op de technische kwaliteit van de productie zoals 'het professionalisme en trackrecord van de steunaanvrager' en de 'kwaliteit en de aantrekkelijkheid van de casting en de regisseur'.

Hiermee verschilt Screen Flanders van onder andere de regelingen van Wallimage en Screen Brussels, waar meer eendimensionaal wordt gekeken naar de economische meerwaarde van aanvragen. Hiermee behoudt VLAIO de mogelijkheid om aanvragen meer te beoordelen op de additionaliteit, in plaats van sec de economische hefboom. Dit zorgt echter ook voor een administratief zwaardere aanvraagprocedure voor zowel de aanvrager als beoordelingsprocedure voor VLAIO. Over de beoordelingscriteria wordt door aanvragers wisselend gedacht, maar drukt slechts een klein deel zich positief uit. Van de 20 respondenten die de beoordelingscriteria genoemd hebben, vonden 4 ervan de beoordelingscriteria logisch en effectief. De anderen geven aan dat de culturele/kwalitatieve aspecten nog steeds te weinig aandacht krijgen en dat er nog een te sterke focus is op de te bereiken hefboom.

Daarbij komt uit de analyse van de rol van de verschillende beoordelingscriteria op de kansen van gunning dat de beoordelingscriteria rondom culturele en maatschappelijke meerwaarde geen significant effect hebben op gunningskansen. Oftewel: als binnen de beoordeling deze criteria niet waren meegenomen zouden vrijwel exact dezelfde producties gesteund zijn geweest. Dit onderschrijft het beeld dat verschillende interviewees hebben over het nog onvoldoende meenemen van deze factoren binnen de beoordeling. De volledige analyse van de beoordelingscriteria is te vinden in 0.

Enkele respondenten geven daarnaast aan dat er ongelijke competitie is tussen verschillende type projecten (series, animatie, films) en het voor internationale coproducties lastig is om te concurreren met Vlaamse producties door de hoge hefboom: Voor een regionale producties is het immers gemakkelijker om relatief veel uitgaven te doen binnen Vlaanderen dan voor

internationale producties. Hierbij wordt eveneens aangegeven dat dit nog onvoldoende een plek krijgt binnen de beoordeling.

3.3.4 Hefboom

De voorziene hefboomwerking van de producties heeft een centrale rol in de beoordeling van aanvragen. In recente jaren is de gemiddelde aangevraagde hefboom gestegen (zie paragraaf 2.3.6). Dit wijst erop dat de regeling in brede zin voor elke euro uitgegeven steun door de jaren heen een grotere economische impact weet te bewerkstelligen. Screen Flanders-medewerkers en aanvragers merken echter op dat deze stijging ook nadelige gevolgen kan hebben. Dit heeft verschillende redenen:

- Doordat aanvragers een steeds hogere hefboom najagen, worden er steeds kleinere steunbedragen aangevraagd. Ongeacht het aangevraagde steunbedrag, blijft echter de administratieve en uitvoerende last gelijk voor zowel aanvragers als VLAIO. Behalve door het lagere subsidiepercentage wordt de regeling ook hierdoor geleidelijk minder aantrekkelijk voor aanvragers.
- Screen Flanders wordt relatief minder aantrekkelijk ten opzichte van andere regelingen binnen andere gewesten. Doordat er een steeds hogere hefboom gebruikelijk is bij aanvragen, worden andere regelingen waar wordt gewerkt met een vaste (of lagere) hefboom voor aanvragers aantrekkelijker. Hierdoor ontstaat de kans dat Screen Flanders zich 'uit de markt concurreert'.
- Alle drie de regionale fondsen (Screen Flanders, Screen Brussels en Wallimage) hanteren een 'double dip' in relatie tot de federale Tax Shelter regeling. Dit houdt in dat uitgaven van een productie die in aanmerking komen bij de Tax Shelter ook bij de regionale fondsen gebruikt kunnen worden om steun te krijgen. Echter beperkt Screen Flanders zich tot de double dip, waar Screen Brussels en Wallimage verder gaan en aanvragers in staat stellen een 'triple dip' te gebruiken, dit houdt in dat de uitgaven die worden geregistreerd bij de regionale fondsen ook opgegeven mogen worden bij het culturele fonds CCA (Centre du Cinéma et de l'Audiovisuel - Service Général de l'Audiovisuel et des Médias de la Fédération Wallonie-Bruxelles). Screen Flanders staat niet toe dat bestedingen verbonden aan de steun in aanmerking komen bij het VAF. Wel mogen producties zowel steun van het VAF als Screen Flanders krijgen maar deze steun dient voor separate uitgaven aangevraagd te worden.
- Door de stijgende hefboom wordt het bovendien lastiger voor internationale coproducties om te concurreren met nationale producties en in het bijzonder Vlaamse producties. Hun verklaring hiervoor is dat internationale coproducties mede vanwege andere investeringsverplichtingen, relatief moeilijker veel uitgaven in de Vlaamse regio doen om een hoge hefboom te genereren, in vergelijking met bijvoorbeeld Vlaamse series. Risico is hierbij dat buitenlandse regelingen, waar minder hoge hefbomen worden nagestreefd, relatief aantrekkelijker worden. Dit heeft vervolgens betrekking op de additionaliteit van de regeling: buitenlandse coproducties hebben over het algemeen een grotere additionaliteit dan het ondersteunen van Vlaamse producties omdat internationale coproducties buitenlands gelds naar Vlaanderen halen en omdat een deel van de waarde van het uitvoeren van coproducties in kennisuitwisseling ligt. Tot slot krijgt de Vlaamse sector meer buitenlandse erkenning door buitenlandse coproducties.

De huidige trend in de hefboomwerking binnen Screen Flanders roept belangrijke vragen op over de evolutie en de dynamiek van financiering in de audiovisuele sector. De verschuiving naar hogere hefboomvereisten weerspiegelt een duidelijke ontwikkeling in de strategische benadering van zowel aanvragers als beleidsmakers. Echter, deze evolutie brengt ook uitdagingen met zich mee, zoals de verminderde aantrekkelijkheid van de regeling en de potentiële belemmeringen voor internationale coproducties. Circa de helft van de gesproken

aanvragers geeft aan de hefboom (te) hoog te vinden. Aanvragen wordt hierdoor lastiger en minder aantrekkelijk. Deze situatie illustreert de spanning tussen economische doelstellingen enerzijds, en de praktische realiteit van filmproductie en de veranderende context van de audiovisuele industrie anderzijds.

3.3.5 *Recoupment procedure*

Het ontvangen van steun via Screen Flanders gaat gepaard met een overeenkomst die betrekking heeft op het terugbetalen van de verkregen steun. De aanvrager van de steun dient de steun terug te betalen met alle netto-ontvangsten die worden gegenereerd als gevolg van de exploitatie van het audiovisuele werk. Dit dient te gebeuren vanaf de eerste netto-ontvangst en is gelijktijdig en in eerste rang met andere financiers.

Deze procedure, opgezet bij de opstart van de regeling, wordt door producenten als begrijpelijk maar deels problematisch beschouwd. Het wordt gezien als passend bij een economisch gerichte steunmaatregel, maar het kan de versterking van de positie van Vlaamse producties belemmeren. Van de 11 aanvragers die hier hun mening over hebben gegeven, drukten 7 zich negatief uit over de procedure. De strenge terugbetalingsvoorwaarden, gecombineerd met het versnipperde financieringslandschap, maken het voor producenten moeilijk om netto-opbrengsten te behouden voor herinvestering in Vlaanderen, wat weer ten koste gaat van de mogelijke duurzame groei van de audiovisuele sector in Vlaanderen. Daarbij kan het de aantrekkelijkheid van Screen Flanders verminderen ten opzichte van regio's zonder dergelijke terugbetalingsvoorwaarden.

De terugbetalingsvoorwaarden vormen daarom een interessant punt voor discussie. Enerzijds worden ze als logisch gezien om economische verantwoordelijkheid te waarborgen, aan de andere kant roept het vragen op in hoeverre ze bijdragen aan het doel om de Vlaamse audiovisuele sector duurzaam te versterken, zeker wanneer deze terugbetalingen steeds beperkter worden door kleiner wordende marges binnen de sector.

3.4 De impact van Screen Flanders

Om de economische impact van Screen Flanders inzichtelijk te maken, hanteren we diverse methoden. Allereerst onderzoeken we in hoeverre de audiovisuele sector kan dienen als een economische hefboom voor het omringende productienetwerk. Dit begint met een statistische analyse die ons in staat stelt een schatting te maken van de lokale multiplicatoreffecten.

Vervolgens analyseren we de impact op ondernemingen die steun van Screen Flanders hebben ontvangen. Dit doen we door economische indicatoren zoals werkgelegenheid, toegevoegde waarde en productiviteit te vergelijken met een controlegroep van ondernemingen die de steun van Screen Flanders niet hebben ontvangen. Deze benadering stelt ons in staat om de directe en indirecte economische voordelen van het programma te evalueren.

3.4.1 *Lokale multiplier*

In onze analyse, gebaseerd op gegevens van VLAIO, identificeren we eerst de belangrijkste sectoren (volgens de viercijferige NACE-codering) waarin de gesteunde ondernemingen actief zijn. Ons doel is te onderzoeken in welke mate de economische activiteit binnen deze sectoren in een bepaalde regio als katalysator kan dienen voor andere bedrijven, actief in diverse sectoren binnen dezelfde regio, door middel van het productienetwerk. Voor deze

analyse hanteren we een methode geïnspireerd door het werk van Moretti (2010) en Goos, Konings en Vandeweyer (2018)⁶.

De volgende regressievergelijking wordt geschat:

$$\Delta Y_{tm} = \alpha \Delta X_{Atm} + \beta T + \delta M + \varepsilon_{itm}$$

Waarbij ΔY_{tm} staat voor de verandering in toegevoegde waarde of tewerkstelling respectievelijk in regio m in periode t, maar zonder de toegevoegde waarde (resp. tewerkstelling) van de audiovisuele sector mee te nemen; ΔX_{Atm} geeft de wijziging in toegevoegde waarde of tewerkstelling weer in de audiovisuele sector in regio m. Doorgaans bekijkt men lokale multiplicatoreffecten in een relatief eng gedefinieerde regio omdat verwacht wordt dat uitgaven relatief lokaal zullen worden gedaan. Dit kan een administratief gedefinieerde regio zijn, zoals een gemeente, een provincie of een arrondissement, soms worden andere definitieën gebruikt, op basis van bijvoorbeeld gemiddelde woon-werkverkeer ten opzichte van centrumsteden. Belangrijk hierbij is om voldoende regio observaties te hebben om een zinvol effect te kunnen schatten. We rapporteren resultaten waarbij we als regio het arrondissement hanteren, maar we hebben ook analyses uitgevoerd waarbij we als regio de gemeente hebben gehanteerd. Dit gaf gelijkaardige resultaten.

De coëfficiënt, α , geeft dan weer in welke mate een additionele euro toegevoegde waarde of een additionele job in de audiovisuele sector resulteert in extra toegevoegde waarde (of jobs) bij andere sectoren in dezelfde regio. Dit wordt de lokale multiplier genoemd. De vector T geeft tijdseffecten weer (de business cycle) en de vector M controleert voor karakteristieken van de regio en ε_{itm} is een traditionele storingsterm van de regressie. Bovenstaande vergelijking geeft dus een schatting weer over de indirecte impact of hefboomwerking van de audiovisuele sector in een regio. We maken gebruik van de gegevens in de jaarrekeningen en aggregeren ondernemingsgegevens op het niveau van de regio per jaar.

Tabel 9 geeft de resultaten weer van bovenstaande regressie. Om te vermijden dat 'outliers' de resultaten drijven schatten we het model in logaritmen en zorgen we ervoor dat we extreme waarden uifilteren, een standaard techniek in micro-econometrische toepassingen. Kolom 1 geeft het effect weer op tewerkstelling, kolom (2) geeft het effect op toegevoegde waarde.

---

⁶ Moretti, Enrico (2010). "Local Multipliers". *American Economic Review: Papers and Proceedings*. **100** (2): 1–7. *Industrial and Corporate Change*, Volume 27, Issue 4, August 2018, Pages 639–655

Tabel 9 Resultaten regressievergelijking

Variabelen	(1)	(2)
	Tewerkstelling (VTE)	Toegevoegde Waarde (TW)
	ΔY_{tm}	ΔY_{tm}
$\Delta X_{Atm} (VTE)$	0.253*** (0.083)	
Geïmpliceerde multiplicator	6.95	
$\Delta X_{Atm} (TW)$		0.294*** (0.09)
Geïmpliceerde multiplicator		4.395
Multiplicator	6.95	4.395
# Observaties	430	430
R-squared	0.997	0.999
Year FE	Yes	Yes
Arrondissement FE	Yes	Yes

Robust standard fouten tussen haakjes, *** p<0.01, ** p<0.05, *<0.1

We merken dat er positieve impact is van tewerkstelling en toegevoegde waarde in de audiovisuele sector op de tewerkstelling en toegevoegde waarde van andere sectoren in dezelfde regio. Een toename van 10 procent in de tewerkstelling (toegevoegde waarde respectievelijk) is gecorreleerd met gemiddeld een 0,25 procent toename in tewerkstelling (0,29 in toegevoegde waarde respectievelijk) in andere sectoren in dezelfde regio. Dit suggereert dat er belangrijke spillover effecten zijn van de audiovisuele sector naar andere sectoren in dezelfde regio, of nog dat ze voor een multiplicator effect via het productienetwerk zorgen. Er is goede reden om dit als een causaal verband te beschouwen omdat de analyse controleert voor jaareffecten die ervoor zorgen dat gemeenschappelijke business cycle effecten die alle sectoren beïnvloeden uitgefilterd worden. Verder wordt er ook rekening gehouden met specifieke kenmerken van de regio die niet wijzigen over de jaren heen, zodat effecten waarbij bv. bepaalde regio's meer aantrekkelijk zijn voor een aantal sectoren, eveneens uitgefilterd worden.

Concreet, kunnen we de multiplicator uitdrukken in termen van hoeveel een extra job (resp. extra euro toegevoegde waarde) in de audiovisuele sector bijdraagt aan extra jobs (extra toegevoegde waarde respectievelijk) in de andere sectoren in de regio, waarbij we dit berekenen op basis van de gemiddelde tewerkstelling (resp. toegevoegde waarde) in een arrondissement in Vlaanderen. Op basis van de geschatte coëfficiënten in Tabel 9, geeft dit een multiplicator voor tewerkstelling van 6,95 en voor toegevoegde waarde van 4,39.⁷ Dit betekent dat een extra job in de audiovisuele sector gemiddeld tot 6,9 extra jobs (in voltijdsequivalenten) leidt in andere sectoren in dezelfde regio. Voor toegevoegde waarde betekent dit dat een extra euro toegevoegde waarde in de audiovisuele sector gemiddeld leidt tot 4,3 euro additionele toegevoegde waarde in andere sectoren in de regio. Dit geeft aan dat er een belangrijke hefboomwerking is van de audiovisuele sector naar andere sectoren in dezelfde regio en dat met andere woorden de indirecte impact vrij aanzienlijk is. Dit suggereert dat een beleid dat de audiovisuele sector ondersteunt, ook belangrijke hefboomeffecten tot gevolg zal hebben.

⁷ Concreet, voor tewerkstelling is dit $\frac{\Delta Y_m}{\Delta X_{ms}} = 0.253 * \left(\frac{12004.09}{437.1067} \right) = 6.95$; voor toegevoegde waarde: $\frac{\Delta Y_m}{\Delta X_{ms}} = 0.294 * \left(\frac{1.10e+09}{7.36e+07} \right) = 4.395$

Daarom is het nuttig om na te gaan in welke mate gerichte steun (Screen Flanders) een effect heeft op de ondernemingen in de audiovisuele sector.

3.4.2 *Impact: difference-in-difference benadering (event study)*

We maken gebruik van een “event study difference-in-differences analyse”. Hierbij vergelijken we de groep van ondernemingen die steun ontvingen met een controlegroep van ondernemingen die er geen ontvingen. We bekijken hoe de tewerkstelling, toegevoegde waarde en productiviteit (toegevoegde waarde per werknemer) wijzigt nadat de ondernemingen steun ontvangen en hoe die wijziging al dan niet verschillend is met de evolutie in tewerkstelling, toegevoegde waarde en productiviteit in de controlegroep van ondernemingen. De relatieve verschillen geven dan aan wat de impact van de steun is geweest of met andere woorden of de interventie *effectief* is.

De ondernemingen die steun ontvingen zijn meestal actief in de NACE-sector 59, “*filmproductie, televisieprogramma's en geluidsopnames*”. Maar niet alle ondernemingen in deze sector ontvangen steun. Een logische controlegroep is dan ook die ondernemingen die actief zijn in dezelfde sector, maar die geen steun ontvingen. Belangrijk is dat de evolutie van de tewerkstelling en toegevoegde waarde van deze controlegroep een gelijkaardig verloop kent in de periode voor dat de steun wordt toegewezen aan ondernemingen. We proberen hierbij een controlegroep te identificeren van ondernemingen die zeer gelijkaardig is, maar uiteindelijk geen steun ontvangt. Dit is te vergelijken met een experiment waarbij een nieuw medicijn wordt getest op een groep patiënten en een controlegroep van patiënten die zeer gelijkaardig is, maar dan niet het medicijn toegediend krijgt. We doen ook een oefening met een andere benadering, de zogenaamde ‘synthetic difference in differences’, waarbij een hypothetische controlegroep van ondernemingen wordt geconstrueerd zodanig dat de evolutie van tewerkstelling, toegevoegde waarde en productiviteit in de periode voor de steun gelijk verloopt als die in ondernemingen die steun ontvingen. Deze synthetische controlegroep benadert dan zeer goed de karakteristieken van de ondernemingen die steun ontvingen, zodat deze een goede vergelijking vormt. Beide benaderingen geven dezelfde resultaten weer.

We veronderstellen dat vanaf het tijdstip waarop een onderneming steun ontvangt, deze onderneming voordeel hieruit kan halen voor ten minste vijf jaar daarna. Er zijn ondernemingen die meermaals opeenvolgend steun ontvangen, maar we nemen de eerste keer dat ze steun ontvangen als belangrijkste kantelpunt. Tabel 10 geeft de resultaten weer. De variabele steun geeft weer wat de relatieve impact is van de steun op de tewerkstelling (1), toegevoegde waarde (2) en de arbeidsproductiviteit gedefinieerd als toegevoegde waarde per werknemer (VTE) (3). Dat moet gelezen worden relatief ten opzichte van een controlegroep van ondernemingen die geen steun ontving. In deze oefening wordt rekening gehouden met de ‘business cycle’ door zogenaamde jaareffecten (jaar FE) mee op te nemen, zodat algemene trends die eigen zijn aan de hele sector uitgefilterd worden. We houden ook rekening met heterogeniteit tussen ondernemingen door ondernemingseffecten op te nemen (Onderneming FE). We gebruiken rond de 2800 observaties voor de analyse van tewerkstelling en productiviteit (toegevoegde waarde per werknemer), maar we hebben veel meer observaties voor de analyse die we uitvoeren op toegevoegde waarde. De reden is dat er veel ondernemingen wel toegevoegde waarde scheppen, maar geen personeel ingeschreven via de RSZ in dienst hebben. In kolom (2b) tonen we voor de volledigheid ook de resultaten voor de impact op toegevoegde waarde voor enkel de ondernemingen die eveneens werknemers in dienst hebben.

Tabel 10 Resultaten Difference in Differences event study

Variabelen	(1) <i>ln VTE</i>	(2) <i>ln TW</i>	(2b)	(3) <i>ln productiviteit</i>
Steun	0.303 (0.202)	0.984*** (0.305)	0.827*** (0.290)	0.490** (0.201)
Observations	2 850	12 040	2 700	2 700
R-squared	0.857	0.755	0.824	0.620
Onderneming FE	Ja	Ja	Ja	Ja
Jaar FE	Ja	Ja	Ja	Ja

Robust standard errors tussen haakjes; VTE= Voltijds Equivalent Tewerkstelling, TW= toegevoegde waarde

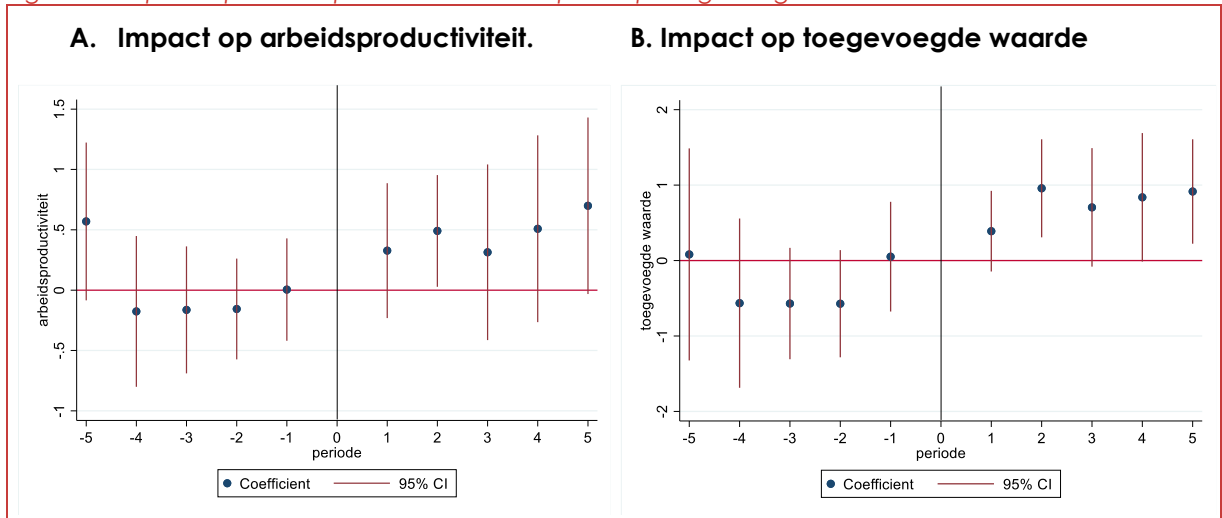
*** $p < 0.01$, ** $p < 0.05$, * $p < 0.1$

We merken uit Tabel 10 dat het effect op tewerkstelling (VTE) niet statistisch significant verschillend is van nul. Daarentegen is er wel een positieve impact van steun op toegevoegde waarde en op de toegevoegde waarde per werknemer of arbeidsproductiviteit. De toegevoegde waarde stijgt gemiddeld zelfs met 98 procent relatief ten opzichte van de controlegroep en arbeidsproductiviteit met 49 procent. Dit is een zeer hoge impact, maar kan mogelijks worden verklaard door een sterk hefboomeffect door het ontvangen van aanzienlijke subsidies, waardoor er meer omzet wordt gegenereerd met relatief weinig extra inzet van eigen inputfactoren. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer deze ondernemingen extra capaciteit hebben, zodat ze die makkelijk kunnen inzetten. Dit lijkt zeker het geval te zijn voor het personeel vermits we hier geen effecten zien. Dit kan ook het geval zijn voor apparatuur of andere materiële inputs. Verder lijkt het ook dat vele ondernemingen in de sector geen personeel in dienst hebben en dus wellicht met relatief goedkope outsourcing/freelancing contracten werken, wat hen toelaat een hoge toename in toegevoegde waarde te realiseren. Dit laatste wordt ook ondersteund door de aanzienlijke lokale multiplicatoreffecten eerder gedocumenteerd.

Figuur 13 A toont de effecten van deze resultaten per jaar voor arbeidsproductiviteit. In periode 0 wordt steun toegekend. We zien de relatieve evolutie van arbeidsproductiviteit van de ondernemingen tot vijf jaar voor dat ze steun ontvingen. De puntjes geven de puntschattingen aan, de verticale lijnen geeft het betrouwbaarheidsinterval van de schatting weer. We merken dat het verschil in productiviteit tussen de twee groepen zeer klein is de periode ervoor (behalve in periode -5). Vanaf het moment dat men steun ontvangt merken we een stijging in de relatieve productiviteit van ondernemingen die steun ontvingen, weliswaar in sommige jaren niet erg precies geschat. Enkel twee jaar en vijf jaar na de steuntoekenning zien we dat het effect statistisch significant verschillend is van nul. Uit Tabel 10 zien we dat dit effect vooral gedreven is door een toename in toegevoegde waarde en minder door een toename in tewerkstelling. Dit is ook niet verwonderlijk omdat het aanwerven van personeel vaak moeizaam is en de ondernemingen wellicht vaak met uitzendkrachten en onderaannemers werken, zoals ook gesuggereerd door het grote lokale multiplicatoreffect.

In Figuur 13 B tonen we het jaarlijks effect op toegevoegde waarde. Ook hier zien we nagenoeg geen pre-trends, wat duidt dat onze controlegroep goed is. We zien eveneens een duidelijke stijging in toegevoegde waarde na de steuntoekenning, relatief ten opzichte van de controlegroep van ondernemingen.

Figuur 13 Impact op arbeidsproductiviteit en impact op toegevoegde waarde

Technopolis B.V., Konings en Magerman, 2024

3.4.3 Resultaten synthetic DiD

Als robustness check voeren we ook een synthetische DiD methode uit⁸. Deze methode stelt een hypothetische controlegroep van ondernemingen samen. Hierbij wordt getracht om de evolutie van toegevoegde waarde en van arbeidsproductiviteit van de ondernemingen die steun ontvangen zo goed mogelijk te evenaren met een gekozen groep van controle ondernemingen. Hierbij worden gewichten toegekend aan verschillende ondernemingen in de controlegroep zodat dit resulteert in een gelijkaardige evolutie in toegevoegde waarde (en andere indicatoren) van deze controlegroep als de behandelde ondernemingen. We noemen dit een synthetische controlegroep omdat er als het ware een nieuwe hypothetische onderneming wordt geconstrueerd door een combinatie te nemen van verschillende ondernemingen elk met een apart gewicht. Voor deze methode dienen we een *balanced panel* te gebruiken, waarbij we alle ondernemingen meenemen vanaf 2009 die elk jaar informatie rapporteren over toegevoegde waarde en tewerkstelling, en die actief zijn in de 2-digit NACE-sector 59. Omwille van het 'balanced' karakter van deze steekproef, hebben we minder observaties. De resultaten wijzen eveneens aan op positieve effecten op toegevoegde waarde en arbeidsproductiviteit.

⁸ Zie Arkhangelsky et al (2021). 'Synthetic Difference-in-Differences, American Economic Review, Vol. 111, pp. 4048-4118.

Tabel 11 resultaten synthetic DiD

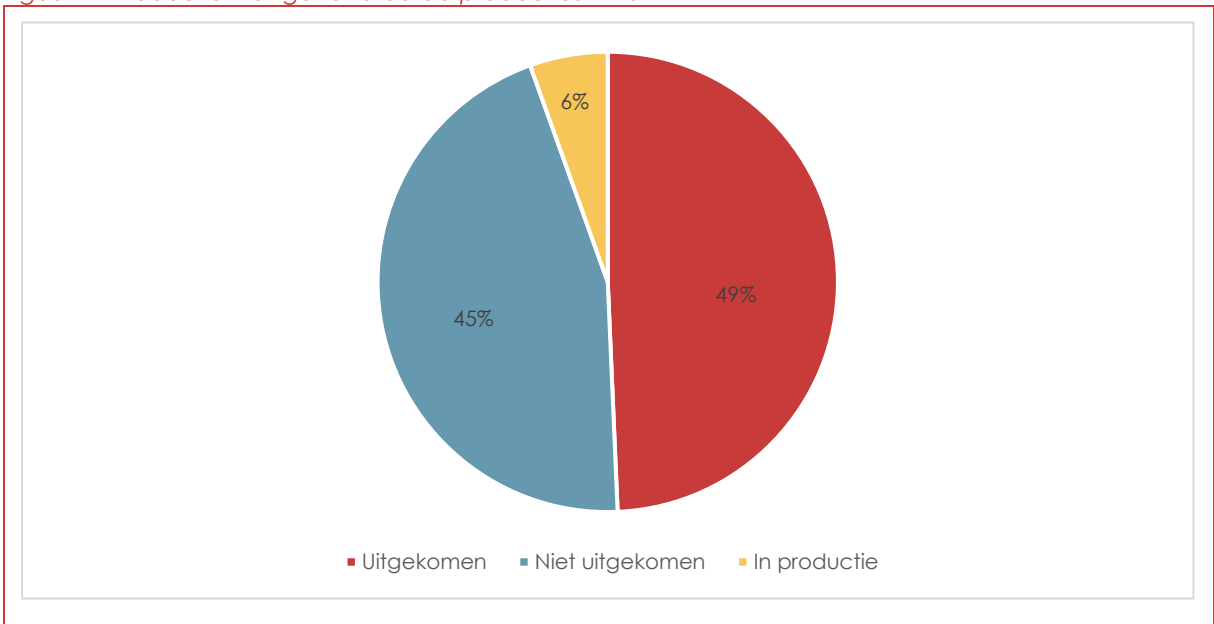
	(1)	(2)	(3)
Variabelen	Lnemp	Invalue_added	Ln_labor_productivity
Subsidie	0.189 (0.331)	1.065*** (0.365)	0.822* (0.461)
Observaties	650	2,990	533

3.4.4 Analyse niet gehonoreerde producties

Van alle niet-gehonoreerde aanvragen is gepoogd te achterhalen of deze films of series alsnog (gedeeltelijk) in Vlaanderen zijn geproduceerd. Hiermee kan meer inzicht worden gegeven in de additionaliteit van Screen Flanders. We hebben gekeken naar of (1) de film (deels) is opgenomen in Vlaanderen en (2) in hoeverre de ingehuurde bedrijven (zowel toeleverings- als facilitaire bedrijven) een vestiging in Vlaanderen hebben. Voor de ingehuurde bedrijven kan het dus zo zijn dat er naast vestigingen in Vlaanderen ook vestigingen elders zijn (zoals Brussel of Nederland). Deze bedrijven tellen we mee bij de activiteit in Vlaanderen.

In de analyse zijn in totaal 73 niet-gehonoreerde aanvragen meegenomen. Van deze groep zijn 36 producties gerealiseerd en bevinden 4 films zich nog in de ontwikkelingsfase. Dit resulteert in de bevinding dat 45% van de projecten die geen ondersteuning ontvingen, niet zijn voortgezet. Echter, het is van belang enkele nuances aan te brengen bij deze cijfers. Hoewel informatie over de realisatie van producties zonder steun inzicht kan geven in de effectiviteit van het instrument, is het primaire doel van Screen Flanders gericht op het in meer brede zin versterken van de audiovisuele sector, eerder dan het enkel waarborgen van hun voortgang. Verder kunnen diverse oorzaken, waaronder externe factoren die buiten de invloedssfeer van financiële steun liggen, ten grondslag liggen aan de stopzetting of juist voortzetting van projecten. Daarbij is het ook mogelijk dat niet gehonoreerde producties uiteindelijk wel steun vanuit andere regio's hebben ontvangen.

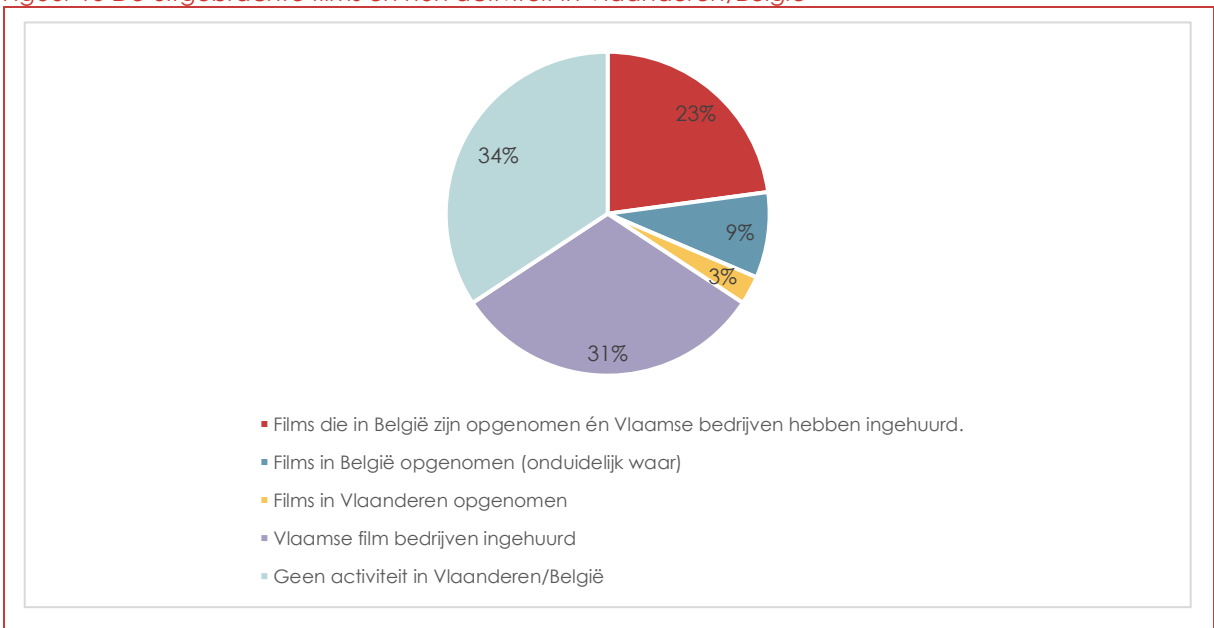
Figuur 14 Productie niet-gehonoreerde producties films

Technopolis B.V., Konings en Magerman, 2024

Figuur 15 geeft de activiteiten weer van de wél uitgebrachte producties, waaraan geen financiële steun is toegekend. Van de 36 producties die zonder steun zijn uitgekomen, zijn er 8 die deels in België zijn opgenomen (waarvan 5 in Vlaanderen) én Vlaamse filmbedrijven hebben ingehuurd. 11 films hebben een Vlaams bedrijf ingehuurd en 1 film is (deels) in Vlaanderen opgenomen. Dit betekent dat 62% van de producties die zijn uitgekomen een vorm activiteit in Vlaanderen/België hebben gehad. Bij 38% van de producties is geen informatie gevonden over activiteiten in Vlaanderen.

Figuur 15 De uitgebrachte films en hun activiteit in Vlaanderen/België

Technopolis B.V.

4 Coherentie met andere regelingen

In dit hoofdstuk onderzoeken we de positionering van Screen Flanders binnen het bredere spectrum van zowel nationale als internationale financieringsregelingen voor de audiovisuele sector. De lancering van Screen Flanders in 2013 kan deels worden gezien als een reactie op het succes van andere regionale initiatieven zoals Wallimage en Bruxellimage. Dit benadrukt het belang van het positioneren van Vlaanderen als een aantrekkelijke locatie voor zowel nationale als internationale filmproducties.

Een belangrijk aspect in de positionering van Screen Flanders is de interactie met het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF). Hoewel beide entiteiten zich richten op de ondersteuning van de Vlaamse audiovisuele sector, hanteren ze verschillende benaderingen en focuspunten. Screen Flanders richt zich primair op de economische stimulans door het aantrekken van (internationale) filmproducties naar Vlaanderen. Het VAF, daarentegen, heeft een breder spectrum van ondersteuning, gericht op culturele en artistieke ontwikkeling, talentontwikkeling en de promotie van de Vlaamse filmwereld in het algemeen. Deze complementaire rollen van Screen Flanders en het VAF vormen een belangrijk onderdeel van het totale ondersteuningslandschap voor de audiovisuele sector in Vlaanderen.

De positionering van Screen Flanders wordt ook beïnvloed door haar relatie met regionale fondsen in andere delen van België, zoals Wallimage en Screen Brussels, en internationale regelingen zoals Film i Väst in Zweden. Deze relaties zijn van belang voor het begrijpen van de rol die Screen Flanders speelt in de Vlaamse en internationale filmindustrie. In de volgende paragrafen zullen we deze relaties en positioneringen nader onderzoeken, te beginnen met de vergelijking tussen Screen Flanders en het VAF in paragraaf 4.1.

4.1 Positionering ten opzichte van VAF

Naast Screen Flanders is ook het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) een belangrijke ondersteuningsbron voor de Vlaamse audiovisuele sector. Waar Screen Flanders zich vooral richt op het stimuleren van economische groei in de sector door middel van financiële ondersteuning van producties, is VAF breder ingesteld. VAF kent steun voor creatieve projecten, talentontwikkeling en voor bevordering van de Vlaamse filmwereld in het algemeen. Het VAF is vooral gericht op culturele en artistieke ontwikkeling in Vlaanderen. Het biedt kansen aan jonge filmmakers en bevordert de Vlaamse filmwereld door middel van publiekswerking en promotie.⁹ Het VAF ondersteunt zowel de film- als televisiesector en speelt een rol bij het stimuleren van lokale producties en lokaal talent. Hieronder worden de verschillen tussen Screen Flanders en het VAF uiteengezet:

- **Doelgroep:** Het VAF is gericht op een brede groep belanghebbenden binnen de Vlaamse audiovisuele industrie. Dit omvat zowel opkomend als gevestigd talent, productiehuisen, distributeurs en andere professionals. Het VAF is tevens ontworpen om steun te bieden aan een breed scala aan audiovisuele projecten, ongeacht de omvang of schaal van de productie. Screen Flanders daarentegen richt zich op grotere (internationale) producties die naar Vlaanderen worden aangetrokken. Het wil (internationale) filmmakers en producenten aanmoedigen om Vlaanderen te kiezen als locatie voor hun projecten.
- **Type productie:** Het VAF zet in op verschillende audiovisuele producties waaronder film, televisie en digitale media, terwijl Screen Flanders zich specifiek richt op filmproducties met een langere speelduur.

---

⁹ S. Tintel et al. (2021). Doorlichting van het Vlaams Audiovisueel beleid 2021.

- **Financiële steun:** VAF en Screen Flanders bieden beiden financiële steun, maar met verschillende focusgebieden en criteria. De financiële ondersteuning binnen Screen Flanders heeft betrekking op de kosten die gepaard gaan met het filmen in Vlaanderen, zoals locatiekosten en diensten van lokale crew.¹⁰ Binnen het VAF is er ook mogelijkheid andere activiteiten te ondersteunen zoals scenario ontwikkeling, postproductie, distributie en promotie van audiovisuele werken.¹¹ Ook is het budget voor mogelijke financiële steun per productie hoger voor VAF dan voor Screen Flanders.¹²
- **Talentontwikkeling:** VAF zet zich in voor talentontwikkeling binnen Vlaanderen. Het biedt programma's en initiatieven die gericht zijn op het direct ondersteunen en cultiveren van lokaal talent, van opkomende regisseurs tot scenaristen en andere professionals in de sector.¹³ Screen Flanders ondersteunt alleen indirect talentontwikkeling door grote internationale producties aan te trekken, waarbij lokale talenten de kans krijgen om samen te werken met ervaren professionals uit andere landen.
- **Bereik:** VAF richt zich sterk op het ontwikkelen van het lokale publiek voor Vlaamse films en het vergroten van de zichtbaarheid op internationale schaal, mede door het aanbieden van verschillende vormen van promotiesteun¹⁴ en publiekssteun¹⁵. Het streeft naar een breed publieksbereik en investeert in projecten die Vlaamse cultuur en erfgoed promoten. Screen Flanders draagt indirect bij aan publieksoontwikkeling door internationale producties aan te trekken naar Vlaanderen, waardoor een internationaal publiek in contact kan komen met de Vlaamse audiovisuele sector en cultuur.
- **Innovatie en nieuwe media:** VAF heeft programma's die zich richten op innovatie en het gebruik van nieuwe media in de audiovisuele sector. Dit omvat ondersteuning voor projecten op het gebied van virtuele realiteit, augmented reality en andere opkomende technologieën. Ook is er een specifiek gamefonds, waarin de creatie en promotie van games wordt ondersteund.¹⁶ Screen Flanders is meer gericht op traditionele film- en televisieproducties.

In essentie positioneert Screen Flanders zich, zoals bedoeld, als een economische stimulans die zich richt op het aantrekken van internationale projecten en investeringen naar Vlaanderen. Het heeft een duidelijke focus op economische impact en groei, terwijl het VAF een bredere missie heeft, waarbij economische groei wordt aangevuld met ondersteuning op creatief, artistiek en cultureel gebied. Daarmee hebben beide initiatieven het doel om het audiovisuele landschap in Vlaanderen te versterken.

4.2 Positionering ten opzichte van Wallimage

4.2.1 Doelstelling en werking

Wallimage Coproductions (hierna 'Wallimage') was het eerste regionale fonds voor de audiovisuele sector dat werd opgericht in België. Wallimage wordt beheerd door het Waalse

---

¹⁰ VLAIO (2023). Screen Flanders Handleiding 2023.

¹¹ VAF (2023). Financiële handleiding VAF 2023. Via: <https://www.vaf.be/files/Financiële-Handleiding-VAF-september-2023.pdf>

¹² Zie: <https://screenflanders.be/nl/andere-fondsen-incentives/vlaams-audiovisueel-fonds>

¹³ Zie: <https://www.vaf.be/talentontwikkeling>

¹⁴ Zie https://www.vaf.be/files/deelreglement_promotie_ff_mf.pdf

¹⁵ Zie: <https://www.vaf.be/files/Publiekswerking/Reglementen/Deelreglement-Publiek-2023-2027-aangepast-021023.pdf>

¹⁶ Zie: <https://www.vaf.be/files/downloads-Gamefonds/15.-reglement-gamefonds-09.06.2023.pdf>

gewest. Het primaire doel van Wallimage is om banen te creëren door het ontwikkelen en onderhouden van de regionale filmindustrie. Dit doet Wallimage door subsidie te verstrekken voor producties; hierbij is een hefboomwerking (of multipliereffect) actief net zoals bij Screen Flanders. Het multipliereffect dat bereikt dient te worden door productiehuisen is 1:5, dit betekent dat elke euro die als subsidie wordt verstrekt omgezet dient te worden naar 5 euro die wordt geïnvesteerd in Wallonië (oftewel er wordt 20% subsidie uitgekeerd).

In 2001 werd de subsidieregeling actief en vormde, samen met de Belgische Tax Shelter, een pakket aan maatregelen dat gericht was op het aantrekken van internationale (co-)producties die (deels) in Wallonië geproduceerd zouden gaan worden. In de 10 aansluitende jaren ontwikkelde Wallonië zich tot een gewest waar niet alleen internationale coproducties worden gedraaid maar waar ook de lokale filmindustrie volop in ontwikkeling is.

Wallimage bestaat ondertussen uit meerdere entiteiten. Zo geeft Wallimage Coproductions steun aan film en TV-producties die significante uitgaven hebben in Wallonië. Wallimage Coproductions heeft een jaarlijks budget van 6,5 miljoen euro om audiovisuele werken te steunen. Wallimage Enterprises investeert om innovatieve audiovisuele bedrijven in Wallonië te steunen en te helpen met groeien. De investeringen richten zich op het gehele audiovisuele ecosysteem van Wallonië. Het doel is om onder andere productiehuisen, post-productiehuisen, filmcrews en geluidsstudio's in Wallonië te steunen en te helpen ontwikkelen. Wallimage Enterprises heeft in totaal 29 miljoen euro geïnvesteerd in 112 bedrijven.

Wallimage Tournages helpt met het coördineren en assisteren van audiovisuele projecten die (deels) in Wallonië geproduceerd worden. Zo kan Wallimage Tournages helpen met filmsets, logistiek, lokale contacten, regulering en capaciteit. De laatste toevoeging aan Wallimage is Wallimage Gaming, opgericht in 2021. Deze entiteit richt zich op de financiering van games (videospellen) die in Wallonië worden geproduceerd.

Een van de inspiratiebronnen van Wallimage is Film I Vast, het regionale filmfonds van Zweden. Zie paragraaf 4.4. Van de regionale filmfondsen in België was Wallimage de eerste die is opgericht in 2001. In 2012 werd Screen Flanders in de markt gezet en als laatste werd Screen Brussels opgericht in 2016. In de opzet en de economische insteek van de subsidiemiddelen zijn veel overeenkomsten aanwezig.

4.2.2 Vergelijking Screen Flanders

Screen Flanders als steunmiddel is opgezet als regionale counterpart van Wallimage. Dat betekent dat er veel overeenkomsten zijn in de opzet en insteek van de twee regionale steuninstrumenten. Beide hebben het doel het gewest waarin het steuninstrument actief is te ontwikkelen middels investeringen in de ontwikkeling van de audiovisuele sectoren. Zowel Screen Flanders als Wallimage zijn gericht op economische ontwikkeling door het verstrekken van steun aan de audiovisuele projecten.

Waar Wallimage verschilt van Screen Flanders is het jaarlijkse budget, 6,5 miljoen euro voor Wallimage terwijl Screen Flanders een jaarlijks budget heeft van 3,5 miljoen euro. Wallimage heeft net als Screen Flanders een focus op deze hefboomconstructie maar hanteert een lagere hefboom van ongeveer 1:5, dat terwijl bij Screen Flanders in recente jaren een hefboom van 1:8 wordt gerealiseerd. Hiertegenover staat ook dat aanvragers in Wallonië gebruik kunnen maken van de zogenoemde *triple dip* (zie sectie 3.3.4) terwijl zich dit in Vlaanderen beperkt tot de *double dip*.

Wallimage heeft vijf momenten per jaar waar producenten een aanvraag kunnen indienen, dit terwijl Screen Flanders maar twee momenten heeft. Uit de interviews blijkt dat dit een pijnpunt is voor veel aanvragers die niet alleen rekening moeten houden met het schema van productie, wat met meerdere partijen moeten worden afgestemd, maar ook met de beperkte mogelijkheid om een aanvraag in te dienen bij Screen Flanders. Uit sommige interviews kwam

naar voren dat dit een reden is dat producenten soms verkiezen de productie naar Wallonië of Brussel te brengen in plaats van naar Vlaanderen. Dit komt omdat in het opstellen van een productieschema het complex kan zijn om ook rekening te houden met de momenten waarop aanvragen ingediend kunnen worden bij Screen Flanders. Zeker als het internationale coproducties betreft, waarbij veel partijen betrokken zijn, is rekening houden met de timing van oproepen niet altijd mogelijk.

De doorlooptijd van een aanvraag bij Screen Flanders is ongeveer drie maanden. Dit is aanzienlijk langer dan de doorlooptijd van drie weken bij Wallimage. De lange doorlooptijd van aanvragen bij Screen Flanders draagt bij aan de complexiteit van het maken van een planning en productieschema voor aanvragers. De korte doorlooptijd bij Wallimage wordt als positief ervaren door aanvragers.

Wallimage draagt, naast de subsidieverstrekking aan producenten, ook direct bij aan de ontwikkeling van de filmindustrie en de audiovisuele sector van Wallonië door via Wallimage Enterprises investeringen te doen in Wallonië. Deze investeringen zijn gericht op de ontwikkeling van de audiovisuele sector van Wallonië. In het Vlaams gewest wordt de audiovisuele sector gesteund door Screen Flanders samen met CultuurInvest (PMV) en het VAF. Wallimage en haar verschillende entiteiten vervullen deze taken voor het Waalse gewest.

4.3 Positionering ten opzichte van Screen Brussels

4.3.1 Doelstelling en werking

Screen Brussels is opgericht in 2016 en is de opvolger van Brussels Image (Bruxellimage), een fonds dat in samenwerking met Wallonië was opgezet. Ondanks het feit dat Screen Brussels het kleinste regionale fonds is van België krijgt het relatief veel aanvragen. Zo zijn er bij Screen Brussels per jaar drie ronden waarin producenten een aanvraag voor subsidie kunnen indienen en krijgt dit fonds per jaar ongeveer 80-90 aanvragen. Naar verdeling van lokale producties en internationale coproducties, 70% van de producties die steun ontvangen van Screen Brussels zijn lokale producties en 30% internationale coproducties. Sinds 2016 is een totaal van 50 miljoen euro aan aanvragen ingediend bij Screen Brussels. Door de jaren heen is er voor 25 miljoen euro gesteund door Screen Brussels.

Het Brussels hoofdstedelijk gewest is het kleinste gewest van de drie gewesten in België maar kent, ondanks zijn grootte, een relatief grote audiovisuele sector. Zo bevinden zich heel wat audiovisuele scholen en opleidingen in Brussel en bestaat er een grote freelancesector binnen het gewest. Dit heeft een positieve impact op de mogelijkheid om producties aan te trekken.

Screen Brussels is een relatief kleine organisatie van drie mensen die alle aanvragen behandelen en verwerken. Twee mensen zijn betrokken bij de behandeling van aanvragen en daarnaast is een derde persoon verantwoordelijk voor de communicatie vanuit Screen Brussels.

Zowel Screen Flanders als Screen Brussels zijn steuninstrumenten met een economische insteek, gericht op de economische ontwikkeling van het gewest door middel van ontwikkeling van de audiovisuele sector. De beoordelingscriteria van de beide steuninstrumenten verschillen echter van elkaar. Screen Flanders heeft in de beoordelingscriteria een culturele toets verwerkt, waar Screen Brussels dit niet heeft. Bij de beoordeling van een aanvraag wordt door de beoordelingscommissie van Screen Brussels puur naar de economische impact van de productie op het gewest gekeken. Zo is bijvoorbeeld het script en het scenario van de productie niet relevant voor een aanvraag binnen Screen Brussels en kijkt de commissie enkel naar de economische kant van de producties die een aanvraag doen.

Screen Brussels is het kleinste van alle drie regionale steuninstrumenten met een budget van 3 miljoen euro per jaar. Daarnaast heeft Screen Brussels een zeer hoog aantal aanvragen per

jaar, tussen de 80-90. Doordat er een grote hoeveelheid aanvragen wordt gedaan bij Screen Brussels en het budget beperkt is, is de subsidie zeer competitief. Dit betekent dat maar een beperkt deel van de aanvragers ook daadwerkelijk gebruik kan maken van de subsidie. Daarnaast zorgt het ervoor dat Screen Brussels een hoge hefboom van 1:9 kan hanteren. Net als bij Screen Flanders staat deze hefboom niet vast, maar zorgt een hogere hefboom veelal voor een grotere kans op toekenning. Dit is de hoogste hefboom van de regionale steuninstrumenten (Wallimage 1:5 en gemiddeld Screen Flanders 1:7). Echter moet een kanttekening worden geplaatst bij het direct vergelijken van hefboomen van verschillende steunmaatregelen: zoals eerder beschreven in sectie 3.3.4 kunnen producenten binnen Wallonië en Brussel gebruikmaken van de 'triple dip' waardoor uitgaven vanuit meerdere publieke middelen gesteund kunnen worden. Hierdoor wordt de daadwerkelijke hefboom van de uitgaven lager.

4.3.2 *Vergelijking Screen Flanders*

De doorlooptijd van een aanvraag is ongeveer 5 weken. Dit is, in vergelijking tot de 3 maanden van Screen Flanders, snel. Uit interviews met aanvragers blijkt dat de snellere doorlooptijd van Screen Brussels als een voordeel wordt gezien ten opzichte van Screen Flanders. Een sneller resultaat helpt producenten bij het maken van een planning en kan, zeker als het internationale coproducties betreft, helpen om een productie naar het Brusselse gewest te halen. Bij goedkeuring van de aanvraag Screen Brussels wordt vervolgens meteen een contract opgesteld en 80% van de steun wordt uitbetaald na ondertekening van dat contract. De overige 20% wordt uitbetaald na de controle van het definitieve rapport van de productie. Screen Flanders kent een langere doorlooptijd van 3 tot soms 4 maanden, iets waar veel aanvragers moeite mee hebben aangezien het lastig is een planning te maken waar zoveel tijd tussen de indiening en goedkeuring zit. Zeker voor internationale coproducties kan deze doorlooptijd bijdragen aan de complexiteit van het plannen van een productie. Zo moet er niet alleen rekening worden gehouden met de beschikbaarheid en schema's van partners maar dient de relatief lange doorlooptijd van de aanvraag bij Screen Flanders ook ingecalculeerd te worden in het productieproces. Dit kan ervoor zorgen dat producties besluiten elders een aanvraag te doen (en dus ook elders het werk uit te voeren).

Op basis van de interviews komt ook naar voren dat de administratieve lasten van een aanvraag hoger zijn voor een aanvraag bij Screen Flanders. Dit mede omdat Screen Flanders een culturele toets kent (waarbij bijvoorbeeld ook de aangeleverde scenario's worden doorgenomen door de jury) en een intensiever administratief traject heeft, terwijl Screen Brussels zich puur richt op het economische aspect van producties in de beoordeling van aanvragen. Hierdoor zijn de dossiers die moeten worden aangeleverd en door de jury moeten worden beoordeeld minder omvangrijk. Het feit dat de administratieve lasten lager liggen bij Screen Brussels wordt als positief ervaren door aanvragers. Ook wordt het proces van controle en afrekening van Screen Brussels ervaren als lichter dan dat van Screen Flanders. Daarbij wordt vaak benoemd dat Screen Flanders een intensief traject heeft van aanvraag tot afrekening. Waar veel aanvragers aangeven dat de administratieve lasten van Screen Flanders hoog zijn, geven sommige aanvragers ook aan dat de professionaliteit en transparantie van de aanvraagprocedure van Screen Flanders hoog zijn.

In een aantal interviews werd benoemd dat het digitale aanvraagplatform van Screen Brussels goed werkt. Het feit dat Screen Flanders gaat overstappen op een digitaal aanvraagplatform wordt als een positieve stap gezien.

4.4 Positionering ten opzichte van Film i Väst

4.4.1 Regionale context

Binnen Zweden heeft de regio Västra Götaland de grootste audiovisuele sector, hier is Film i Väst gevestigd. Film i Väst is betrokken bij de helft van alle filmproducties in Zweden. In 2019 heeft Film i Väst 9 miljoen euro gefinancierd voor 25 producties. Film i Väst acteert vanuit de gemeente Trollhättan, dat ook wel "Trollywood" wordt genoemd. Door de hoge concentratie films in de gemeente hebben veel audiovisuele bedrijven zich in de gemeente gevestigd. De culturele en creatieve industrie in Zweden is goed voor 3,1% van de gehele BBP. In 2015 waren er circa 128.000 bedrijven actief binnen deze sector, waarvan 16% in Västra Götaland.¹⁷ Binnen deze industrie is de audiovisuele sector van Zweden een belangrijke economische pilaar¹⁸.

Op nationaal niveau is er het Zweeds Filminstituut. Deels overlapt haar rol met Film i Väst: beiden ondersteunen filmproducties en bevorderen de import/distributie/vertoning van films. Er zijn verschillende filmfondsen op regionaal niveau, maar de meest toonaangevende fondsen in de regio zijn Film i Väst, Film Stockholm, Film i Skåne (Zuid-Zweden) en Filmpool Nord (Noord-Zweden). FiV is in financiële bijdrage het grootste regionale filmfonds. FiV erkent de concurrentie met de verschillende fondsen, maar geeft ook aan dat er op verschillende manieren wordt samengewerkt. Zo is er aan de voorkant afstemming over de bijdragen die fondsen willen leveren aan een project en de uitgaven die er voor een project in de regio gedaan dienen te worden; op deze manier willen ze voorkomen dat een partij de eigen investering bepaalt aan de hand van de investeringen door andere fondsen. Naast deze afstemming organiseren de regionale filmfondsen samen een jaarlijkse conferentie, waarbij circa 100 productiebedrijven aanwezig zijn. Tot slot leveren de fondsen samen een kleine bijdrage leveren aan de voorontwikkeling van audiovisuele projecten (o.a. scenario's, verhaal). FiV geeft aan dat er geen spanningen heersen tussen de verschillende filmfondsen. Vroeger waren deze spanningen nog wel eens aanwezig.

4.4.2 Doelstelling en werking

Film i Väst is al meer dan 25 jaar actief binnen de sector. De organisatie is opgericht door het regiobestuur van Västra Götaland. De regio is nog steeds eigenaar van het fonds. Volgens de CEO van Film i Väst streeft de organisatie naar een balans van culturele en economische impact. Om die missies te borgen was tot 2022 de organisatie ondergebracht in twee departementen binnen de regio, namelijk het departement van regionale groei en het departement voor cultuur. De geformuleerde doelen voor de regionale audiovisuele sector heeft de regio in samenwerking met Film i Väst middels een workshop geformuleerd. Door de betrokkenheid van Film i Väst sluiten de doelen van de regio en de organisatie goed op elkaar aan, aldus de CEO van Film i Väst.

Sinds vorig jaar is de politieke beslissing genomen om Film i Väst 100% onder te brengen bij het departement van cultuur, waarmee het dus buiten de verantwoordelijkheid komt van het departement van economie. Dit is ook terug te zien in de doelen; de nadruk ligt op het culturele aspect van de films. Desalniettemin kent de organisatie ook nog economische doelen en voorwaarden, waar projecten vaak nog wel aan moeten voldoen.

De organisatie heeft 17 medewerkers, waarvan een groot deel fulltime werkzaam is. De organisatie acteert als coproducent en financier van films. Daarnaast heeft het een actieve regionale functie door te investeren in fysieke infrastructuur en talentontwikkeling, en in actieve

¹⁷ [Cultural and creative industries - Region Västra Götaland \(varegion.se\)](https://www.varegion.se/en/cultural-and-creative-industries)

¹⁸ [Program Stärka innovationskraften \(varegion.se\)](https://www.varegion.se/en/program-starka-innovationskraften)

samenwerking met regionale partners zoals de universiteit van Trollhättan, het Gotenburg Film Festival en de West Sweden Tourist Board.

Film i Väst biedt steun aan verschillende type projecten en maakt hierin onderscheid tussen speelfilms, internationale coproducties, dramaseries, documentaires en korte films. Daarnaast kan een project financiële steun krijgen voor de ontwikkelingsfase voor het verder brengen van o.a. een idee, script of scenario. De voorwaarden verschillen in enige mate per type project. Zo is voor korte films en documentaires meer aandacht voor opkomend talent met het doel om nieuw talent, filmwerkers en productiehuizen in de regio verder te ontwikkelen. Ook is de in te leveren documentatie afhankelijk van het type project.

Indiening van een aanvraag kan het gehele jaar gedaan worden. De samenstelling van de teams die aanvragen beoordelen, contracten opstellen en producenten begeleiden verschilt per type project. Film i Väst voert continu dialoog over de werving van personeel en de selectie van leveranciers.

De Zweedse speelfilms krijgen het grootste aandeel van de subsidie. In 2022 hebben zij circa 4 miljoen euro subsidie gekregen, gevolgd door internationale coproducties (circa 2 miljoen euro), dramaseries (circa 1,9 miljoen euro), korte films (175k euro), documentaires (135k euro) en 'veelbelovende projecten' (90k euro). De hoogte van de subsidies verschilt behoorlijk, waarbij Zweedse films gemiddeld de hoogste subsidies krijgen, namelijk circa 285k euro per project in 2022.

4.4.3 Vergelijking Screen Flanders

Over het algemeen kan gesteld worden dat de twee steuninstrumenten op een aantal fundamentele punten sterk verschillen. Dat zit hem vooral in de menskracht en financiële middelen, en de daaraan gekoppelde regionale functie. De organisatie van Film i Väst heeft een relatief groot team dat fulltime werkzaam is. Film i Väst heeft een combinatie van culturele en economische doelstellingen, waarbij de nadruk (steeds) meer ligt op de culturele componenten. Naast dat het financiële steun biedt aan productiebedrijven zet het zich actief in binnen de regio, onder meer door het investeren in (en beheren van) de fysieke infrastructuur en in talentontwikkeling.

Door het uitgebreide team is er ruimte om stevig in te zetten op een internationaal netwerk. Film i Väst heeft een duidelijke strategie omtrent het versterken van het internationale netwerk met o.a. productiebedrijven, en dit is volgens de CEO van de organisatie een belangrijke succesfactor. Hierdoor zijn ze goed op de hoogte van de *high-potential* films in de pijplijn en vergroten ze de naamsbekendheid onder internationale producenten. Ook zijn ze hiermee goed op de hoogte van de ontwikkelingen die zich in de gehele audiovisuele sector plaatsvinden. De praktijkervaringen van de ontwikkelingen van de audiovisuele sector wordt aangevuld door de analyses die gedaan worden op Europees niveau vanuit het Film i Väst Analytics.

Daarnaast is Film i Väst actief bezig met de ontwikkeling en versterking van een fysieke regionale infrastructuur. Zo bezitten ze de op-één-na grootste geluidsstudio in Scandinavië, hebben ze in samenwerking met regionale leveranciers de grootste virtuele productiestudio (met korte projectieafstand) in Europa ontwikkeld, beheren ze een database met alle aanwezige filmfaciliteiten en -diensten in de regio (filmservice.se) en hadden ze tot voorkort een postproductie faciliteit om projecten te ondersteunen. Op deze manier trachten ze het aantrekkelijk te maken voor productiebedrijven om in de regio te filmen. Screen Flanders is een steuninstrument en beheert bijgevolg geen eigen faciliteiten.

Een groot verschil met Screen Flanders en tevens een succesfactor is het feit dat Film i Väst zowel economische als culturele doelen kent, daar waar dat in Vlaanderen gescheiden is via Screen Flanders en het VAF. De volgende hoofddoelen van Film i Väst zijn genoemd:

1. Bereiken van succes bij een breed publiek;
2. Bereiken van 'stargazing' succes met films bij grote filmfestivals;
3. Creëren van digitale en fysieke infrastructuur voor de audiovisuele sector in de regio;
4. Andere regionale beleidsdoelen nastreven (o.a. verduurzaming).

Volgens de CEO van de organisatie is het hierdoor mogelijk om flexibel te zijn in de gekozen strategie. Doordat ze zowel een economische als een culturele insteek hebben kunnen de beoordelingscriteria ook zowel een economisch als een culturele inslag hebben. Daarbij kan het zwaartepunt op economie of cultuur verschillen per project, afhankelijk van het doel waar een project aan bijdraagt. Zo kijken ze voor het bereiken van succes bij een breed publiek naar de economische potentiële impact van een film, terwijl bij het bereiken van succes bij grote filmfestivals ze inzetten op meer 'arthouse' films met hoge artistieke waarde, waarbij meer nadruk ligt op de culturele componenten (denk aan script, acteurs, scenario's). Bij Screen Flanders zijn de beoordelingscriteria hetzelfde voor alle projecten die ingediend worden.

Daarnaast wordt er bij Film i Väst, in tegenstelling tot Screen Flanders, apart naar elk project gekeken, waarbij er geen directe concurrentie plaatsvindt tussen verschillende typen projecten. Bij Screen Flanders is de ervaring dat verschillende type projecten met elkaar concurreren. Voorbeeld hiervan is dat internationale coproducties met tv-series moeten concurreren. Bij Screen Flanders is de hefboom een relatief zwaarwegend criterium. Voor internationale coproducties is het lastig om een hoge hefboom te krijgen, in tegenstelling tot Vlaamse tv-serie voor wie dit relatief makkelijker is. Risico hiervan is dat internationale coproducties financiële steun mislopen, doordat zij moeilijk kunnen concurreren met tv-series, met als gevolg dat zij minder investeren in de regio. De producties hebben zonder steun immers geen investeringsverplichting. Bij Film i Väst bestaat dit risico niet.

Zoals hierboven kort genoemd is een ander gevolg van het apart beoordelen van type projecten dat er geen bemoeilijkte concurrentie is door de hefboom. De voorwaarde van Film i Väst is dat de hefboom minimaal 1-op-1 is. In de praktijk zien ze dat er een gemiddelde hefboom is van 1-op-4, waarbij vooral bij dramaseries de hefboom relatief groot is. Door dit type projecten apart te beoordelen en apart budget voor te hanteren, is het makkelijker (en aantrekkelijker) voor internationale coproducenten om aanspraak te maken op financiële steun.

Een andere succesfactor en belangrijk verschil ten opzichte van Screen Flanders betreft de aanmeldperiode. Bij Film i Väst kan een productiebedrijf het gehele jaar door aanmeldingen indienen. Dit is mede mogelijk, doordat er een team van vier FTE hoofdzakelijk bezig is met de gehele aanvraagprocedure. De keuze van Film i Väst voor deze continue aanmeldmogelijkheid is om op deze manier te voorkomen dat zij films mislopen die veel potentie hebben voor het nastreven van een van de organisatiedoelen. Zo hebben ze een strategie, waarbij medewerkers continu bezig zijn met het versterken van het internationale netwerk met de nationale en vooral internationale industrie. Hiermee proberen ze goed op de hoogte te blijven van de projecten die in de pijplijn zitten. Bij Screen Flanders kan twee keer per jaar ingediend worden. Productiebedrijven gaven aan dat dit met de timing van hun projecten vaak lastig is. Hierbij moet wel worden vermeld dat Screen Flanders met een (veel) kleiner team werkt (in totaal tussen de 2,5 en 4 VTE) dan Film i Väst, dat alleen al 4 VTE op de beoordeling van de aanvragen heeft zitten.

5 Efficiëntie van Screen Flanders

In dit hoofdstuk richten we ons op de efficiëntie van Screen Flanders. Screen Flanders is qua budgetomvang een relatief kleine regeling, waardoor de standaard uitvoeringskosten relatief hoog zullen zijn. Gegeven de personele inzet en de complexiteit van de regeling (mede door het recoupmentproces) kan de verhouding tussen personele inzet en budgetomvang worden gezien. Uit de impactanalyse blijkt dat er een sterke verhouding bestaat tussen de omvang van het budget en de economische impact van het programma. Dit duidt op een effectieve allocatie van middelen, waarbij als gevolg de uitvoeringskosten in verhouding staan tot de gegenereerde economische impact.

Desondanks zijn er verbeterpunten geïdentificeerd die de efficiëntie van het programma verder kunnen verhogen. Deze komen voornamelijk naar voren uit de interviews met belanghebbenden en de economische vergelijkingen. Een belangrijk aandachtspunt zijn de administratieve lasten, die als vrij hoog worden ervaren, in vergelijking met andere binnen- en buitenlandse regelingen. Daarnaast wordt het recoupmentproces, het proces van terugbetaling van de verleende steun, gezien als een gebied waar efficiëntiewinst te behalen valt. Hoewel Screen Flanders als geheel als efficiënt wordt beschouwd, wijzen deze aandachtspunten op mogelijkheden voor verdere optimalisatie om de regeling nog doeltreffender te maken. De volgende paragrafen zullen dieper ingaan op deze specifieke gebieden van administratieve lasten en recoupment, beginnend met de administratieve lasten voor aanvragers in paragraaf 5.1.

5.1 Administratieve lasten voor aanvragers

Aanvragers ervaren de administratieve lasten van Screen Flanders als relatief hoog, zeker in vergelijking met andere binnen- en buitenlandse regelingen. Zo geven sommige aanvragers aan dat zij beduidend meer documentatie moeten indienen, vergeleken met andere fondsen. Een paar aanvragers, vooral actief als minoriteitsproductie met buitenlandse producenten, kan dit uitdagend zijn. Reden hiervoor is dat zij dan documentatie moeten opvragen bij deze partijen, die dit niet in alle gevallen paraat heeft.

Recent is er gestart met een traject om het aanvraagproces te digitaliseren. De eerdere noodzaak om aanvragen fysiek in te dienen werd als onhandig ervaren, en de overgang naar digitale indiening wordt als een positieve stap gezien.

Echter, de tijd tussen indiening en bekendmaking van de uitslag, die soms tot drie maanden kan duren, wordt door een derde van de gesproken aanvragers als (te) lang ervaren. Deze lange wachttijd kan planning en financiering van projecten beïnvloeden. Bovendien zorgen de kwaliteitstoets en de verschillen in templates tussen Screen Flanders en VAF voor extra administratieve lasten.

De verbeteringen in de afgelopen jaren worden onderschreven door een groot deel van de aanvragers. De samenwerking in de aanvraagprocedure worden door driekwart van de aanvragers als positief ervaren. Zij noemden vooral de samenwerking en het afstemmoment over de in te dienen aanvraag als een waardevolle toevoeging. Dit gaf duidelijkheid over wat er van hen verwacht werd. Wel waren er ook negatieve ervaringen. Een deel merkt op dat er te weinig ruimte wordt geboden voor interactie of correctie bij fouten of ontbrekende informatie, een contrast met de meer flexibele benadering van bijvoorbeeld het VAF.

5.2 Uitvoering

Screen Flanders is een relatief kleine regeling qua budgettaire omvang binnen het VLAIO-instrumentarium en wordt beheerd door een relatief klein team. Dat leidt tot relatief hoge standaard uitvoeringskosten. Het team, variërend van 2,5 tot 4 voltijdequivalenten (VTE), die

werken onder zowel VLAIO als VAF, wordt als passend gezien voor de omvang van het budget. Een verdere inperking van het budget kan de efficiëntie van de uitvoering ondermijnen, vooral gezien de toenemende inflatie die de uitvoeringskosten relatief doet stijgen, en drukt mogelijks op de waarde van de geboden financiële steun.

In meer brede zin hebben een groot deel van aanvragers aangegeven dat men zeer te spreken is over het team van Screen Flanders en de begeleiding door het team. Er wordt geconstateerd dat het team over specifieke expertise beschikt die relevant is voor de sector en dat deze deskundigheid bijdraagt aan de effectiviteit van de regeling. Verder wordt opgemerkt dat het team een actieve verbinding onderhoudt met de sector. Deze interactie draagt bij aan de zichtbaarheid van de regeling en wordt gezien als een positief aspect in de uitvoering van de regeling. Tegelijkertijd zijn er in een paar gevallen juist tegenovergestelde ervaringen; zij hebben juist tijdens het proces te weinig steun gevoeld en te weinig bereidwilligheid om mee te denken, voornamelijk binnen het aanvraagproces. Zo vonden een aantal aanvragers (voornamelijk waarvan de aanvraag was afgewezen) dat er tijdens de aanvraagprocedure niet genoeg ruimte was om keuzes toe te lichten en gaven ze aan dat ze het gevoel hadden dat bepaalde beoordelingscriteria (waaronder de hefboom) leiden waren en dat de hoorzittingen relatief weinig impact hadden op de totale beoordeling van het voorstel. Daarnaast spreekt een deel zich negatief uit over de expertise van de inspecteurs die actief zijn gedurende de uitvoering van de productie. Hierbij wordt in sommige gevallen aangegeven dat deze specifieke sector kennis en/of kennis van de regeling missen.

5.3 Opvolging in relatie tot recoupment

Het recoupmentproces is het grootste aandachtspunt qua efficiëntie. Zowel aanvragers als VLAIO ervaren hoge administratieve lasten bij het naleven van de terugbetalingsvoorwaarden. VLAIO-medewerkers beschrijven het als 'detectivewerk' om de benodigde informatie te verzamelen vanwege het versnipperde financieringslandschap, in het bijzonder voor coproducties. Een ruwe schatting vanuit VLAIO-medewerkers is dat er 0,5 – 1 VTE bezig zijn met het recoupmentproces. Gezien de totale omvang van het team en de totale uitvoeringskosten en de beperkte terugbetalingen van de regeling kan dit worden gezien als een relatief groot aandeel.

Aanvragers erkennen dat het aanleveren van de juiste gegevens rondom de recoupment in de afgelopen jaren complexer is geworden. Daarnaast kennen kleine en grote terugbetalingsverplichtingen grofweg dezelfde administratieve lasten, wat onevenredig kan zijn. Er worden mede daarom, en door de relatief lage totale opbrengsten uit het recoupmentproces, vanuit zowel aanvragers als medewerkers van VLAIO vragen gesteld of de financiële opbrengsten opwegen tegen de personeelskosten van de medewerkers die met het recoupmentproces bezig zijn.

5.4 Uitbetaling

De uitbetaling van steun door Screen Flanders gebeurt in drie schijven, waarbij de eerste twee vaak gelijktijdig worden uitbetaald. Voorafgaandelijk aan de uitbetaling van de derde en laatste schijf dient een controle door de Dienst Inspectie van VLAIO te gebeuren. De doorlooptijd is afhankelijk van de personeelscapaciteit. Bijna de helft van de gesproken aanvragers vindt dat de uitbetaling van de laatste schijf te lang duurt. Hiervan vonden 7 aanvragers dat de controle erg streng was en veel administratieve lasten met zich meebracht. Ook naar de verdeling van de uitbetalingsschijven wordt kritisch gekeken. In realiteit blijkt dat de eerste en tweede schijf veelal gelijktijdig worden aangevraagd en uitbetaald. Daarnaast is er kritiek op het feit dat het percentage van de laatste schijf relatief hoog is, waar dit bij andere fondsen soms 10% is. Het hoge percentage in combinatie met de vertraagde uitbetaling van

deze schijf heeft in enkele gevallen geleid tot liquiditeitsproblemen bij producenten, aangezien zij lang op de laatste 30% van hun steun moesten wachten.

6 Conclusies en aanbevelingen

6.1 Conclusies

Realisatie doelstellingen en impact

Screen Flanders, opgericht als een economische maatregel ter versterking van de Vlaamse audiovisuele sector, heeft haar primaire doelstellingen over het algemeen bereikt. De regeling heeft effectief bijgedragen aan het positioneren van Vlaanderen als een aantrekkelijke locatie voor zowel binnenlandse als internationale audiovisuele producties en wordt als additioneel gezien ten opzichte van overige steunmaatregelen voor de audiovisuele sector. Mede dankzij de regeling heeft de sector zich de afgelopen jaren kunnen ontwikkelen. Daarbij is de economische impact van Screen Flanders significant en veelzijdig. De regeling heeft een aanzienlijke hefboomwerking gegenereerd in de Vlaamse economie, waarbij investeringen in de audiovisuele sector positieve spill-over effecten hebben gecreëerd in aanverwante sectoren. Uit de econometrische analyse blijkt dat de toegevoegde waarde en arbeidsproductiviteit van bedrijven die Screen Flanders hebben ontvangen ongeveer dubbel zo hard gestegen is als bedrijven binnen de controlegroep die dit niet hebben.

Daarnaast suggereren de bevindingen uit de econometrische analyse dat investeringen in de audiovisuele sector leiden tot substantiële additionele toegevoegde waarde en tewerkstelling. Volgens de analyse levert elke euro toegevoegde waarde in de audiovisuele sector 4,3 extra euro aan toegevoegde waarde op in andere sectoren binnen dezelfde regio. Dit onderstreept, naast het culturele belang van de sector, het economische belang en de effectiviteit van de regeling als economische stimulans.

Administratieve efficiëntie en procesverbeteringen

Ondanks de algemene effectiviteit, is er ruimte voor verbetering in de administratieve efficiëntie van Screen Flanders. Hoewel recente stappen naar digitalisering van het aanvraagproces positief zijn ontvangen, blijven de langere doorlooptijden en hoge administratieve lasten een uitdaging. Deze factoren kunnen de toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van de regeling voor potentiële aanvragers beïnvloeden. Mogelijke verbeteringen zitten zowel in het aanvraag-, uitbetalings- als recoupmentproces. Het recoupmentproces brengt voor zowel VLAIO en aanvragers substantiële administratieve lasten met zich mee, waarvan de vraag kan worden gesteld of deze opwegen tegen de opbrengsten. De uitdaging ligt in het vinden van een evenwicht tussen effectieve terugbetaling van steun in verhouding tot de administratieve lasten van zowel aanvragers als Screen Flanders en het behoud van een aantrekkelijk financieringsklimaat voor producenten.

Gebruik van de regeling

Het gebruik van Screen Flanders weerspiegelt een actieve en betrokken audiovisuele gemeenschap in Vlaanderen. De regeling heeft een breed bereik gehad en is benut door een divers scala aan producenten binnen verschillende doelgroepen, wat wijst op een sterke vraag en behoefte aan dergelijke steun binnen de sector. Daarbij wordt de regeling structureel overvraagd wat verder duidt op de behoefte voor de regeling. Echter is een duidelijke trend waarneembaar in het verloop van steunaanvragen. In de loop der jaren zijn het aantal en de omvang van aanvragen veranderd, waarbij de gemiddelde omvang van de aanvragen is afgenomen. Dat wijst op een verschuiving in de focus en de benadering van de aanvragers, mogelijk beïnvloed door de veranderende dynamiek van de sector en de competitieve aard van de regeling. Dat laatste staat in verband met het gevoel dat aanvragers hebben over de hoogte van de na te streven hefboom.

Hefboom versus effectiviteit

De hefboomwerking van Screen Flanders is een kritisch aspect van de regeling. Het concept van het genereren van aanzienlijke economische activiteit voor elke geïnvesteerde euro heeft bewezen effectief te zijn. Echter, de toenemende nadruk op hogere hefboomen kan leiden tot competitieve uitdagingen, vooral voor internationale coproducties. Ook zorgt de verhoogde hefboom voor een negatief neveneffect in de uitvoeringskosten: doordat kleinere steunbedragen worden aangevraagd wordt in verhouding de administratieve last voor het Screen Flanders-team hoger.

Coherentie met andere regelingen

Screen Flanders heeft effectief samengewerkt met andere regelingen, zoals het VAF, om een coherent en complementair ondersteuningssysteem te bieden. Deze synergie heeft geleid tot een versterkte en meer geïntegreerde benadering van de ondersteuning van de audiovisuele sector.

Screen Flanders is zowel competitief als complementair met regelingen zoals Wallimage, Screen Brussels en Film I Väst. Daarnaast wordt de regeling als zeer complementair gezien aan de federale Tax Shelter. De vergelijking tussen regelingen onthult echter diverse aspecten waarin de andere regelingen aantrekkelijker kunnen zijn voor aanvragers. In vergelijking met Wallimage en Screen Brussels, wordt Screen Flanders vaak als meer belastend ervaren qua administratieve procedures. Beide concurrerende regelingen hebben gestroomlijnde processen die een snellere doorlooptijd bieden. Daarnaast heeft Screen Flanders een relatief hoge hefboomvereiste, wat een intensieve investering in de Vlaamse regio vereist. Een ander aspect waar Screen Flanders minder competitief kan zijn, is het beperkt aantal aanvraagmomenten per jaar. In tegenstelling tot Screen Brussels en Wallimage, die respectievelijk drie en vijf aanvraagmomenten per jaar hebben. Film I Väst biedt zelfs een doorlopende aanvraagmogelijkheid. Screen Flanders biedt slechts twee momenten. Dit kan beperkend zijn voor producenten wiens productieschema's niet overeenkomen met de vaste aanvraagperiodes van Screen Flanders.

6.2 Aanbevelingen

Voortzetting Screen Flanders

Gezien de vastgestelde effectiviteit en de impact van Screen Flanders op de Vlaamse audiovisuele sector, wordt aanbevolen om de regeling te continueren en waar nodig verder te versterken. De regeling heeft een belangrijke rol gespeeld in de positionering van Vlaanderen als een locatie voor zowel binnenlandse als internationale audiovisuele producties. Verwacht wordt daarom ook dat het voortzetten van deze regeling zal bijdragen aan behoud en/of de duurzame groei van de sector. Echter, gezien de dynamiek van het audiovisuele landschap is het essentieel om de regeling niet alleen te handhaven, maar ook te blijven ontwikkelen in lijn met de veranderende behoeften van de industrie. Hierbij is het van belang om de balans tussen economische stimulans en culturele verrijking te blijven bewaken en te zorgen voor een regeling die zowel aantrekkelijk als effectief is voor de gehele sector.

Voor onderstaande aanbevelingen wordt aangeraden om met de sector de dialoog aan te gaan om de verschillende processen te kunnen inrichten zodat deze aansluiten bij de behoeften en de context waarin gewerkt wordt. Hierbij gaat het vooral over de complexiteit van de regeling in relatie tot de relatief beperkte budgetomvang. Er kan gesteld worden dat Screen Flanders een goed doordachte maar relatief complexe regeling is. De vraag kan worden gesteld of deze complexiteit passend is bij de relatief beperkte budgetomvang van de regeling. Een diepgaande discussie over onder het mogelijk versimpelen van de opzet van het beoordelings- en recoupmentproces in relatie tot de doelstellingen van de regeling wordt daarom aangeraden.

Verbetering administratieve last en aanvraagprocessen

Werk aan verdere verlaging van administratieve lasten voor aanvragers. Zorg voor een effectieve implementatie van de digitale aanvraagprocedures en toets tijdig na implementatie of kleine verbeteringen mogelijk zijn. Daarnaast zijn verbeteringen mogelijk door bijvoorbeeld de templates van Screen Flanders en het VAF te stroomlijnen. Onderzoek daarnaast nog verdere methoden om de administratieve procedures te vereenvoudigen en de toegankelijkheid van de regeling te verbeteren.

Aanpassing van de beoordelingscriteria in relatie tot de hefboom

Erken dat een toenemend hoge hefboom zowel voordelen als nadelen heeft. Een hoge hefboom kan de regeling minder competitief maken, uitdagingen opleveren voor internationale coproducties en de uitvoeringskosten verhogen. Om deze uitdagingen aan te pakken, kan het beoordelingsproces van aanvragen worden aangepast met meer nadruk op variabiliteit en specifieke sterke punten van elk project, waaronder de culturele en maatschappelijke meerwaarde van producties die momenteel onderbelicht blijven binnen het beoordelingsproces.

Overweeg een benadering die vergelijkbaar is met die van Film I Väst, waarbij verschillende criteria worden gehanteerd voor het toekennen van steun, afhankelijk van de unieke eigenschappen en bijdragen van een project:

- **Additionaliteit voor de sector:** Overweeg projecten die een significante meerwaarde bieden aan de sector, zoals internationale coproducties, te belonen. Deze projecten kunnen bijzondere aandacht krijgen vanwege hun potentieel voor internationale samenwerking, kennisuitwisseling, en het verhogen van de zichtbaarheid van de Vlaamse audiovisuele sector op het wereldtoneel.
- **Economische meerwaarde:** Houd rekening met projecten die een hoge economische impact hebben door een aanzienlijke hefboom te genereren. Deze aanpak zou meer gewicht geven aan de directe financiële injectie in de regionale economie.
- **Kwaliteit van de investeringen:** Prioriteer projecten die duurzame en kwalitatief hoogwaardige investeringen in de sector vertegenwoordigen.

Introduceer een meer flexibel 'óf-of' beoordelingssysteem in plaats van een 'en-en' systeem. Dit houdt in dat projecten op basis van één overheersend criterium kunnen worden beoordeeld en geselecteerd, wat de diversiteit en het specifieke potentieel van elke aanvraag beter tot zijn recht laat komen. Zo kan het bijvoorbeeld voorkomen dat een project wordt geselecteerd voornamelijk op basis van de economische meerwaarde, terwijl een ander project juist wordt geselecteerd op basis van de kwaliteit van de investeringen of de additionaliteit voor de sector. Deze aanpak zou ruimte bieden voor een meer op maat gemaakte beoordeling van elk project, waardoor de algehele impact en effectiviteit van Screen Flanders kan worden verhoogd.

Herziening van het recoupmentproces

Zoek naar nieuwe methoden voor het recoupmentproces die minder belastend zijn. Overweeg alternatieven zoals een royalty-fee of een omzetuitkering (op basis van de projectgerelateerde omzet of de omzet van het productiehuis). Een herinvesteringsovereenkomst met de ontvangende partij kan ook tot de mogelijkheden behoren. Ook kan worden overwogen om het recoupmentproces pas in gang te zetten wanneer een productie een minimum omzet bereikt, zodat enkel voor deze producties een recoupmentproces in gang gezet hoeft te worden in plaats van voor elke productie.

Het is belangrijk om in dialoog te gaan met de sector om een effectieve methode te vinden die aansluit bij de praktische realiteit. Hierbij kan het schrappen van het recoupmentproces ook worden overwogen gezien de relatief lage opbrengsten ervan tegenover de personele inzet die er vanuit VLAIO nodig is. Nadeel van het schrappen van het recoupmentproces is

echter dat een deel van de monitoring van de gesteunde producties, zoals de MG-recuperatie en een inschatting van de mate van algemeen succes, wegvallen.

Aanpassing in het uitbetalingsschema

Onderzoek de mogelijkheden om het uitbetalingsschema van Screen Flanders af te stemmen op de behoeften en de realiteit van de sector. Hierbij kan overwogen worden om de eerste schijf eerder uit te betalen en de uitbetalingen binnen de eerste twee schijven te verhogen terwijl de laatste schijf wordt verlaagd. Ook kan worden overwogen om de eerste twee schijven samen te voegen en los te koppelen van de financiering.

Vergelijking Wallimage

Onderdeel	Beschrijving
Context	<ul style="list-style-type: none"> Wallimage Coproductions is in 2001 opgericht met het primaire doel om banen te creëren door het ontwikkelen en onderhouden van de regionale audiovisuele sector. Wallimage is het eerste regionale fonds van België en richtte zich in de eerste jaren op het aantrekken van internationale coproducties die (deels) in Wallonië geproduceerd zouden gaan worden. In de 10 aansluitende jaren ontwikkelde Wallonië zich tot een gewest waar niet alleen internationale coproducties worden gedraaid maar waar ook de lokale filmindustrie volop in ontwikkeling is. Wallimage Coproductions heeft een jaarlijks budget van 6.5 miljoen euro om audiovisuele werken te steunen. Tussen 2001 en 2022 heeft Wallimage 645 audiovisuele projecten gesteund. In de tijd dat Wallimage actief is heeft de steunmaatregel 41% van de producties die steun hebben aangevraagd kunnen steunen. In het jaar 2022 zijn 752 filmdagen in Wallonië mede gefaciliteerd door Wallimage. De steunmaatregel heeft vijf rondes per jaar waar aanvragers steun kunnen aanvragen voor de uitvoer van een (internationale) (co)productie. Wallimage hanteert een relatief lage hefboom van 1:5. Dit komt doordat de sector vol in ontwikkeling is het hanteren van een hogere hefboom zou een te zware belasting zijn op de productiehuisen. Dit zou als gevolg hebben dat de steunmaatregel te weinig producties aantrekt waardoor vervolgens de ontwikkeling van de sector uitblijft of stagneert. Wallimage bestaat ondertussen uit meerdere entiteiten. Zo geeft Wallimage Coproductions steun aan film en TV-producties die significante uitgaven hebben in Wallonië. Wallimage Enterprises investeert om innovatieve audiovisuele bedrijven in Wallonië te steunen en te helpen met groeien. De investeringen richten zich op het gehele audiovisuele ecosysteem van Wallonië. Het doel is om onder andere productiehuisen, post-productiehuisen, filmcrews en geluidsstudio's in Wallonië te steunen en te helpen ontwikkelen. Wallimage Enterprises heeft in totaal 29 miljoen euro geïnvesteerd in 112 bedrijven. Wallimage Tournages helpt met het coördineren en assisteren van audiovisuele projecten die (deels) in Wallonië geproduceerd worden. Zo kan Wallimage Tournages helpen met filmsets, logistiek, lokale contacten, regulering en capaciteit. De laatste toevoeging aan Wallimage is Wallimage Gaming, opgericht in 2021. Deze entiteit richt zich op de financiering van games (videospellen) die in Wallonië worden geproduceerd.
Beleid	<ul style="list-style-type: none"> Wallimage is een regionale regeling waar (internationale) productiehuisen gebruik van kunnen maken als een deel van de productie zal plaatsvinden in Wallonië. De regeling is te gebruiken in aanvulling op de federale Tax Shelter en ook het Cultureel Fonds CCA en de VAF.
Succesfactoren	<ul style="list-style-type: none"> Wallimage kent verschillende entiteiten die samen bijdragen aan de ontwikkeling van de audiovisuele sector van Wallonië. De primaire doelen van banen creëren en de audiovisuele sector ontwikkelen van Wallonië wordt door de verschillende entiteiten van Wallimage nagestreefd. De scope van Wallimage kan dus ook groter zijn doordat de verschillende entiteiten een andere focus hebben. De hoge hoeveelheid aanvraagrondes (vijf per jaar) helpt producenten in de planning van een productie. Als een ronde wordt gemist hoeft een producent nooit lang te wachten tot de volgende ronde. Dit draagt bij aan de aantrekkelijkheid van de steunmaatregel en van Wallonië als gewest. Hoog budget van 6.5 miljoen euro per jaar met een relatief lage hefboom (1:5) zorgt ervoor dat een grote groep producenten aanspraak kunnen maken op de steunmiddelen van Wallimage. Wallimage heeft een korte doorlooptijd voor aanvragen. In drie weken weet een producent of de productiesteun gaat ontvangen of niet. Ondanks de economische focus van de steunmaatregel wordt ook de culturele waarde en impact van een productie overwogen tijdens de aanvraagprocedure.

Vergelijking	<ul style="list-style-type: none"> • Ondanks het feit dat Screen Flanders geïnspireerd is door de het eerder ontwikkelde Wallimage verschillen de twee regionale fondsen op een aantal punten:<ul style="list-style-type: none"> – Wallimage hanteert vijf rondes per jaar waar producenten een aanvraag voor steun kunnen indienen. Dit terwijl Screen Flanders twee momenten heeft. – De doorlooptijd van een aanvraag bij Wallimage is kort, slechts drie weken. Dit is aanzienlijk korter dan de 3 maanden van Screen Flanders – Waar productiehuizen gebruik kunnen maken van een 'dubbel dip' bij Screen Flanders (zowel steun van de federale Tax Shelter als steun vanuit Screen Flanders) is een 'triple dip' mogelijk bij Wallimage. Wallimage staat toe dat aanvragers dezelfde uitgaven die bij Wallimage worden opgegeven ook bij het Cultureel Fonds CCA worden opgegeven. Daarbij kent Wallimage ook een lagere hefboom. – Uit interviews kwam naar voren dat de administratieve lasten voor aanvragers als lichter wordt ervaren bij Wallimage dan bij Screen Flanders. Dit komt met name door de minder zware financiële controle van de financiële uitgaven in het Waalse gewest.
--------------	---

Vergelijking Screen Brussels

Onderdeel	Beschrijving
Context	<ul style="list-style-type: none"> • Screen Brussels is opgericht in 2016 en is de opvolger van Brussels Image (Bruxellimage). Sinds 2016 is een totaal van 50 miljoen euro aan aanvragen ingediend bij Screen Brussels. Door de jaren heen is 25 miljoen euro steun uitgekeerd door Screen Brussels. Dit is, middels de hefboomconstructie vertaald naar 214 miljoen euro die is geïnvesteerd in het Brussels gewest. De uitgekeerde steun van Screen Brussels was gemiddeld (tussen 2016-2023) 4.63% van het totale budget van producties. • Screen Brussels is het kleinste van alle drie regionale steuninstrumenten actief in België, met een budget van 3 miljoen euro per jaar. Screen Brussels krijgt een hoog aantal aanvragen per jaar, tussen de 80-90. Deze aanvragen zijn verspreid over 3 aanvraagrondes per jaar. Doordat de grote hoeveelheid aanvragen en het beperkte budget is de aanvraagprocedure voor de steunmaatregel competitief. Tussen 2016-2023 is 44% van de aanvragen bij Screen Brussels goedgekeurd, in totaal 266 aanvragen van de 554 ingediende aanvragen. In 2023 is 37% van de aanvragen goedgekeurd (28 goedgekeurde aanvragen van in totaal 78). Doordat de aanvraag voor de steunmaatregel competitief is kan er een hoge hefboom van 1:9 worden gehanteerd. • Van de gesteunde producties is 70% een majoritaire productie en 30% internationale coproducties (minoritair). Een groot deel van de internationale coproducties is in samenwerking met Franse coproductanten. • Ondanks de grootte van het Brussels gewest kent het gewest een relatief grote audiovisuele sector. Zo bevinden zich heel wat audiovisuele scholen en opleidingen in Brussel en bestaat er een grote freelancesector binnen het gewest. Dit heeft een positieve impact op de mogelijkheid om producties aan te trekken. • Screen Brussels is een steunmaatregel met een economische insteek, gericht op de economische ontwikkeling van het gewest door middel van ontwikkeling van de audiovisuele sector. Screen Brussels is een relatief kleine organisatie van drie mensen die alle aanvragen behandelen en verwerken. Twee mensen zijn betrokken bij de behandeling van aanvragen en daarnaast is een derde persoon verantwoordelijk voor de communicatie vanuit Screen Brussels. Bij de beoordeling van een aanvraag wordt door de beoordelingscommissie van Screen Brussels puur naar de economische impact van de productie op het gewest gekeken. Zo is bijvoorbeeld het script en het scenario van de productie niet relevant voor een aanvraag binnen Screen Brussels en kijkt de commissie enkel naar de economische aspecten van de producties die een aanvraag doen.
Beleid	<ul style="list-style-type: none"> • Screen Brussels is een regionale regeling waar (internationale) productiehuzen gebruik van kunnen maken als een deel van de productie zal plaatsvinden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De regeling is te gebruiken in aanvulling op de federale Tax Shelter en ook het Cultureel Fonds CCA.
Succesfactoren	<ul style="list-style-type: none"> • Het instrument richt zich op de ontwikkeling van de audiovisuele sector van het Brussels Hoofdstedelijk gewest. Door steun uit te keren aan (internationale) producties die geld (investerings) naar Brussel brengen maakt de sector een ontwikkeling door. Doordat producties in het gewest kunnen plaatsvinden ontwikkelt het audiovisuele ecosysteem van Brussel zich en kan er een professionalisering plaatsvinden in het gewest. • Ondanks de beperkte grootte van het gewest kent Brussel een hoge dichtheid van educatieve instellingen en freelancers die zich richten op de audiovisuele sector. • De financiering die Screen Brussels kan realiseren voor producties zorgt ervoor dat het gewest aantrekkelijk blijft voor (internationale) coproducties en lokale producties. • De hefboom zorgt ervoor dat de 25 miljoen euro aan uitgekeerde steun tussen 2016-2023 heeft geresulteerd in 214 miljoen euro investeringen in het Brussels gewest. • De steunmaatregel wordt veel gebruikt door productiehuzen en wordt overbevroegd, dit houdt in dat de gevraagde hoeveelheid steun hoger ligt dan het jaarlijks budget van de steunmaatregel. • Door de hoge competitie tussen aanvragers is in de afgelopen jaren de hefboom die gehanteerd wordt door Screen Brussels omhooggegaan. In de praktijk resulteert dit in een hefboom van gemiddeld 1:9, de hoogste hefboom van alle drie de gewesten in België.

	<ul style="list-style-type: none"> • In interviews met aanvragers werd de focus van Screen Brussels op de economische impact van de producties als positief ervaren. • Het digitale platform van Screen Brussels wordt als positief ervaren door aanvragers.
Vergelijking	<ul style="list-style-type: none"> • Screen Brussels verschilt op een aantal punten met Screen Flanders: <ul style="list-style-type: none"> – Waar Screen Flanders een dubbel dip hanteert kunnen aanvragers gebruik maken van een 'triple dip' bij Screen Brussels (zowel Tax Shelter als het Cultureel Fonds CCA en het VAF). – De aanvraagprocedure is korter bij Screen Brussels, deze duurt 5 weken in plaats van 3 maanden bij Screen Flanders – In de beoordeling wordt slechts naar de economische aspecten van een productie gekeken bij Screen Brussels. Screen Flanders kent ook een culturele toets. – Op basis van de interviews wordt duidelijk dat de administratieve lasten van Screen Brussels als lichter worden ervaren dan de lasten bij Screen Flanders. – Uitbetaling van steun gebeurt in twee schijven, 80% nadat een contract tussen Screen Brussels en de aanvrager is ondertekend en 20% na de controle van het definitieve financiële rapport van de productie.

Vergelijking Film i Väst

Onderdeel	Beschrijving
Nationale en regionale context en beleid	<ul style="list-style-type: none"> Film i Väst (FiV) is gevestigd in de gemeente Trollhättan, in de regio Västra Götaland. De culturele en creatieve industrie in Zweden is goed voor 3,1% van het BBP, waarbinnen de audiovisuele sector een belangrijke economische pijler is. 16,1% van alle bedrijven binnen de sector zijn gevestigd in Västra Götaland. Film i Väst is betrokken bij de helft van alle filmproducties in Zweden. Het Zweeds Filminstituut ondersteunt en bevordert de audiovisuele sector op nationaal niveau. Op regionaal niveau zijn er verschillende filmfondsen, waarvan de volgende fondsen het meest toonaangevend zijn: Film i Väst (West-Zweden), Film Stockholm, Film i Skåne (Zuid-Zweden) en Filmpool Nord (Noord-Zweden). FiV is het grootste regionale filmfonds in Zweden. Er is naast concurrentie ook veel samenwerking tussen de regionale fondsen op de volgende manieren: <ol style="list-style-type: none"> Afstemming over bijdragen die zij leveren aan specifieke films Organisatie van jaarlijkse conferenties voor productiebedrijven Gezamenlijke bijdrage aan voorontwikkeling van audiovisuele projecten (o.a. scenario's, verhaal)
Context en doel instrument	<ul style="list-style-type: none"> FiV is meer dan 25 jaar actief in de sector. De organisatie telt 18 werknemers. Film i Väst wordt voornamelijk gefinancierd door de regio Västra Götaland, maar daarnaast ook door Trollhättan en Vänersborg, en door inkomsten van coproducties. Film i Väst biedt steun aan verschillende type projecten en maakt hierin onderscheid tussen speelfilms, internationale coproducties, dramaseries, documentaires en korte films. Naast coproducties heeft FiV apart budget voor de ontwikkelingsfase van projecten van idee tot de productie ervan. Financieringsaanvragen zijn relatief laag, namelijk tussen 50.000 en 200.000 Zweedse kronen (omgerekend tussen 4460 en 17.845 euro). De totale investering van Film i Väst in 2022 bedraagt 8.656.725 euro. Het grootste aandeel van de financiering gaat naar Zweedse speelfilms (3.943.797 euro), gevolgd door internationale coproducties (2.183.811 euro), dramaseries (196.298 euro), korte films (174.437 euro), documentaires (135.178 euro) en 'veelbelovende projecten' (82.534 euro). De organisatie is als fonds opgericht door het regiobestuur van Västra Götaland. De doelen zijn georganiseerd middels een samenwerking tussen Film i Väst en de regio. Sinds vorig jaar is de beslissing in de regionale politiek genomen om Film i Väst 100% onder te brengen bij het departement van cultuur; hiervoor deelde dit departement de verantwoordelijkheid met het departement van economie. De organisatie heeft een actieve regionale functie door te investeren in fysieke infrastructuur en talentontwikkeling, en werkt samen met regionale partners zoals de universiteit van Trollhättan, het Gotenburg Film Festival en de West Sweden Tourist Board.
Werking instrument	<ul style="list-style-type: none"> Partijen die geïnteresseerd zijn in coproductie met FiV kunnen het gehele jaar door aanvragen indienen. Uitzondering is partijen die financiële steun aanvragen voor projecten in de ontwikkelingsfase; hiervoor zijn een paar vaste momenten per jaar (in 2023 waren dit er twee). De aanvraagprocedure is als volgt: <ul style="list-style-type: none"> Producenten kunnen zich via de site aanmelden. De aanvraag bevat gegevens over het aanvragende productiebedrijf, script, projectbeschrijving, tijdsplan, begroting en financieringsplan met vermelding van de aangevraagde coproductie-inspanning. Voorafgaand aan een besluit en voortgezette discussie over coproductie ontvangt FiV een door de producent voorgesteld budget, opgesplitst met informatie over het bestedingsdeel in Västra Götaland en eventuele andere gebieden. Daarnaast moeten de visie, het tijdschema en het spreidingsplan van de regisseur, evenals alle andere relevante documenten, aan FiV worden verstrekt.

	<ul style="list-style-type: none"> • Het team van FiV bereidt de aanvragen voor; de samenstelling van het team is afhankelijk van het type project. Er wordt beoordeeld of de producent in staat is de productie uit te voeren. De producent moet gevestigd zijn en gedocumenteerde ervaring hebben met de productie van speelfilms of dramaseries. Uitzonderingen kunnen worden gemaakt voor korte films, talenteninitiatieven en lowbudgetfilms. • Beslissingen worden genomen in overeenstemming met de bevoegdheidsdelegatie die is vastgelegd door het bestuur van FiV. De besluiten worden gerapporteerd aan het bestuur van FiV. • FiV richt zich op projecten met artistiek potentieel en/of publiekspotentieel. De omvang van de inspanning houdt verband met de hoeveelheid productie die in Västra Götaland wordt gedaan. • FiV accepteert aanvragen van alle professionele internationale producenten met gevestigde productiebedrijven binnen de EU. FiV kan echter wel eisen dat de productie een coproducent in Zweden inschakelt die verantwoordelijk is voor de uitvoering van de productie in Zweden. • Voor de uitbetaling van de financiering zijn er normaal gesproken vier momenten: 1. Bij aanvang van de opnames, 2. Bij het einde van de opnames. 3. Bij de oplevering van de film 4. Bij de eindrapportage. Een ander betalingsplan kan aangehouden worden indien de kostenstructuur van de productie hierom vraagt. De coproductieovereenkomst moet door alle coproducenten worden ondertekend voordat FiV haar eerste betaling kan doen. • De producent houdt een aparte rekening bij voor de in Västra Götaland gemaakte kosten. De rekeningen moeten worden gecontroleerd door een geautoriseerde auditor die moet certificeren dat de gerapporteerde kosten geldig zijn uitgegeven in Västra Götaland.
<p>Succes van het instrument</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Inzet op internationaal netwerk vergroot internationale naamsbekendheid en biedt beeld van hoog-potentiële films: Door het uitgebreide team is er ruimte om stevig in te zetten op een internationaal netwerk. Film i Väst heeft een duidelijke strategie omtrent het versterken van het internationale netwerk met o.a. productiebedrijven. Hierdoor zijn ze goed op de hoogte van de hoog-potentiële films in de pijplijn en vergroten ze de naamsbekendheid onder internationale producenten. Ook zijn ze hiermee goed op de hoogte van de ontwikkelingen binnen de audiovisuele sector in Europa. • Actieve bijdrage aan regionale infrastructuur: FiV bezit de op-één-na grootste geluidstudio in Scandinavië, heeft in samenwerking met regionale leveranciers de grootste virtuele productiestudio (met korte projectieafstand) in Europa ontwikkeld en beheert een database met alle aanwezige filmfaciliteiten en -diensten in de regio. • Combinatie economische en culturele doelen vergroot flexibiliteit van besluitvorming: FiV kent zowel economische als culturele doelen. Hierdoor is het mogelijk om flexibel te zijn in de gekozen strategie. Doordat ze zowel een economische als een culturele insteek hebben geldt ditzelfde voor de beoordelingscriteria. Daarbij kan het zwaartepunt op economie of cultuur verschillen per project, afhankelijk van het doel waar een project aan bijdraagt. • Het gehele jaar kunnen aanvragen ingediend worden: Bij FiV kan een productiebedrijf het gehele jaar door aanmeldingen indienen. Dit is mede mogelijk, doordat er een team van vier FTE hoofdzakelijk bezig is met de gehele aanvraagprocedure. De keuze van FiV voor deze continue aanmeldmogelijkheid is om op deze manier te voorkomen dat zij films mislopen die veel potentie hebben voor het nastreven van een van de organisatiedoelen. • Flexibiliteit in de betalingstermijnen maakt het fonds aantrekkelijker: Het fonds hanteert in principe 4 vaste termijnen, waarin ze de aanvrager het geld uitbetalen voor het project. Echter, indien de planning en budgettering van een project erom vraagt is het mogelijk om hier aanpassingen in aan te brengen, om te zorgen dat het project niet in moeilijkheden komt.
<p>Vergelijking</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Omvang van team: Het team van FiV telt 18 werknemers, waarvan een groot deel voltijd voor het fonds werkt, in tegenstelling tot Screen Flanders. Daarbij is FiV ook een losstaande organisatie, waar Screen Flanders omschreven wordt als een instrument. • Aanmeldmomenten: Bij FiV kunnen het gehele jaar door aanvragen ingediend worden; dit betekent dat er ook het gehele jaar door aanvragen worden beoordeeld door het team. Bij Screen Flanders zijn er twee vaste momenten voor indiening. • Aparte beoordeling per film: Een positieve consequentie van de continue aanmeldperiode bij FiV is dat naar elk project afzonderlijk gekeken wordt. Hierdoor is er

	<p>geen directe concurrentie tussen verschillende typen projecten, in tegenstelling tot Screen Flanders waar alle aanmeldingen voor een aanmeldmoment met elkaar concurreren.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Flexibiliteit in beoordelingscriteria: Bij FiV kunnen projecten op basis van één overheersend criterium worden beoordeeld en geselecteerd. Zo hoeven projecten met een hoog artistiek potentieel niet ook een hoog economisch potentieel te hebben. Belangrijk is dat een project bijdraagt aan de culturele of economische doelstellingen van het fonds.
--	--

Interviews

Voor de interviews hebben we gesproken met in totaal 29 respondenten. Daarnaast zijn er nog vijf zogenoemde beleidsinterviews uitgevoerd met medewerkers van VLAIO en VAF. De 29 respondenten vertegenwoordigen een groot deel van de totale populatie van Screen Flanders-aanvragers. Dit zijn binnen de evaluatieperiode namelijk 91 unieke producenten.

Om te onderzoeken of bepaalde antwoorden specifiek door bepaalde groepen zijn gegeven, hebben we de respondenten op twee manieren ingedeeld: (1) op basis van de omvang van het bedrijf en (2) op basis van hun betrokkenheid bij internationale coproducties. Beide groeperingen zijn binair. Voor internationale coproducties is een verdeling gemaakt in bedrijven die aan minstens één internationale coproductie hebben meegewerkt en bedrijven die dit niet hebben gedaan. Wat betreft de bedrijfsgrootte, hebben we bedrijven als 'groot' gecategoriseerd als ze (a) 10+ werknemers hebben of (b) zowel meer dan 50 producties hebben gemaakt als meer dan 500.000 euro eigen vermogen hebben. Indien er significante verschillen in de antwoorden tussen deze groepen waargenomen is dit in de tekst beschreven.

Van de 29 respondenten vertegenwoordigen 12 een groot bedrijf, terwijl 17 als klein bedrijf worden geclassificeerd. Wat betreft deelname aan internationale coproducties, hebben 16 organisaties ervaring met dit soort samenwerkingen.

Analyse scoringscriteria

Binnen deze sectie wordt nagegaan in welke mate hoe de gehanteerde beoordelingscriteria binnen Screen Flanders bijdragen aan de gunningsbeslissingen. Deze bijlage duikt dieper in de verdeling, evolutie en relatieve belangrijkheid van de verschillende beoordelingscriteria, met als doel om een meer geïnformeerde en efficiënte beoordelingsmethodiek voor te stellen.

In het huidige systeem worden vier hoofdcriteria gehanteerd, met elk een verschillen gewicht in de totaalscore:

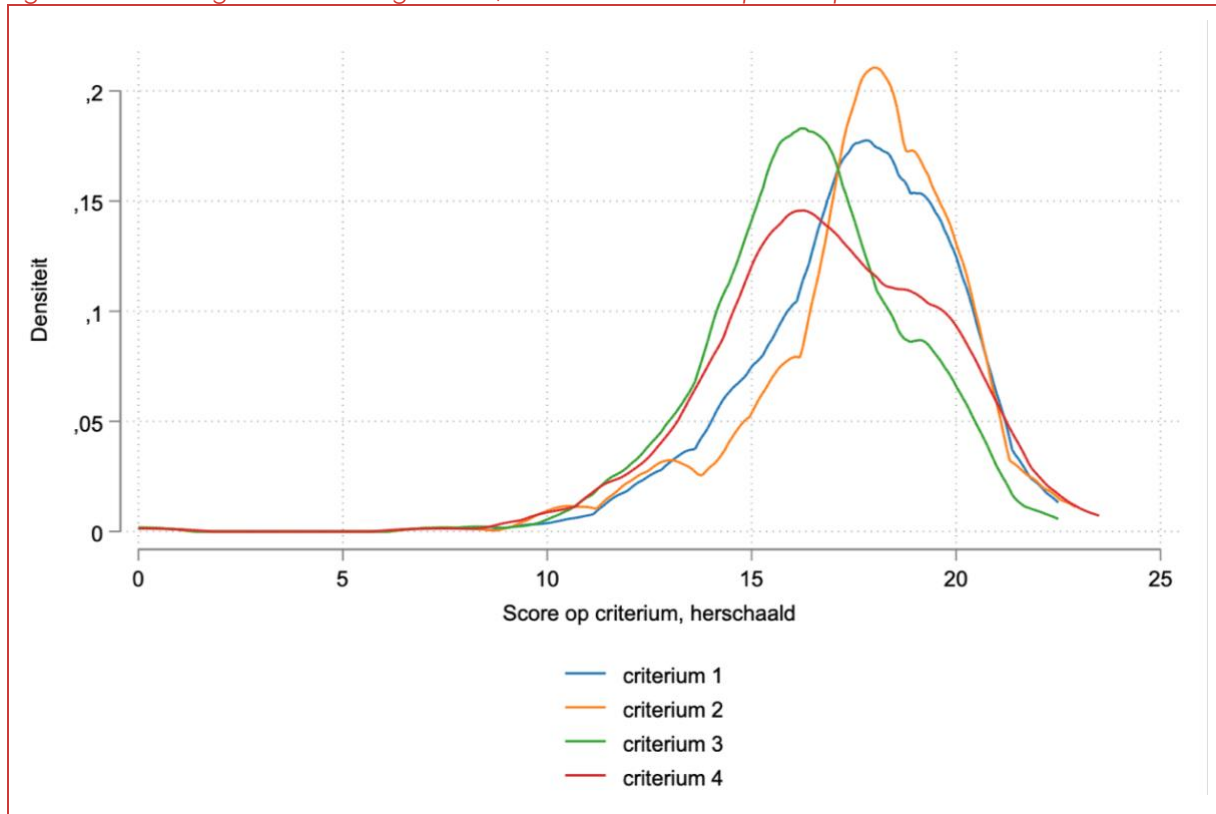
- criterium 1 (10 punten) de maatschappelijke en culturele meerwaarde van het audiovisuele werk in termen van de kwaliteit en de aantrekkelijkheid van het scenario
- criterium 2 (10 punten) de actoren die betrokken zijn bij het audiovisuele werk:
  - a. het professionalisme en het trackrecord van de steunaanvrager;
  - b. de kwaliteit en de aantrekkelijkheid van de casting en de regisseur
- criterium 3 (30 punten) efficiëntie en output:
  - a. de commerciële troeven van het coproductiecontract;
  - b. de gesloten distributieggaranties die zijn opgenomen in het financieringsplan;
  - c. de mate waarin efficiënt met middelen wordt omgegaan;
  - d. de mate waarin de productie van het audiovisuele werk haalbaar is met de middelen die voorgelegd worden;
  - e. de kwaliteit van de distributeurs en van de al verkochte landen;
  - f. de vrije territoria, namelijk de territoria die inkomsten genereren in geval van verkoop;
  - g. de kansen op financiële return en de terugbetalingscapaciteit;
- criterium 4 (50 punten) effectiviteit en outcome: dit beslaat vooral de productiekosten die besteed worden in Vlaanderen tijdens maken van de film. Veel meer nog dan succes van de film (in termen van omzet), etc. Hieronder vallen punten zoals:
  - a. de mate waarin een hefboom (multiplicator) wordt gecreëerd; de hoogte van de hefboom (dus in feite subsidie%) wordt door de indiener zelf gekozen. Multiplicator is momenteel 8, d.w.z. dat er 12,5% subsidie gegeven wordt over de geschatte productiekosten
  - h. de impact van het audiovisuele werk op de Vlaamse productiefirma;
  - i. de impact op de Vlaamse audiovisuele sector;
  - j. de impact op de filmcrew;
  - k. de impact op de Vlaamse facilitaire dienstverleners;
  - l. de impact op Vlaanderen als audiovisuele en filmregio en als regio in het algemeen;
  - m. voor projecten die al steun krijgen van het Vlaams Audiovisueel Fonds: de impact en meerwaarde van bijkomende steun op basis van dit besluit.

De jury geeft per criterium een score, waarna een rangschikking wordt gemaakt van alle aanvragen die boven de 60 punten scoren. Vervolgens wordt er geld toegekend per aanvraag, beginnend met de hoogst scorende totdat de totale budgetomvang van Screen Flanders binnen de oproep is uitgeput.

Figuur 16 laat de variantie zien in de scores van de verschillende beoordelingscriteria per dossier. Om deze varianties met elkaar te vergelijken, zijn de beoordelingscriteria herschaald naar een wegging van 25 punten elk. Dit is een normalisatie van de distributies. Hieruit valt op te

maken dat de variantie van criterium 4 (effectiviteit en outcome) het hoogst is: de spreiding van de scores is voor dit criterium het grootst. Voor criterium 2 is deze spreiding het laagst, aangezien de meeste scores dicht bij elkaar staan rond 18 op 25. Dit geeft al aan dat criterium 4 voor de meeste informatie zorgt in het onderscheiden van, en de randschikking in, dossiers.

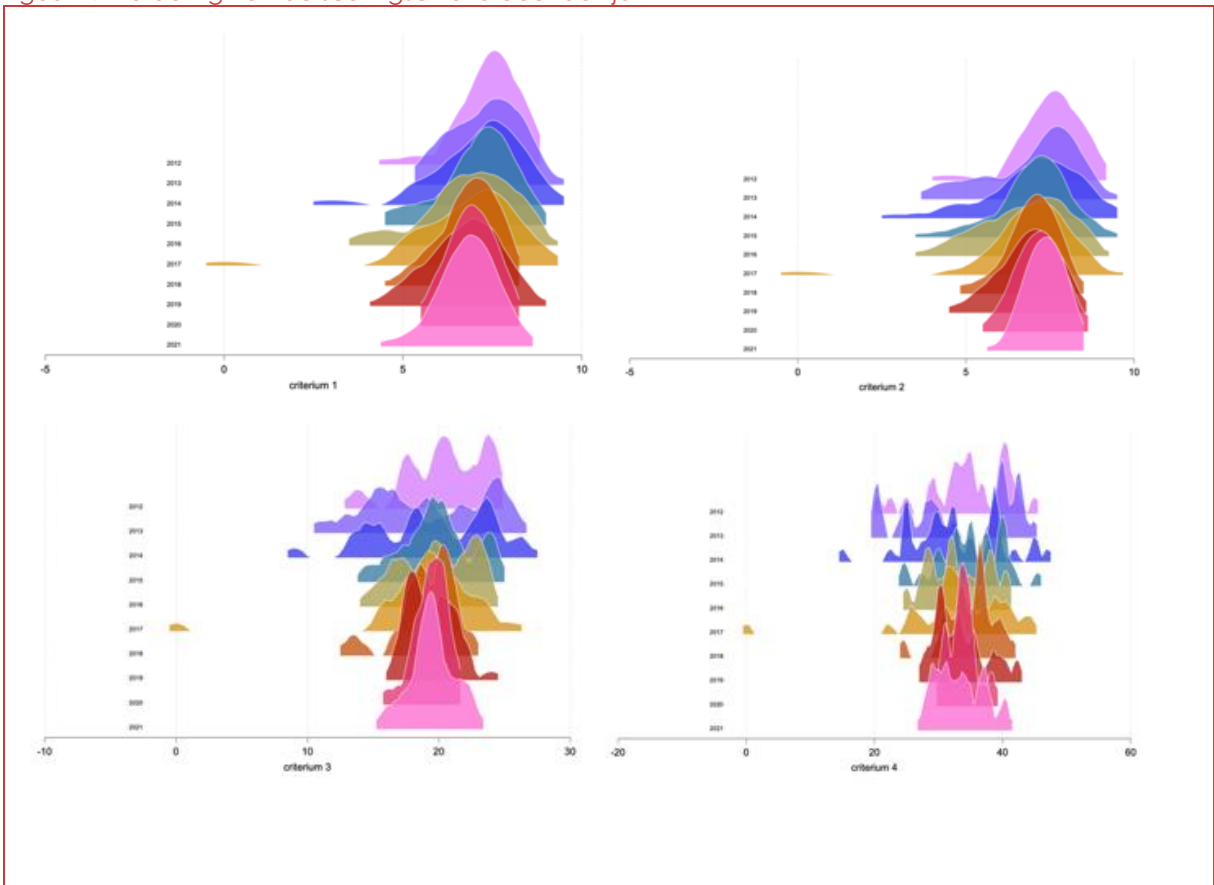
Figuur 16 Verdeling van de scoringscriteria, herschaald naar 25 punten per criterium

Technopolis B.V., Konings en Magerman, 2024

Figuur 17 laat de verdeling van de vier scoringscriteria door de tijd zien. Hierbij valt op dat er een duidelijke daling is in de gemiddelde scores voor zowel criterium 1 als criterium 2 doorheen de tijd, terwijl niet het gemiddelde, maar wel de variantie van criterium 3 en 4 kleiner wordt. Dit houdt in dat er in recente jaren effectief lager gescoord wordt op de criteria rondom maatschappelijke en culturele meerwaarde (criterium 1) en de betrokken actoren bij de productie (criterium 2). Daarnaast worden er minder uiteenlopende scores toegekend aan efficiëntie en output (criterium 3) en effectiviteit en outcome (criterium 4) dan vroeger.

Figuur 17 Verdeling van de scoringscriteria door de tijd

Technopolis B.V., Konings en Magerman, 2024

De bijdrage van individuele criteria op de kans van slagen

Vervolgens is gekeken naar de mate waarop criteria met elkaar correleren. De tabel hieronder geeft de correlatie weer tussen de totaalscore en de scores op de individuele criteria. Criterium 4 correleert 0.95 met de totaalscore. Alle andere scores hebben onderling een positieve correlatie: goede aanvragen hebben gemiddeld gezien hogere scores in alle criteria.

Tabel 12 correlatie tussen scoringscriteria

	Totaalscore	Score criterium 1	Score criterium 2	Score criterium 3	Score criterium 4
Totaalscore	1.00				
Score criterium 1	0.66	1.00			
Score criterium 2	0.80	0.61	1.00		
Score criterium 3	0.88	0.56	0.73	1.00	
Score criterium 4	0.95	0.51	0.67	0.71	1.00

Daarnaast toont een decompositie van de totale variantie in de totaalscore naar de bijdragen van de individuele scores van de vier criteria dat veruit het grootste aandeel in de verschillen in totaalscore tussen dossiers toegedragen wordt aan criterium 4 (56%), gevolgd door criterium 3 (28%). De resterende 16% worden toegewezen aan criterium 2 (9%) en criterium 1 (7%). Dit

betekent dat criterium 4 veruit het meest bijdraagt aan de totaalscore, en dus ook de uiteindelijke ranking van dossiers. Dit is uiteraard deels te verklaren doordat criterium 4 voor 50% van de totaalscore meetelt, alsook criterium 3 voor 30%.

Om hier dieper op in te gaan is een *linear probability model* (LPM) opgesteld waarin de relatie tussen de scores op de vier criteria en kans op gunstige beoordeling ($\Pr(\text{gunstig})$) is berekend en weergegeven als lineair verband. Hierin vinden we dat criterium 1 en 2, gegeven de scores op de andere criteria, geen significante bijdrage hebben tot de totaalscore. Een punt meer op criterium 3 of 4 geven beiden een 3% hogere kans op slagen, gegeven de scores op de andere criteria. We schatten ook een model met bijkomende vaste effecten voor elke oproep (andere omstandigheden in het aantal ingediende dossiers, het beschikbare budget, en algemene trends), blijven deze coëfficiënten zo goed als onveranderd. Resultaten zijn weergegeven in Tabel 13.

Het voordeel van een LPM is dat de coëfficiënten een intuïtieve interpretatie hebben: de verandering in kans op slagen voor een eenheid verhoging van de onafhankelijke variabele. Een nadeel is dat dit model kansen kan voorspellen buiten het interval $(0,1)$. Een alternatief is de logit regressie. Deze coëfficiënten zijn niet langer constant voor de hele verdeling van de totaalscore, en worden ofwel geëvalueerd op een bepaald punt, of als gemiddeld effect. Als we deze evalueren als een gemiddeld effect, vinden we dat een 1 punt hogere totaalscore correleert met een 3-4% hogere slaagkans, waarbij ook de coëfficiënten voor enkel criterium 3 en 4 significant zijn. De resultaten van het logit-model zijn weergegeven in

Tabel 14

Tabel 13 Resultaten LPM – relatie scoringscriteria en gunstige beoordeling

Linear Probability Model	Pr(gunstig)	Pr(gunstig)
Score criterium 1	0,00	0,01
	(0,02)	(0,02)
Score criterium 2	0,06	0,04
	(0,03)	(0,03)
Score criterium 3	0,03**	0,04***
	(0,01)	(0,01)
Score criterium 4	0,03***	0,03***
	(0,01)	(0,00)
Constante	-1,23***	-1,31***
	(0,15)	(0,17)
Jaar vaste effecten	Nee	Ja
N	312	312
R ²	0.42	0.53

Noot: *: $p < 0.05$, **: $p < 0.01$, ***: $p < 0.001$

Tabel 14 Resultaten Logitregressie - relatie tussen scoringscriteria en gunstige beoordeling

Logit	Pr(gunstig)	Dy/dx
Score criterium 1	0,41	0.006
	(0,23)	(0.024)
Score criterium 2	0,41	0.039
	(0,29)	(0.029)
Score criterium 3	0,59***	0.038***
	(0,13)	(0.010)
Score criterium 4	0,41***	0.028***
	(0,08)	(0.005)
Constante	-28,49***	
	(3,90)	
Jaar vaste effecten	Nee	
N	312	
Pseudo R2	0.57	

Noot: *: $p < 0.05$, **: $p < 0.01$, ***: $p < 0.001$. De pseudo R2 in logit geeft de verbetering weer van het model tegenover een willekeurig model ("null model"). Deze kan niet vergeleken worden met de standaard R2 in een OLS-regressie.

De relevantie van criterium 1 en 2 binnen het beoordelingsproces

Op basis van bovenstaande inzichten zijn twee scenario's verder onderzocht. Ten eerste: op welke manier verandert de ranking van aanvragen wanneer criterium 1 en 2 niet meegenomen worden? De resultaten hiervan kunnen vervolgens worden vergeleken met de huidige scoringsmethodiek om te kijken of er significante verschillen ontstaan.

Figuur 18 laat de correlatie zien tussen de echte score en indien we enkel criterium 3 en 4 gebruiken, voor elk individueel dossier. De correlatie tussen beide is 99%. Dit wil zeggen dat er zo goed als geen verschil zit in uitkomsten tussen beide methodes. Dit is in lijn met de bovenstaande bevindingen dat criteria 1 en 2 weinig bijkomende informatie geven die niet in de scores van de andere criteria vervat zitten.

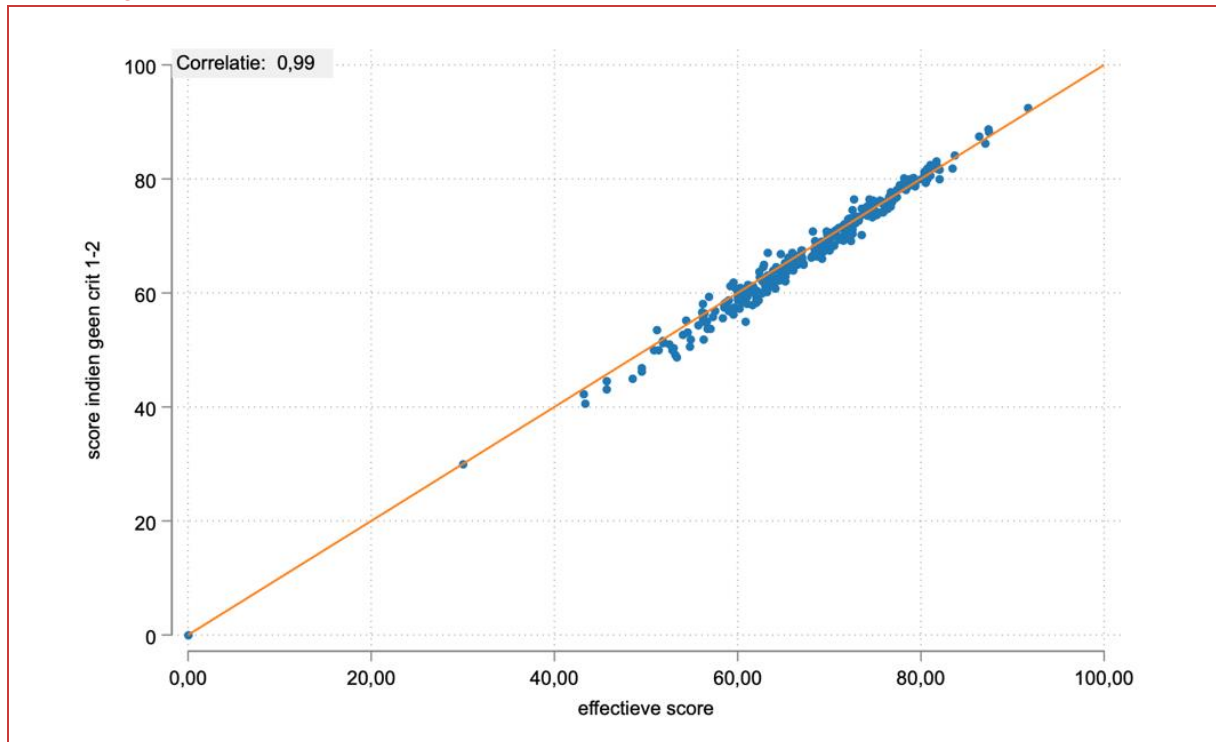
Figuur 19 laat vervolgens de correlatie tussen de rankings zien van de verschillende dossiers binnen elke call tussen de huidige situatie en de hypothetische situatie dat enkel wordt gekeken naar criterium 3 en 4. Ook hier is een zeer hoge correlatie waar te nemen en zijn er enkel kleine verschuivingen rond de echte score waar te nemen.

Bij het bekijken van de verdeling van de echte scores in vergelijking met die van de alternatieve methode, werd een vergelijkbare trend opgemerkt. Met de alternatieve methode zouden 313 in plaats van 325 dossiers een score van 60/100 of hoger hebben behaald. Interessant is dat van de 15 dossiers die een score van 60 of hoger hadden, maar toch niet gunstig werden beoordeeld (te laag in de ranking), hun werkelijke scores vielen binnen het bereik van 60 tot 62,5%. Dit betekent dat de uiteindelijke verschillen tussen de twee methoden vooral betrekking hadden op enkele 'randgevallen' die al dan niet subsidiabel waren.

Deze inzichten bieden ruimte voor overweging: de bijdrage van de eerste twee criteria aan de verdeling van de totaalscores is momenteel laag. Daardoor kan overwogen worden om deze niet meer mee te nemen binnen het beoordelingsproces. De verschillen die er zijn, zijn in

deze sample namelijk enkel waar te nemen bij randgevallen die momenteel toch al niet in aanmerking kwamen voor steun. Daarnaast biedt het niet meer laten meewegen van de eerste twee criteria een vereenvoudiging van het beoordelingsproces, wat de administratieve last voor VLAIO, VAF, en aanvragers mogelijks verlaagt. Echter, indien de eerste twee criteria als belangrijk worden geacht binnen de doelstellingen van Screen Flanders kan worden overwogen om deze zwaarder mee te wegen binnen het beoordelingskader of op een andere manier te scoren. Dit wordt in de volgende paragraaf beschreven.

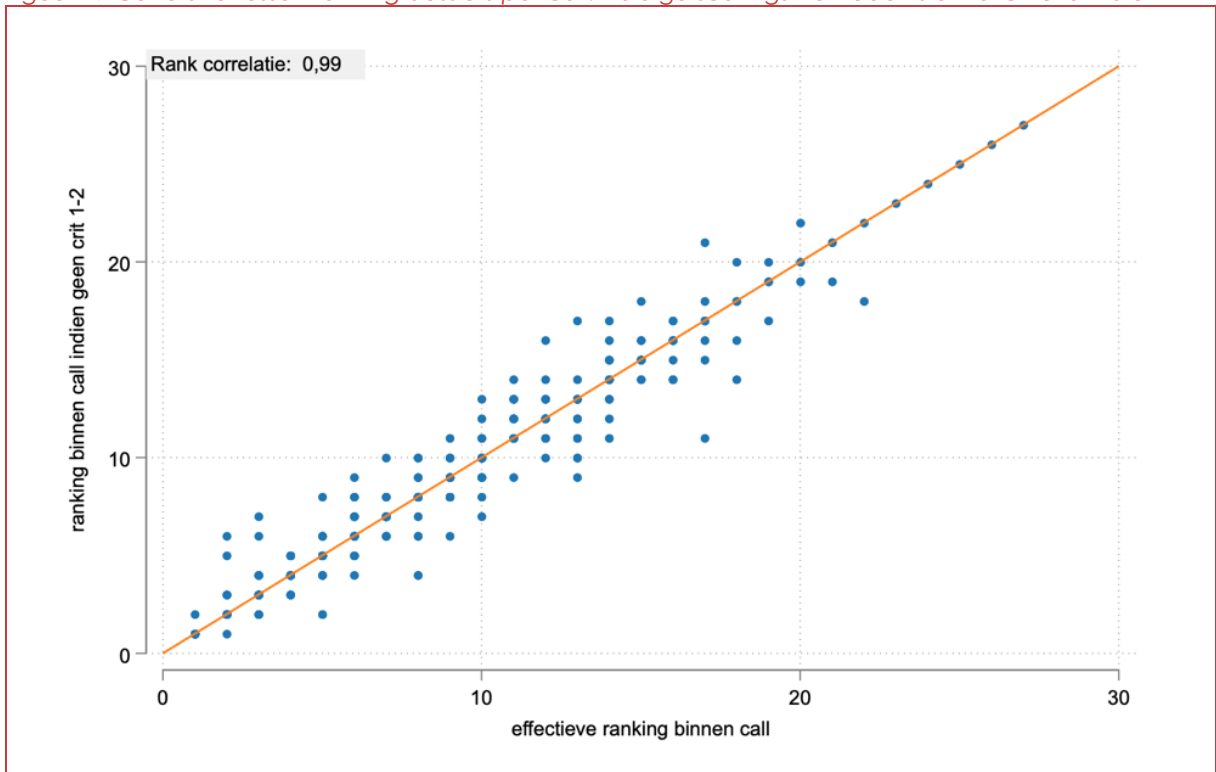
Figuur 18 Correlatie tussen scores per individueel dossier. Huidige scoringsmethode vs enkel criterium 3 en 4

Technopolis B.V., Konings en Magerman, 2024

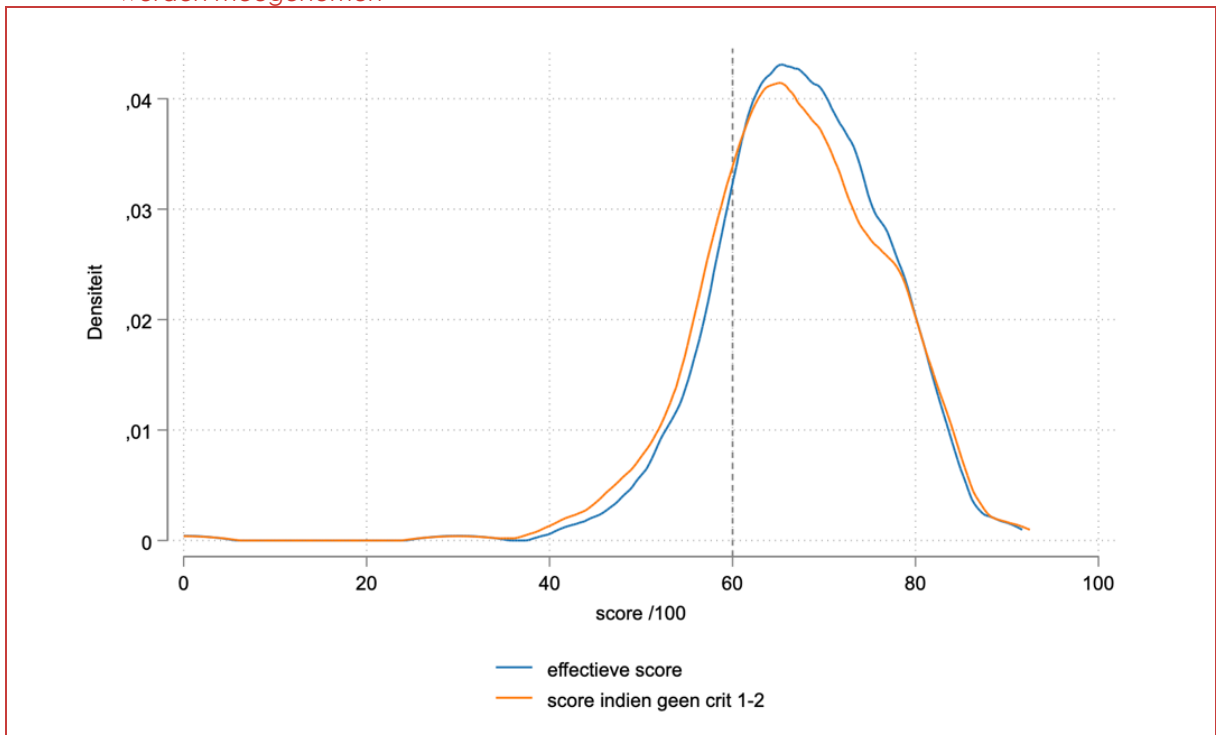

Figuur 19 Correlatie tussen ranking dossiers per call. Huidige scoringsmethode vs enkel criterium 3 en 4

Technopolis B.V., Konings en Magerman, 2024

Figuur 20 Vergelijking effectieve scores tussen huidige scoringmethode en indien enkel criterium 3 en 4 worden meegenomen

Technopolis B.V., Konings en Magerman, 2024

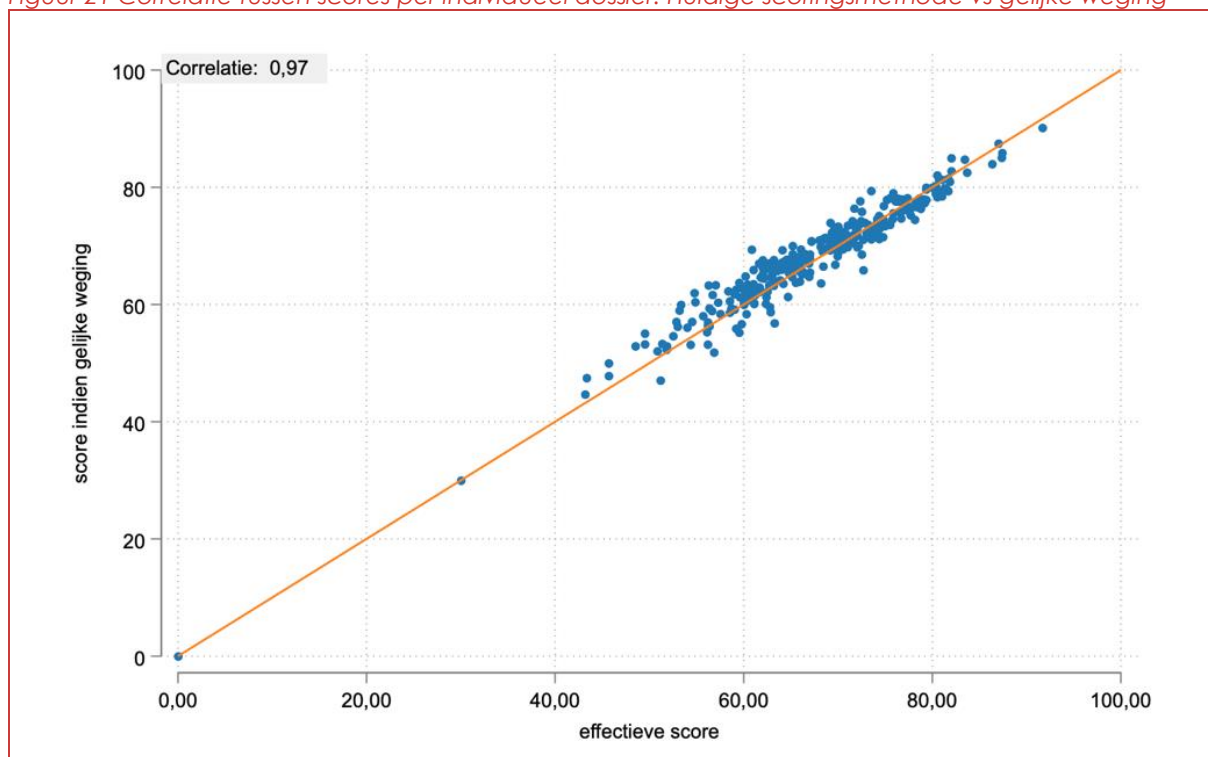
Gelijke weging criteria

Een ander alternatief voor het beoordelen van de dossiers is het toekennen van gelijke weging aan elk van de criteria. In plaats van 10/10/30/50 als weging, gebruiken we 25/25/25/25, met dezelfde scores op de individuele criteria, en berekenen een nieuwe totaalscore op basis van deze alternatieve weging. We vergelijken deze dan met de huidige totaalscores. Voor dit scenario wordt een vergelijkbare analyse uitgevoerd zoals hierboven beschreven.

Hieruit komt onder andere naar voren dat de correlatie tussen de tussen de reële en de alternatieve score naar 97% zakt, wat nog steeds kan worden omschreven als zeer hoog. Eenzelfde resultaat is zichtbaar wanneer de ranking van de dossiers wordt vergeleken.

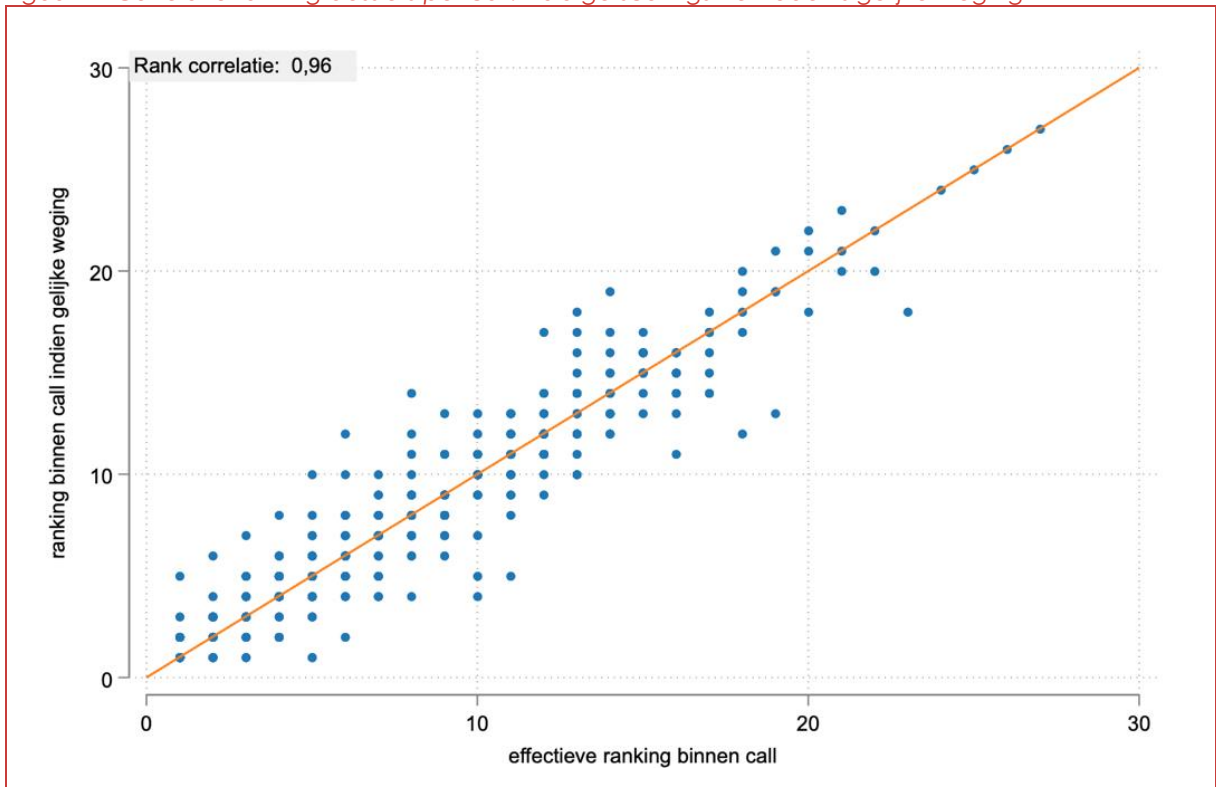
Een belangrijke observatie is dat de gelijke weging van de criteria leidt tot een toename van het aantal dossiers dat een score van meer dan 60% behaalde. In het oorspronkelijke systeem waren er 325 dossiers met een score van minimaal 60/100, terwijl er in het systeem met gelijke weging 334 dossiers deze drempel zouden overschrijden. Interessant is dat van deze toename, 4 dossiers oorspronkelijk minder dan 60 scoorden, en 13 dossiers meer dan 60. Opvallend is dat 11 van deze 13 dossiers oorspronkelijk niet gunstig beoordeeld waren, met scores variërend tussen 54,75% en 59,50%. Deze alternatieve weging toont in Figuur 23 dat de scores gemiddeld hoger zouden zijn, met een kleinere verdeling. Dit maakt het uiteindelijk 'trancheren' van dossiers die slagen (minimaal 60/100 behalen) maar toch niet gunstig beoordeeld worden (wegens beperkingen in het budget) moeilijker voor de uiteindelijke beoordelaar.

Figuur 21 Correlatie tussen scores per individueel dossier. Huidige scoringsmethode vs gelijke weging

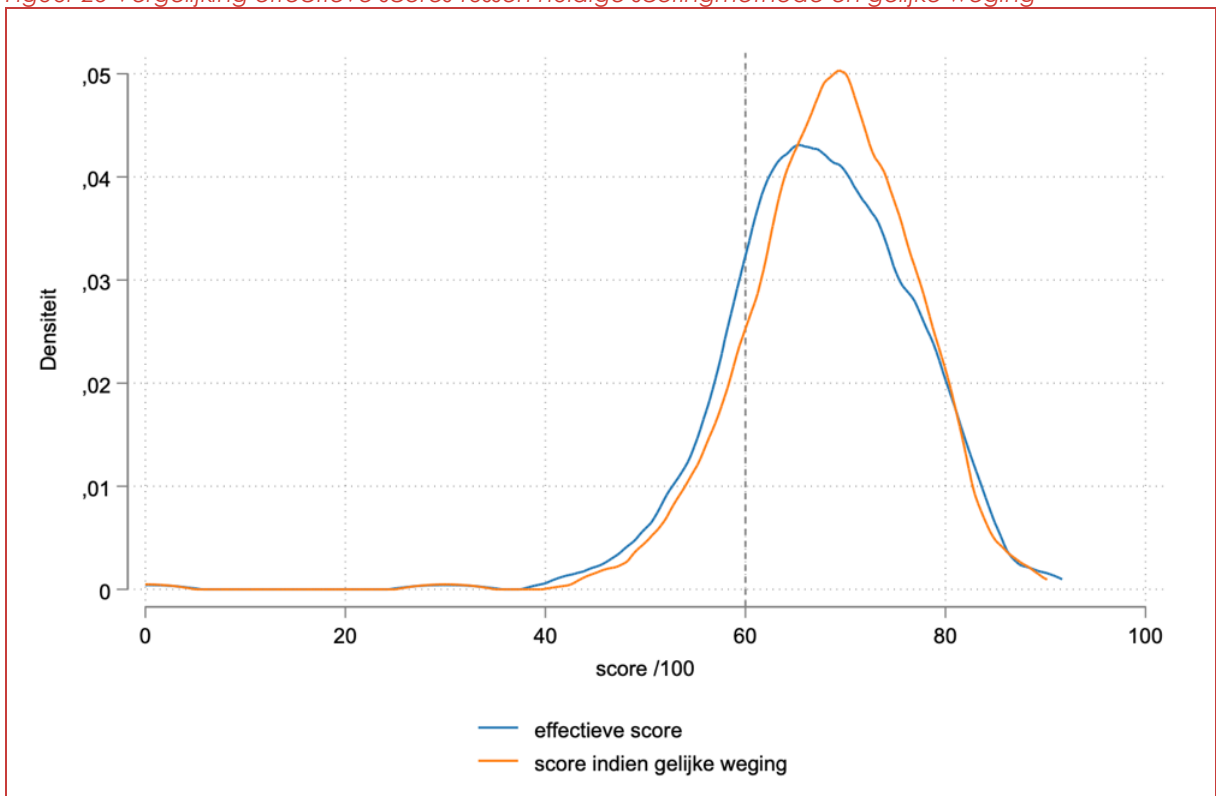
Technopolis B.V., Konings en Magerman, 2024

Figuur 22 Correlatie ranking dossiers per call. Huidige scoringsmethode vs gelijke weging

Technopolis B.V., Konings en Magerman, 2024

Figuur 23 Vergelijking effectieve scores tussen huidige scoringmethode en gelijke weging

Technopolis B.V., Konings en Magerman, 2024

www.technopolis-group.com